

รายงานการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๒๖

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๘

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๐ นาฬิกา

ประธาน (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) : เชิญครับ

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : กราบเรียนท่านประธาน และกรรมการร่างรัฐธรรมนูญทุกท่าน ตามที่ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๘ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายบริหาร ทางกระผมได้รับแต่งตั้งให้เป็นประธานอนุกรรมการและได้ประชุมครั้งแรก ในการประชุมครั้งแรกนั้นก็แต่งตั้งประธานคือกระผม และท่านศุภชัย ยาวะประภาช เป็นรองประธานอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง ท่านอมร วาณิชวิวัฒน์ เป็นรองประธานอนุกรรมการ คนที่สอง นอกจากนั้นก็ยังมีอีก ๓ ท่านจากกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้เข้าร่วมอยู่ในคณะอนุกรรมการชุดนี้คือท่านเอียรชัย ณ นคร ท่านนรชิต สิงหเสนี และท่าน พลเอก อัญญาพร เจริญพานิช อีก ๑๓ ท่าน เราได้แต่งตั้งมาหลายครั้ง ในที่สุดก็มีคณะอนุกรรมการทั้งหมด ๑๘ ท่าน ท่านสุดท้ายคือท่านสุริยะ ในนี้ยังไม่มีชื่ออยู่ แต่ผมจำนามสกุลท่านไม่ได้ ท่านเป็นอดีตผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ นอกนั้นก็เป็นผู้ว่า ส.ว. แล้วก็จาก ๒ ท่าน ก็มาจากสำนักงาน กกต. แล้วก็จากบุคคลภายนอกผู้ทรงคุณวุฒิอีกหลายท่าน พวกเราก็ได้ดำเนินการประชุมมารวม ๙ ครั้ง โดยได้จัดกรอบการศึกษาเป็น ๒ ส่วน คือส่วนที่ ๑ รูปแบบโครงสร้างในระดับการเมือง ศึกษาที่มาของนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี ส่วนที่ ๒ เป็นรูปแบบโครงสร้างในระดับการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณา ในวันนี้คณะของกระผมจะขอรายงานต่อที่ประชุมเฉพาะในส่วนที่ ๑ เกี่ยวกับรูปแบบโครงสร้างระดับการเมือง ซึ่งเราได้ศึกษาเรียบร้อยแล้วก็ทำเอกสารประกอบนำเรียนท่านกรรมการและท่านประธานเรียบร้อยแล้ว เอกสารประกอบมี ๑. กรอบการศึกษาของคณะกรรมการเป็นลำดับที่ ๑ ๒. เปรียบเทียบโครงสร้างฝ่ายบริหารตามรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ เป็นเอกสารลำดับที่ ๒ ๓. ที่มาของนายกรัฐมนตรีในประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ เป็นเอกสารลำดับที่ ๓ และ ๔. โครงสร้างฝ่ายบริหารต่างประเทศ เป็นลำดับที่ ๔ ในวันนี้กระผมขออนุญาตให้ท่านศุภชัย รองประธานคือเป็นกรรมการของเราเป็นผู้นำเสนอต่อที่ประชุมครับ เรียนเชิญท่านศุภชัยครับ

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายศุภชัย ยาวะประภาช : ขอบพระคุณท่านอภิชาติครับ แล้วก็ขออนุญาตท่านประธาน ขอไปที่สไลด์ที่ ๔ เลย ผมขออนุญาตมาที่สไลด์ที่ ๔ นี้ เพราะว่าจากการที่ทางอนุฝ่ายบริหารได้ไปปรึกษาหารือ แล้วก็ได้ไปตรวจสอบงานวิจัยแล้วก็งานวิชาการทั้งหลายทั้งปวง แล้วก็ได้นำมาหารือกับที่ประชุมนี้ครั้งหนึ่งว่ารูปแบบการได้มาซึ่งนายกรัฐมนตรีของประเทศต่าง ๆ ในโลกนี้มีกี่แบบ อะไรบ้าง ซึ่งทางคณะกรรมการก็ให้ความเห็นว่าเราน่าจะ focus ไปที่ระบบที่ประเทศไทยได้ใช้มาเป็นเวลานานพอสมควร และลองดูว่าระบบที่เราใช้อยู่นี้มีข้อจำกัดอะไรบ้าง และจะมีวิธีการในการที่จะแก้ไขข้อจำกัดหรือจุดอ่อนนั้นอย่างไรบ้าง ทางอนุกรรมการก็ได้ไปปรึกษาหารือกัน แล้วก็อยากนำเรียนทางกรรมกรว่าที่เราได้ข้อสรุปเบื้องต้นก็เห็นว่าระบบที่น่าจะเป็นระบบที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยนี้ก็คือการใช้ระบบรัฐสภาอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งระบบนี้ประมุขของประเทศก็คือพระมหากษัตริย์ และหัวหน้าฝ่ายบริหารก็คือนายกรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีเองนี้จะมาจากความไว้วางใจของสภา สไลด์ถัดไป อันนี้ที่มาของนายกรัฐมนตรีนี้ที่บอกว่านายกรัฐมนตรีมาจากสภานี้ก็ดูแล้วมีทางเลือกอยู่อย่างน้อยที่สุดนี้เท่าที่ทางอนุกรรมการไปปรึกษาหารือกันนี้ก็จะมีทางเลือกได้อย่างน้อยที่สุด ๓ ทางเลือก ทางเลือกที่ ๑ ก็คือนายกรัฐมนตรีมาจากผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และนั่นก็เป็นทางเลือกที่ ๑ ทางเลือกที่ ๒ ก็คือว่าบุคคลใด ๆ ก็ได้ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ แล้วก็ ทางเลือกที่ ๓ นี้ก็คืออันนี้เป็นสิ่งที่ลองคิดขึ้นมาก็คือผู้ที่มีชื่อปรากฏในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองเสนอให้เป็นนายกรัฐมนตรี ขอไปสไลด์ถัดไป สำหรับทางเลือกที่ ๑ คือทางเลือกที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือนายกรัฐมนตรีมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เราได้ขอให้ทางฝ่ายเลขานุการไปสืบค้นดูว่าประเทศที่ใช้ระบบนี้มีประเทศไหนบ้าง ก็มีประเทศออสเตรเลีย มีประเทศสิงคโปร์ อาจจะมีมากกว่านี้อีก คงจะต้องขอ wisdom ท่านกรรมการด้วย แล้วก็ให้ทางฝ่ายเลขานุการไปสืบค้นดูว่าสำหรับประเทศไทยเองนี้รัฐธรรมนูญของเราเมื่อปี ๒๔๗๕ ปี ๒๕๑๗ ปี ๒๕๓๔ ปี ๒๕๔๐ และปี ๒๕๕๐ ก็ใช้ที่มาของนายกรัฐมนตรีตามทางเลือกที่ ๑ สไลด์ถัดไป สำหรับทางทางเลือกที่ ๒ นี้ ซึ่งกำหนดว่าบุคคลใด ๆ ที่มีคุณสมบัติตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด ซึ่งอันนี้ก็แปลว่าคนนั้นจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือไม่เป็นก็ได้ เท่าที่เราไปสืบค้นดูนี้ก็พบว่าประเทศที่ใช้ระบบนี้ได้แก่สหราชอาณาจักร หรือประเทศอังกฤษ แล้วมาย้อนดูรัฐธรรมนูญของไทยนี้ก็พบว่ารัฐธรรมนูญของไทยปี ๒๕๐๒ ปี ๒๕๑๑ ปี ๒๕๑๕ ปี ๒๕๑๙

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ปี ๒๕๒๐ แล้วก็ธรรมนูญการปกครองปี ๒๕๓๔ ก็ใช้ทางเลือกที่ ๒ นี้ ก็คือเป็นทางเลือกที่บุคคลใดก็ได้ที่มีคุณสมบัติตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด ก็สามารถจะเป็นนายกรัฐมนตรีได้ อันนี้ถ้าไปเป็นทางเลือกที่ ๓ ทางเลือกที่ ๓ เป็นทางเลือกที่ลองคิดขึ้นมาตามที่เราได้เคยปรึกษาหารือกัน แล้วก็ทางอนุกรรมการก็ได้ประดมสมองกัน ก็เป็นทางเลือกที่แทนที่จะเหมือนทางเลือกที่ ๒ หรือเหมือนทางเลือกที่ ๑ นี้ ก็ไปกำหนดว่าให้ผู้ที่มิชื่อปรากฏในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองเสนอให้เป็นนายกรัฐมนตรี ตรงนี้แปลว่าตอนที่จะมีการเลือกตั้งนี้พรรคการเมืองแต่ละพรรคจะต้องเสนอชื่อคนที่พรรคนั้นประสงค์จะให้ป็นนายกรัฐมนตรีนี้ ซึ่งอาจจะเป็น ๑ ชื่อ ๒ ชื่อ ๓ ชื่อ ๔ ชื่อ หรือ ๕ ชื่อนี้ ก็ในที่ประชุมของอนุกรรมการก็มีการคุยกันว่าควรจะเป็นสักกี่ชื่อดี แต่ว่าสุดท้ายที่คุยกันก็ว่าอย่างน้อยก็ต้องเสนอสัก ๑ ชื่อ คือตอนแรกที่คุยกันว่าถ้าเรามี ๕ ชื่อ ทางอนุกรรมการก็บอกว่า ๕ ชื่อนี้เดียวเกิดบางพรรคอาจจะเสนอชื่อไม่รู้จะเสนอชื่อใคร เราก็บอกอย่างน้อยก็ ๑ ชื่อ ซึ่งถ้าโดยวิธีการนี้ในรายละเอียดก็แปลว่าพรรคการเมืองนั้นต้องไปจดแจ้ง แล้วแจ้งให้ทาง กกต. record เอาไว้ว่านี่คือชื่อที่จะเป็นนายกรัฐมนตรี ถ้าพรรคการเมืองนั้นได้เป็นเสียงข้างมาก หรือถ้าพรรคการเมืองนั้นไปจับมือกับอีกพรรคการเมืองหนึ่งก็แปลว่าพรรคที่ ๑ กับพรรคที่ ๒ ก็จะมีรายชื่ออยู่ถ้าเต็มก็คือ ๑๐ คน ก็คือต้องเป็นคนใดคนหนึ่ง ใน ๑๐ คนนั้น เราก็คิดว่าทางเลือกนี้ ผมให้ทางฝ่ายเลขานุการไปค้นดู อันนี้ก็ไม่แน่ใจว่าใช่หรือเปล่า เดี่ยวต้องถามทางทำนกรรมการดูว่าที่ฝ่ายเลขานุการไปค้นดูเขาบอกประเทศที่ใช้ระบบนี้ได้แก่ประเทศอิสราเอล เมื่อช่วงปี ๑๙๙๙ ถึงปี ๒๐๐๑ อันนี้ไปดูแล้วประเทศไทยก็ยังไม่เคยใช้วิธีการแบบนี้ เราก็เลยไปลองระดมสมองกันในระดับที่ลึกมากขึ้น สไลด์ถัดไป พอระดมสมองกันว่าตกลงว่าถ้าทางเลือกที่ ๓ ซึ่งเป็นทางเลือกที่เราไม่เคยทำมาก่อนนี้ มันจะมีจุดอ่อนหรือมีข้อดีอย่างไรบ้าง ก็เท่าที่ระดมสมองกันได้ก็คือว่าวิธีการนี้นี้นายกรัฐมนตรีก็จะมาจากเสียงส่วนใหญ่ของสภา ก็แปลว่ามีที่มาจากสภา แล้วก็ประชาชนนี้จะไม่ surprise เพราะว่าประชาชนได้เห็นรายชื่อของคนที่จะเป็นนายกรัฐมนตรี ก่อนที่เขาจะตัดสินใจลงคะแนน เพราะฉะนั้นไม่ใช่ใครก็ได้ เหมือนคล้าย ๆ เป็นไอ้โง่ที่ไหนมา ก็ไม่ใช่อย่างนั้น จะต้องเป็นคนที่ประชาชนได้เห็นรายชื่อตั้งแต่ก่อนที่จะตัดสินใจลงคะแนนว่า ถ้าเลือกพรรคนี้ พรรคนี้จะเสนอชื่อคุณคนนี้ รายที่ ๑ รายที่ ๒ นี้ ๑ ใน ๒ ๑ ใน ๓ ๑ ใน ๔ ๑ ใน ๕ นี้ เป็นนายกรัฐมนตรี เพราะฉะนั้นเมื่อพรรคการเมืองนี้ได้มาจัดตั้งรัฐบาลนี้เขาก็จะได้ไม่ surprise อันนี้คือสิ่งที่เราคิดกัน ถัดไปนะครับ แต่ขณะเดียวกันนี้ในอนุกรรมการเราก็คุยกันว่า

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เราพยายามตั้งคำถามขึ้นมาว่าแล้วทางเลือกนี้โอเคมันก็มีข้อดีอย่างที่บอกก็คือว่ามีทางเลือกให้กับประชาชนเพิ่มขึ้น แล้วทางเลือกนั้นเป็นทางเลือกที่ประชาชนรู้ล่วงหน้าก่อนที่จะลงคะแนนเสียงแล้ว ก็มีการระดมสมองกันต่อว่าแล้วตกลงทางเลือกนี้มีจุดอ่อนอะไรไหมเท่าที่ระดมสมองกันก็คือว่าทางเลือกนี้จุดอ่อนก็อยู่ที่ว่าในภาวะที่บ้านเมืองอยู่ในภาวะวิกฤติทางเลือกของผู้จะเป็นนายกรัฐมนตรีนี้จะถูกจำกัดอยู่เฉพาะรายชื่อที่เสนอเท่านั้น อะไรที่นอกเหนือจากรายชื่อนี้ไม่ได้ จะเหมือนเป็นคนที่เป็นพระเอกหรือเป็นอะไรมาอย่างนี้ไม่ได้ เพราะต้องอยู่ในรายชื่อเท่านั้น อันนี้คือที่เราคุยกัน แล้วก็ข้อ ๒ ที่อนุกรรมการได้หารือกันก็คือว่าทางเลือกนี้ก็อาจจะมีจุดอ่อนอยู่หนึ่งก็คือว่าประชาชนที่มาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งนี้อาจจะไม่ค่อยคุ้นชินเท่าไร แล้วก็อาจจะไม่เข้าใจ คือไม่เข้าใจว่าเรามีทั้งบัญชีรายชื่อ ส.ส. และขณะเดียวกันก็มีบัญชีรายชื่อคนที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรีด้วย ก็คงต้องชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจ เพราะดูจะเป็นเรื่องใหม่ อันนี้ก็เป็นสิ่งที่ทางอนุกรรมการกังวล คราวนี้ถัดไปอีกนิดหนึ่ง อันนี้เป็นสไลด์สุดท้าย เพียงแต่ชี้เท่านั้นว่าความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติก็เหมือนกับระบบปกติ ก็คือนายกรัฐมนตรีมีอำนาจในการยุบสภา แล้วก็สภามีอำนาจในการตั้งกระทู้ถาม แล้วก็เสนอญัตติขออภิปรายไม่ไว้วางใจ สิ่งที่จะอยากขอความเห็นจากคณะกรรมการก็คือว่าในทางเลือกทั้งทางเลือกที่ ๑ ทางเลือกที่ ๒ ทางเลือกที่ ๓ ที่คิดกันมานี้ ทางเลือกไหนน่าจะเหมาะสมกับประเทศไทย อาจจะมีทางเลือกที่ ๔ ก็ได้ แต่ว่าเท่าที่เราประชุมปรึกษาหารือกันนี้เราก็คิดออกมาได้ ๓ ทาง ขออนุญาตท่านประธานนำเรียนเพียงเท่านี้ก่อน ขอบพระคุณครับ

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : จากนั้นไปก็จะประชุมคณะกรรมการพวกเราเพื่อพิจารณา ท่านผู้สื่อข่าวท่านอาจารย์ว่าให้ผู้สื่อข่าวท่านฟังได้นะครับ

ประธาน : เชิญใครมีความเห็นอะไร ท่านอัชพร

นายอัชพร จารุจินดา : กราบเรียนท่านประธานครับ ความจริงที่ทางเลือกที่ ๓ ที่มีมาใหม่นั้น ที่บอกว่าเคยใช้ประเทศอิสราเอล และประเทศไทยไม่เคยใช้ ถ้าดูกันอย่างลึกซึ้งจริงๆ แล้วในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ กับปี ๒๕๕๐ ที่เริ่มมีการใช้บัญชีรายชื่อนั้น ก็บอกกลางๆ อยู่เหมือนกันว่าผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อเบอร์ที่ ๑ นั้นแหละคือผู้ที่พรรคการเมืองเลือกให้เป็นนายกรัฐมนตรี แล้วก็ความเข้าใจนี้ประชาชนก็เข้าใจมาโดยตลอดว่าถ้าไปลงคะแนนเลือกบัญชีพรรคเสร็จแล้วดูในบัญชีรายชื่อเบอร์ที่ ๑ ซึ่งเขาก็จะโฆษณาหาเสียงกันอยู่เสมอว่า

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นั่นแหละคือนายกรัฐมนตรี เพราะฉะนั้นความจริงทางเลือกที่ ๓ จะว่าเป็นเรื่องใหม่เสียทีเดียวนั้น ในสิ่งที่ผ่านมาในรัฐธรรมนูญไทยถึงแม้จะไม่ตรงแบบเดียวกัน แต่วามันก็ลักษณะคล้ายคลึงกัน นะครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ผมเห็นว่าอาจจะมีอีกปัญหาหนึ่งคือเรื่องจุดอ่อนในการที่เรา จะเสนอรายชื่อคนที่จะให้ประชาชนได้ทราบว่ามีโอกาสจะได้รับเลือกเป็นนายกรัฐมนตรี ถ้าพรรคนั้นได้เข้ามาเป็นรัฐบาล อันนี้ผมเห็นว่าพรรคใหญ่จะได้เปรียบ เพราะสามารถจะเสนอชื่อ บุคคลที่เสนอได้มากกว่า และประชาชนรู้จักได้มากกว่า ส่วนพรรคเล็กจะเสียเปรียบเพราะว่า เขาอาจจะไม่มีรายชื่อคนที่ประชาชนที่เขารู้จักเลย แล้วก็อาจจะเป็นการฆ่าพรรคนั้นเลย เพราะว่า เขาไม่อาจจะเสนอชื่อคนที่ประชาชนรู้จักมากพอที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรีได้ พรรคเล็ก จะเสียเปรียบมากเลย อันนี้คืออาจจะเป็นจุดอ่อน ซึ่งเราจะต้องฟังเขาเหมือนกันว่าถ้าเสนอวิธีนี้ ไปนี้เขาจะรับได้หรือเปล่านะครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ขออนุญาตท่านประธานขยายความนิดหนึ่งว่า ตอนที่เราประชุมปรึกษาหารือกันในคณะอนุกรรมการก็มีท่านหนึ่งก็ยกประเด็นคล้าย ๆ กับที่ ท่านรองประธานพูดถึงนี้ว่าถ้าเป็นพรรคเล็กนี้เขาจะเสนอชื่อได้ไหม แล้วก็เขาจะหาคนมาเป็น นายกรัฐมนตรีได้ไหม ก็มีการคุยกันอยู่พอสมควร ในที่ประชุมตอนแรกที่ผมลองตั้งโจทย์ไปว่า เสนอสัก ๕ รายดีไหม อนุกรรมการก็คุยกันว่าพรรคใหญ่จะได้เปรียบเพราะว่าจะรู้ว่าจะเสนอใคร เพราะว่าเวลาเสนออันที่ ๑ คือต้องได้รับความยินยอมจากผู้ที่เสนอด้วย ไม่ใช่อยู่ดี ๆ ก็ไปเสนอชื่อ อาจารย์ชาติชาย อาจารย์ชาติชายบอกผมไม่อยากเป็นนายกรัฐมนตรี อย่างนี้ไม่ได้ ต้องให้ อาจารย์ชาติชายให้ความเห็นชอบก่อน อันนี้ก็คือต้องได้รับความยินยอมจากผู้ที่ถูกเสนอชื่อ เพราะฉะนั้นบางทีพรรคเล็กนี้ไปหยิบใครขึ้นมาแล้วคนคนนั้นเขาอาจจะไม่อยากเป็นก็ได้ เราก็เลย คุยกันว่าถ้าอย่างนั้นแทนที่จะเป็น ๕ รายชื่อนี้เราเขียนไว้ว่าอย่างต่ำ ๑ คนดีไหม แต่ก็มีมีการคุยกัน ว่าถ้าเกิดเขาไม่เสนอเลยละ ถ้าเขาไม่เสนอเลยก็แปลว่าเนื่องจากเขามองว่าเขาเป็นพรรคเล็ก อย่างไรเขาก็คงไม่ได้ตั้งรัฐบาลหรอก เขาไม่เสนอเลย ก็ไม่น่าเป็นอะไรระมัดระวัง แต่ว่าคุยไปคุยมา แล้วก็บอกอย่างน้อยเสนอสัก ๑ ชื่อ แล้วมีคนถามอีกว่าถ้าเกิด ๒ พรรคนี้เสนอชื่อซ้ำกันได้ไหม เพราะว่าถ้าเสนอชื่อซ้ำกันได้มันก็จะเกิดกลายเป็นว่าพรรคนี้กลายเป็นพรรคตัวแทนของ อีกพรรคหนึ่ง เราก็คุยกันว่าจริง ๆ ข้อดีของมันเราจะรู้ตั้งแต่วันเลือกตั้งว่าพรรคนี้จริง ๆ แล้วเป็น

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

อุทัยวรรณ ๑/๖

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

พรรคสาขาของอีกพรรคหนึ่ง ถ้าเขาเสนอชื่ออย่างนั้น ประชาชนก็ได้รับรู้ตั้งแต่แรก ผมก็คิดว่าวิธีการนี้ มันก็มีข้อดีของมันในแง่ที่ว่าถ้าเรากังวลเรื่องของพรรคที่เราเรียกว่าพรรค nominee นี้ พรรค nominee นี้มันก็ต้องเปิดเผยตัวเองออกมาว่าจะต้องเอาคนนี้ให้เป็นนายกรัฐมนตรีไปซำกัน ซึ่งผมก็ยังคิดว่าในทางปฏิบัติจริงถ้าเขากล้าเสนอเรารู้ตั้งแต่แรกว่าเป็นอย่างไร ประชาชนก็จะได้รับทราบ คือมันเป็นระบบที่คุยกัน เมื่อตอนที่เรายุกันเราก็มองว่าก็เป็นระบบที่เปิดเผยพอสมควร แล้วก็ข้อจำกัดเรื่องพรรคเล็กนี้ถ้าเราไม่ไปบอกว่าต้อง ๕ คน เราบอกว่าสักไม่เกิน ๕ คน และอย่างน้อย ๑ คนอย่างนี้จะไหวไหม เขาพอจะหาได้ไหม แต่ถ้าเขาเป็นพรรคการเมืองแล้วเขายังไม่รู้เลยว่าถ้าเขาได้เป็น ส.ส. แล้วเขายังไม่รู้จะเอาใครไปเป็นนายกรัฐมนตรี ก็เป็นพรรคการเมืองที่แปลก ๆ เพราะว่าจริง ๆ พรรคการเมืองต้องรู้ว่าใครจะเป็นผู้นำของตัวเอง เราก็คุยกันแบบนี้ แล้วก็พยายามหาจุดตั้งประเด็นขึ้นมาว่าจุดอ่อน จุดแข็งคืออะไรก็ลองพยายาม list ออกมา แล้วก็เมื่อที่ที่ท่านอชพรพูดก็จริง ๆ ผมก็ลืมไปเพราะว่าในอนุกรรมการก็มีการพูดกันเหมือนกันว่าจริง ๆ คนไทยค่อนข้างคุ้นชินกับพอเรามีบัญชีรายชื่อเราก็มองว่าคนที่อยู่ในรายชื่ออันดับต้น ๆ ก็คงจะมาเป็นนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี เพราะฉะนั้นจะว่าไปก็ไม่ใช่ว่าระบบที่คนไทยไม่รู้จักเสียทีเดียว คนไทยก็รู้จักแล้ว เพียงแต่ว่าระบบนี้อาจจะมีการออกแบบให้มันต่างไปอีกนิดหนึ่ง ซึ่งก็น่าจะเป็นอะไรที่เมื่อที่บอกว่าเป็นจุดอ่อน ก็อาจจะไม่ถึงกับเป็นจุดอ่อนหรือออก เพราะประชาชนพอจะเข้าใจแล้ว อันนี้ก็เป็นอันที่เราคุยกันนะครับ

ประธาน : เชิญอาจารย์อุดม

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธาน พูดถึงเรื่องที่ว่านายกรัฐมนตรีจะต้องมาจากใคร หรือมีคุณสมบัติอะไร ผมคิดว่ามันเป็นเรื่องวิวัฒนาการของแต่ละสังคม ซึ่งไม่เหมือนกัน เราพูดตามหลักว่าระบบรัฐสภาซึ่งทุกประเทศใช้ ก็บอกว่ามันมีต้นแบบมาจากของประเทศอังกฤษ ประเทศอังกฤษมีระบบรัฐสภาโดยแนวคิดในเชิงวิวัฒนาการ ก็คือจากเดิมอำนาจทั้งหลายทั้งปวงอยู่ที่พระมหากษัตริย์ ก็ค่อย ๆ ผ่องไปที่สภา ก็คือพระมหากษัตริย์จะแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี แต่งตั้งเสนาบดีอะไรต่างๆ ไปให้สภาเห็นชอบ และท้ายที่สุดก็กลายเป็นเรื่องสภาเป็นคนแต่งตั้งคนไปให้พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง หมายถึงว่าเสนอชื่อ แล้วให้พระมหากษัตริย์แต่งตั้ง ฉะนั้นถ้าบอกว่าหลักการของระบบรัฐสภามันคืออะไร ก็คือระบบที่สภาให้ความเห็นชอบคนที่จะมาเป็นผู้บริหาร อันนี้เป็นหลัก แต่ถามว่าการให้ความเห็นชอบนี้จะเห็นชอบเอาคนที่ เป็น ส.ส.

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ในสภาเองก็อาจจะเข้าใจได้ว่าไว้ใจคนที่มาจากการเลือกตั้ง หรือเห็นชอบคนนอกซึ่งสภาอาจจะคิดว่าคนที่ไม่ได้เป็น ส.ส. แต่ว่ามีความสามารถ มีฝีมือ สภาจะเป็นคนคุมเองคนนี้ได้ มันไม่มีอะไรที่เป็นเรื่องที่เฉพาะเจาะจงลงไป แต่ถามว่าวิวัฒนาการของระบบของเราทำไมถึงคิดที่ตั้งตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ ไล่มานี่บอกว่าคนจะเป็นนายกรัฐมนตรีต้องมาจาก ส.ส. ผมคิดว่ามันเป็นเรื่องความรู้สึกไม่ไว้ใจในระบบอำนาจของเราเอง อันนี้คือที่ผ่านมาก็เห็นว่าเรามีการปฏิวัติรัฐประหารแล้วเราก็คิดว่าเดี่ยว ส.ส. จะไปตกอยู่ภายใต้อำนาจ แล้วก็เลยแทนที่จะมีอิสระในการเลือกคนในพรรคของตัวเอง หรือว่า ส.ส. เอง ก็กลายเป็นว่าจะต้องไปเลือกคนที่เขามีอำนาจมา ซึ่งอันนี้เป็นข้อกังวลใจที่ผ่าน ๆ มาของวิวัฒนาการในระบบการปกครองของเรา ว่าตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ มา เรามีความกังวลใจว่าคนที่เข้ามาแล้วเป็นคนนอกนี่กลัวว่าจะเป็นคนที่มีอิทธิพลเหนือสภา นี่คือข้อที่ผมคิดว่าเป็นข้อกังวลใจที่เป็นเรื่องระบบการเมืองตั้งแต่อดีต แต่ถามว่าในเชิงหลักการเรามีปัญหาใหม่ว่าถ้าเป็นคนนอก ผมคิดว่าในเชิงทฤษฎี ในเชิงหลักการไม่ได้มีปัญหาอะไร เพราะว่าขึ้นอยู่กับสภาจะเป็นคนที่เห็นชอบอยู่แล้ว อันนี้คือข้อคิด ที่นี้ว่าการเลือกของรัฐธรรมนูญแต่ละยุคแต่ละสมัย ก็คงจะต้องมานั่งคิดว่าการที่สมาชิกในสภาจะถูกจำกัดกะเกณฑ์ว่าจะต้องเลือกแต่เฉพาะ ส.ส. ในกลุ่มตัวเองเท่านั้น บางส่วนมันก็เป็นทีที่เข้าใจได้ว่าถ้าเป็นพรรคเสียงข้างมากที่ได้มาเกินกึ่งหนึ่งจากสภา การที่ไม่เอาคนในพรรคของตัวเองมาเป็นนายกรัฐมนตรีนี่มันก็เป็นเรื่องพิลึกอยู่ หมายถึงว่าถ้าเกิดว่าพรรคตัวเองได้เสียงข้างมาก ครองเสียงข้างมากในสภา แล้วไปเอาคนนอกมาเป็นนายกรัฐมนตรี อันนี้ก็ข้อที่เราไม่ค่อยเจอ เช่นเดียวกันในต่างประเทศนี้ผมคิดว่าถ้าเราพูดถึงต้นแบบของประเทศอังกฤษ หรือว่าประเทศฝรั่งเศสซึ่งคนมาเป็นนายกรัฐมนตรีก็คือคนที่ไปลงสมัคร เขาก็คิดว่าคนที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรีนี่น่าจะเป็นคนที่ประชาชนได้พิสูจนแล้ว เป็นคนที่ยอมรับจากประชาชนแล้ว แต่ท้ายที่สุดผมเข้าใจอย่างนี้ว่าในประเทศฝรั่งเศสนี่ปัญหาก็คือว่าคนที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรีก็ต้องเป็นระดับที่พรรคคัดเลือกมา แล้วก็เมื่อได้รับเลือกแล้วมาเป็นนายกรัฐมนตรี หรือว่าได้รับตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีแล้วก็ต้องพ้นจากตำแหน่งการเป็น ส.ส. ของประเทศฝรั่งเศสเขาบังคับอย่างนั้นเลยว่าถึงท่านจะเริ่มจากการที่ได้รับเลือกมา แต่เมื่อมาทำหน้าที่เป็นนายกรัฐมนตรี มาทำหน้าที่เป็นรัฐมนตรีก็ต้องพ้นจากตำแหน่ง อันนี้คือหลักการของเขา แต่ว่าแน่นอนถามว่าทำไมต้องเลือกจากคนที่มาจากที่ประชาชนเลือก ก็อาจจะเป็นเพราะว่าเขาคิดว่าคนเหล่านี้ได้รับการ approve จากประชาชนส่วนหนึ่งแล้ว ซึ่งผมคิดว่าหลักการที่

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประชาชนให้การยอมรับนี้มันก็มีหลายวิธีการ เพราะฉะนั้นวิธีที่ทางคณะกรรมการพิจารณาว่า ถ้าเกิดมีบัญชีนี้ แล้วประชาชนได้ทราบล่วงหน้าก็เป็นวิธีการยอมรับได้อีกทางหนึ่งเหมือนกัน เพียงแต่อย่างที่ท่านพูดเองว่าประชาชนจะงงหรือเปล่าเท่านั้นว่ามีหลายบัญชี ถ้าจะทำให้คนเข้าใจ ใหม่ว่าถ้าเสนอชื่อ ทั้งบัญชีรายชื่อ ทั้งบัญชีคนที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรี ประชาชนจะงงหรือเปล่า อันนั้นเท่านั้นแหละ แต่ถ้าในความเห็นผมคิดว่าเป็นวิธีการในการที่ประชาชนจะ approve หรือว่าจะถือเป็นคนหนึ่งที่ผ่านการยอมรับ ซึ่งผมว่าหลักการนี้เป็นหลักการที่สำคัญว่าการผ่านการเลือกตั้งก็ดี การผ่านการยอมรับของประชาชนก็ดี นี่มันน่าจะเป็นเหตุผลทำให้เขามี ความชอบธรรมในการที่สภาจะมาให้ความเห็นชอบ นี่ผมมองในมุมนั้น ยกเว้นแต่ที่เราอาจจะ บอกว่าความเห็นชอบนี้ถ้าเราเป็นระบบพรรคการเมืองก็แน่นอน การไปเห็นชอบคนนอก พรรคการเมืองนี้มันก็อาจจะเป็นเรื่องผิดปกติ ถ้าสมมุติว่าอย่างที่ผมได้ยกตัวอย่างแล้วว่าเราเป็น พรรคเสียงข้างมาก แล้วเราไปเอาคนนอกพรรคมาเป็นนายกรัฐมนตรีนี่ก็เป็นเรื่องประหลาด แต่ว่าตรงกันข้าม ถ้าเราเป็นพรรคที่อาจจะไม่ได้เป็นเสียงข้างมาก ถามว่าคนของเราควรจะเป็น นายกรัฐมนตรีไหม มันก็อาจจะไม่จำเป็นเสมอไป อันนี้ก็ขึ้นอยู่กับข้อที่นำคิดว่า ถ้าสมมุติว่าผมเป็นพรรค ที่ได้คะแนนเพียง ๓๐-๔๐ ที่นั่ง แน่แน่นอนเราจะไปเข้าใจว่าหัวหน้าพรรคตัวเองจะได้เป็น นายกรัฐมนตรีนี้ผมคิดว่ามันคงไม่เหมือนกับในอดีตแล้ว แต่ว่าถามว่ามีโอกาสไหม บอกมีโอกาส และมีความเป็นไปได้ในเรื่องความชอบธรรมไหม บอกว่าก็ได้ ถ้าเกิดท่านได้เสนอตัว แล้วประชาชน เขายอมรับแล้ว ผมเสนอความเห็นอย่างนี้ครับ

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายชาติชาย ฌ เชียงใหม่ : กราบเรียนท่านประธานอยากจะทำให้ความเห็น โดยเฉพาะผมอยากจะเสนอว่าเรื่องนี้เราคงต้องยึดถือความเข้าใจในเงื่อนไขในแต่ละช่วงเวลาทางการเมือง ทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ อย่างที่ทางฝ่ายอนุกรรมการได้กรุณานำมาเรียนให้เราเห็นเป็นอย่าง ๆ ทางเลือก ๑ ๒ ๓ แล้วมีตัวอย่างประเทศที่ใช้ด้วย มันก็สะท้อนให้เห็นถึงว่าเขา ก็พยายามคิดเขาจะแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของเขา เฉพาะเหตุการณ์ของเขาแล้วหาทางออกที่อยู่ร่วมกันได้อย่างไร อย่างกรณีอังกฤษนั้นเราคงไม่ต้องพูดถึงเพราะเป็นเรื่องจารีตประเพณี ไม่ได้เขียนที่ไหนอยู่แล้วว่านายกรัฐมนตรีต้องมาจาก ส.ส. เท่านั้น ส่วนในกรณีอย่างของประเทศสิงคโปร์อันนี้ที่ไปเขียนชัดเจนว่าต้องมาจากเสียงข้างมาก เราก็ต้องเข้าใจว่าประเทศสิงคโปร์นั้นเป็นประเทศเกิดใหม่เพิ่ง ๕๐ ปีมานี้เอง และเป็นประเทศที่คนจีนไม่ยอมอยู่กับมาเลเซียแยกออกมาเป็นประเทศ ดังนั้นเมื่อคนจีนเป็นคนส่วนใหญ่ในประเทศพรรคของคนจีน ซึ่งก็คือพรรคของลี กวนยูก็ต้องเขียนเป็นธรรมดาที่จะต้องลือกว่านายกรัฐมนตรีต้องมาจากคนจีน เพราะฉะนั้นเขาถึงจะอยู่ได้กับพวกมาเลเซีย พวกอินเดีย และพวกฝรั่งที่ติดค้างอยู่ที่เกาะสิงคโปร์ ก็มีเหตุผลของมัน เป็นเหตุผลในเรื่องการต่อสู้ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์และกลุ่มการเมือง ที่นี้ อย่างอิสราเอลที่เขาเขียนชื่อไว้ชัดเพราะว่าบ้านเมืองเขาอยู่ในช่วงสุมเสี่ยงมากไม่ปลอดภัย แม้เวลานี้ก็ยังไม่ปลอดภัย ดังนั้นเขาต้องการการสนับสนุนจากชุมชนยิวทั่วโลก เมื่อเวลาแข่งขันกันเองระหว่างคนอิสราเอลว่าใครจะมาเป็นนายกรัฐมนตรีหรือเป็นพรรคที่คนจะเลือกเยอะจึงเป็นความจำเป็นที่เขาต้องนำเสนอชื่อบุคคล เพราะมีการบริจาคเงินอุดหนุนต่าง ๆ จากยิวทั่วโลก เพราะฉะนั้นคงต้องเป็นที่ยอมรับของชุมชนยิวที่มีบทบาททางการเงินสูงในทั่วโลกก็เป็นธรรมดาของเขา เขาถึงต้องประกาศตัวก่อนเพื่อความมั่นใจและเขาสุ่มเสี่ยงไม่ได้ เพราะว่าเกิดได้คนที่เดินนโยบายไม่ผิด ไม่มีเป็น hawk ไม่มีเป็นเหยี่ยวมากพอก็อาจจะลำบากในการที่จะต่อรองกับพวกปาลีสไตน์ที่ผ่านมา ที่นี้มาถึงประเทศไทยเราก็ไม่ได้มีวิกฤติในเชิงของชาติพันธุ์อะไร แต่ว่าเรามีปัญหาระหว่างกลุ่มอำนาจที่เขาอยู่กองกำลังมีอาวุธกับกลุ่มทุนเดิม แล้วต่อสู้กันมาเรื่อย ตั้งแต่ต้นเป็นสิบ ๆ ปีที่ผ่านมาและนำไปสู่ความไม่ไว้นื้อเชื่อใจกัน แล้วก็มาลงท้ายเมื่อปี ๒๕๓๕ ที่เราจำได้มีวิกฤตการณ์ปี ๒๕๓๕ แล้วนำมาสู่การร่างรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ ดังนั้นจึงไปมีระบบเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อพร้อมกับไปเขียนลือไว้ให้มาจากการเป็น ส.ส. อย่างนี้เป็นต้น ที่นี้มันก็ไม่ได้ผิดอะไรมันก็ติดค้างเป็นความคิดอยู่ตลอดเวลาของคนไทยเรา โดยเฉพาะกลุ่มการเมืองต่าง ๆ ที่ไม่ไว้อใจกันอยู่แล้ว และที่ไม่ไว้อใจพวกคนที่มีอำนาจที่มีกำลังอย่างนี้เป็นต้น มาถึงเวลานี้ผมคิดว่า

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

บ้านเมืองเรามี ๒ ประเด็นที่ผมคิดว่าเนื่องจากบัญชีรายชื่อก็เหมือนกับการโหวตชื่อคนที่จะเป็น นายกรัฐมนตรีในตัวอยู่แล้ว ถ้าหากเราไปกำหนดว่าต้องเป็น ส.ส. ด้วยผมเกรงว่ามันจะไปไม่ได้ กับหลักการระบบเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสม เพราะอาจจะมีกรณีที่ว่าพรรคที่มีตัวบุคคลที่เขา คิดว่าอยากจะให้เป็นนายกรัฐมนตรี แล้วถ้าเราไปเขียนว่าให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย ถ้าบังเอิญเขาได้รับความนิยมน ส.ส. เขตมากแล้วเขาไม่ได้ส่งคนนั้นมาเป็น ส.ส. เขต คนที่เขาอยาก ให้เป็นนายกรัฐมนตรีเป็น ส.ส. บัญชีรายชื่อเขาก็ไม่ได้ ส.ส. บัญชีรายชื่ออีกเพราะเขาได้ เกินจำนวนที่พึงจะได้รับแล้ว สมมุติเขาพึงจะได้รับ ๓๐๐ คนอย่างนี้เป็นต้น เขากลับไปได้รับตั้ง ๓๐๕ คนเพราะฉะนั้นเขาจะไม่ได้บัญชีรายชื่ออีก และคนที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีซึ่งไปอยู่ในบัญชี รายชื่อก็ไม่ได้เป็น ส.ส. ตามกติกาของระบบที่เรากำลังคิดกันอยู่ที่ยังไม่ลงตัวดี ฉะนั้นมันก็จะไป ปิดกั้นเขาทำให้เป็นการบังคับว่าถ้าเราไปเขียนว่านายกรัฐมนตรีต้องมาจากผู้ที่เป็น ส.ส. ฉะนั้น ทุกพรรคถ้าอยากให้มีใครเป็นนายกรัฐมนตรีต้องเอามาลง ส.ส. เขต แล้วถ้าไปสอบตกอีก สมมุติชนะครบสี่ห้ายังรู้พลาดก็จะลำบากอีกเหมือนกัน เขาก็ต้องไปเจรจาต่อรองอะไรกันต่อไปอีก ต้องมีตัวสำรอง อันนั้นเป็นเรื่องปลีกย่อยที่จะแก้ไขกันทีหลัง แต่ผมมองว่าทางเลือกที่ ๓ ที่เราให้ มีพรรคต่าง ๆ เสนอชื่อบุคคลที่เห็นสมควรอย่างน้อย ๑ คน หรือไม่เกิน ๕ คนหรือไม่เกิน ๓ คน ผมคิดว่าก็จะเป็นทางออกสำหรับเขาให้ประชาชนได้เห็นในยามวิกฤติว่าใครจะเป็นคนพาบ้านเมือง ให้พ้นวิกฤติการเมืองจากนี้ไปได้ ควรจะไว้เนื้อเชื่อใจพรรคไหน และจะปรองดองกันได้จริงไหม เพราะพวกนี้ยังอยู่ในประเด็นที่คนยังสนใจ และขณะเดียวกันถ้ากรณีเป็นอย่างนี้แล้วระบบเลือกตั้ง ที่เรากำลังคิดกันก็จะไปมีผลเหมือนกันต่อการที่จะไปบังคับให้เขาต้องส่งเป็น ส.ส. เว้นแต่ว่าเขาจะ ไปส่งเป็น ส.ส. เขต อันนี้เป็นความเห็นที่เราต้องดูตรงนี้ด้วย ขอขอบคุณครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ขอขอบคุณครับท่านประธาน เมื่อกี้สืบเนื่องจากที่ผม ให้ข้อคิดเห็นไปเรื่องเกี่ยวกับพรรคใหญ่ได้เปรียบพรรคเล็กเสียเปรียบ ผมฟังอาจารย์อุดมพูด ผมก็เห็นด้วยคือในกรณีที่ว่าคนที่อาจจะได้รับการเสนอชื่อเป็นนายกรัฐมนตรีไม่จำเป็นที่จะเป็น ส.ส. ผมยกตัวอย่างอาจจะเกิดขึ้นคือว่าผู้ที่เขาไม่ได้ลงสมัครเป็น ส.ส. เขตหรือบัญชีรายชื่อ แต่เขา เป็นกรรมการบริหารพรรคหรือเป็นสมาชิกพรรคนั้น แล้วบุคคลนั้นเขาได้รับเสนอชื่อให้เป็นที่ นายกรัฐมนตรี ๑ ใน ๕ ชื่อนั้นก็เป็นไปได้ไหมถ้าบุคคลนั้นอาจจะคิดว่าเขามีความเชื่อมโยง กับประชาชน เพราะว่าเขาได้รับการเสนอชื่อและประชาชนเห็นแล้ว และไม่จำเป็นต้องเป็น ส.ส. ด้วย เขาไม่ปรารถนาที่จะลงเป็น ส.ส. เขตหรือ ส.ส. บัญชีรายชื่อในกรณีนี้อาจจะเกิดขึ้นได้

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ  
วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ปีทมา ๒/๓

ผมว่าก็เป็นสิทธิของคนนั้นที่เขาไม่จำเป็นที่จะต้องได้รับเลือกสมัครเป็น ส.ส. เขตหรือ ส.ส. บัญชีรายชื่อก็ได้ แต่เขาเป็นกรรมการบริหารพรรคหรือว่าเป็นสมาชิกพรรคนั้น ๆ อันนี้อาจจะเป็นตัวอย่างอีกอันหนึ่งที่เรอาจจะสนับสนุนข้อนี้ก็ไม่ได้ที่ว่ามันจำเป็นต้องเป็น ส.ส. แต่ว่าได้รับการเสนอชื่อให้เป็น ๑ ใน ๕ ชื่อที่จะได้รับเลือกให้เป็นนายกรัฐมนตรี ถ้าพรรคนั้น ๆ ได้รับเลือกบริหารประเทศหรือว่าเป็น ครม. อะไรก็ตาม ขอขอบคุณครับ

ประธาน : ผมคิดว่าข้อเสนอของคณะกรรมการเป็นเรื่องที่น่าคิดมาก เพราะเรารวมเวียนอยู่กับปัญหาเรื่องนายกรัฐมนตรีต้องเป็น ส.ส. หรือไม่ เป็น ส.ส. มาอยู่โดยตลอด และไม่รู้จะแก้อย่างไร ปัญหาจะเกิดขึ้นจากวิกฤติที่มันผ่านมาในอดีตทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจกัน แต่เวลาที่เราจะกำหนดว่านายกรัฐมนตรีจะต้องเป็น ส.ส. ด้วย เราจะรู้สึกเลยว่าในเมื่อเราให้สภาเป็นคนเลือกแล้วทำไมเราถึงจะต้องไปจำกัดสภาว่าจะเลือกจากใคร ในเมื่อผู้แทนราษฎรทั้งสภาเป็นคนเลือกก็ควรเปิดโอกาสให้เขาเลือก ที่สำคัญคือการเลือกอย่างนั้นไม่มีหลักประกันว่าคนที่สภาจะเลือกจาก ส.ส. ขึ้นมานั้นคุณสมบัติประชาชนเขาเห็นสมควรแล้วหรือยังว่าคนคนนั้นอยู่ในฐานะที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีได้ เพราะว่าที่ไหนในโลกมันก็ไม่มี มีแต่ที่เราเท่านั้นที่มีการส่งตัวแทนเข้าไปลงสมัครรับเลือกตั้งแทนกันในช่วงที่เจ้าตัวยังไม่วาง วันดีคืนดีเกิดเอาคนนั้นขึ้นมาเป็นนายกรัฐมนตรีเราไม่หยงหลังกันตึงหรือก็หนักล้วยอยู่เหมือนกัน อันที่ ๒ คือถ้าอยู่ ๆ เราจะไปเขียนบอกนายกรัฐมนตรีมาจากไหนก็ได้จะเป็น ส.ส. หรือไม่ เป็น ส.ส. ก็ได้ คนที่ยังมีความหวาดระแวงอยู่ก็ยังเข้าใจว่าหวาดระแวงแล้วก็ไม่สนิทใจ คราวนี้ในระบบที่ผ่านมาเรายอมให้เอามาจาก ส.ส. บัญชีรายชื่อได้ ถ้ามว่าจริง ๆ เวลาที่ประชาชนไปลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อหรือเลือกพรรคเห็นรายชื่อทั้ง ๑๕๐ ชื่อหรือ ๑๐๐ ชื่อนั้นใหม่ คำตอบผมว่า ๙๙ เปอร์เซ็นต์ไม่เห็นไม่ได้สนใจจะไปดูด้วย น้อยคนนักที่จะไปดูหรือดูแล้วคงจำไม่ได้แต่ว่าก็เลือกพรรค แล้ว ส.ส. บัญชีชื่อนั้นสามารถมาเป็นนายกรัฐมนตรีได้ ผมว่ามันก็เหมือนกันกับเอาใครที่พรรคเป็นคนกำหนดให้มาเป็นนายกรัฐมนตรี จริง ๆ ก็ไม่ใช่สภาด้วยเพราะพรรคเป็นคนกำหนดมาก่อนตามบัญชีชื่อนั้น ครั้นจะให้เลือกนายกรัฐมนตรีโดยตรงอย่างที่มีคนพูด ๆ กันอยู่ก็เป็นไปไม่ได้สำหรับบ้านเราที่ใช้ระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขปัญหาจะยุ่งยากตามมามากมาย เพราะฉะนั้นวิธีที่อนุกรรมการเสนอมาผมคิดว่าเป็นวิธีที่ผสมผสานและอ้อมอ้อม คือทำให้พรรคแต่ละพรรคจะต้องไปวางแผนคิดว่าเอาใครมานำเสนอให้ประชาชนได้เห็นว่าเขาได้รับเลือกตั้งเสียงข้างมากมาจัดตั้งรัฐบาลแล้วเขาจะเอาใครมาเป็นนายกรัฐมนตรี

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ก็แปลว่าในวันที่เราไปลงคะแนนเราจะรู้ใครจะเป็น ส.ส. ของเราและใครจะมีโอกาสมาเป็น นายกรัฐมนตรีนำพาประเทศของเราพร้อม ๆ กันไป ซึ่งด้วยวิธีนี้ผมคิดว่าน่าจะทำให้ประชาธิปไตย ของเราเดินก้าวไปอีกขั้นหนึ่ง ทำให้เรารู้กันล่วงหน้าว่าใครจะมาเป็นผู้นำประเทศในการบริหาร บ้านเมือง ข้อดีที่มีอยู่คือคนที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรีจะถูกผ่านการเห็นชอบจากประชาชน มาทางอ้อมแล้ว เพราะว่าถ้ารัฐธรรมนูญกำหนดเวลาสมัครรับเลือกตั้งทั่วไปพรรคจะต้อง เสนอรายชื่อ ๕ คนแล้วก็จะจัดแจ้งไว้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแล้วก็เอาไปโฆษณาได้ คนก็จะ รู้ทั่วไปเลยว่าโอเคพรรคนี้ถ้าเขาได้เป็นรัฐบาลเขาจะเสนอคนนี้ คนนี้ คนนี้เป็นนายกรัฐมนตรี ประการที่ ๒ คือถ้าเราบอกให้เขาเสนอได้มากกว่า ๑ ชื่อโอกาสเลือกเขาก็จะมีมากขึ้นเพราะว่า ณ วันที่เลือกตั้งเขาอาจจะคิดว่าหมายเลข ๑ เป็นแน่ พอเลือกตั้งเสร็จหมายเลข ๑ ย่อยเปลี้ยเสียขา หดทำเลยไม่รู้จะทำอย่างไร แต่ถ้าเราให้เขาส่งชื่อได้มากกว่า ๑ ชื่อเขาก็ยังมีตัวเลือก ตัวเลือกนั้น ยังอยู่ในกรอบที่ประชาชนได้เห็นมาก่อนแล้ว ข้อดีประการที่ ๓ คือไม่เปิดโอกาสให้พรรคที่ได้เลือก ใครต่อใครตามอำเภอใจได้ โดยที่ประชาชนไม่รู้เห็นมาก่อนเพราะจะถูกจำกัดอยู่ในชื่อนั้น ประการที่ ๔ คือเวลาประชาชนไปลงคะแนนจะมีความหมายมากขึ้นอย่างที่พูดเมื่อสักครู่นี้ เพราะไปเลือกอะไรหลายอย่างเลยทั้งพรรค ทั้งคน ทั้งคนที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรีด้วยบัตร ใบเดียว สุดท้ายพรรคจะได้รับการมองจากประชาชนที่เข้มงวดขึ้นเพราะพรรคจะต้องคิดอ่าน ล่วงหน้าว่าเมื่อตัวชนะเลือกตั้งแล้วตัวจะเอาใครบ้างมาเป็นรัฐบาลมาเป็นนายกรัฐมนตรี ปัญหา ที่อาจารย์ศุภชัยพูดถึงว่าอย่างน้อยต้องสมัคร ๑ คน ผมคิดว่าถ้าสมมุติอาจารย์กำหนดไว้ที่ ๕ คน แล้วบอกว่าให้เสนอไม่เกิน ๕ คน ๑ คนก็ไม่เกิน ๕ คนก็แล้วแต่ พรรคที่ฉลาดน้อยก็อาจ กำหนดน้อย พรรคที่ฉลาดมากเขาก็กำหนดให้เต็มที่เพราะเขาจะมีตัวเลือกได้เยอะกว่า ถามว่า แล้วถ้าเขาไม่กำหนดละก็ไม่เห็นเป็นไร แปลว่าพรรคนั้นเขาคิดแล้วว่าอย่างไร ๆ เขาก็ไม่ได้เป็น รัฐบาลเขาก็ไม่รู้จะกำหนดทำไม หรือถ้าเมื่อไหร่ก็ใครพูดว่าถ้ากำหนดซ้ำจะเป็นอย่างไร ผมว่าก็ไม่เห็น เป็นไรที่กำหนดไป สมมุติว่าพรรคทุกพรรคบอกว่าจะเสนออาจารย์ศุภชัยเป็นนายกรัฐมนตรีโดยมี คำยินยอมของอาจารย์ศุภชัยก็ไม่น่าแปลก แปลว่าทุกพรรคมองเห็นแล้วว่าอาจารย์ศุภชัย มี potential สูงมากเอาชื่อไปที่ไหนคนก็จะลงคะแนนให้โอเคก็แย่งกันไป หรือถ้าเราคิดว่าอย่างนั้น จะทะเลกันจะห้ามซ้ำกันก็สุดแต่อันนี้ไปคิด แต่ผมคิดว่าถึงจะซ้ำกันก็ไม่น่าจะมีปัญหาอะไร ปัญหา อยู่ว่าแล้วคนที่จะมีชื่อ ๑ ใน ๕ ๑ ใน ๓ อะไรนั้นต้องเป็น ส.ส. ไหม คำตอบคือ ณ วันที่เสนอชื่อ ไม่มีใครเป็น ส.ส. เพราะยังไม่ได้มีการเลือก คำถามต่อไปคือแล้วต้องอยู่ในบัญชีรายชื่อหรือเป็น

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ผู้สมัครหรือไม่ ผมคิดว่าอันนี้ไม่น่าจำเป็นจะต้องไปบังคับประชาชนก็เห็นคนนี่ ถ้าจะไปเอาเก้าอี้เก้าอี้ที่ไหนมาโดยที่ไม่ได้เป็นผู้สมัครแล้วประชาชนบอกโอ้โหเจ๋งเลยเขาก็ไม่เห็นเป็นไรประชาชนเป็นคนตัดสินใจ ผมคิดว่าถ้าใช้วิธีนั้นแล้วเราคิดในรายละเอียดปลีกย่อยให้ดี บางทีอาจจะเป็นวิธีการที่ทำให้บ้านเมืองเราก้าวไปข้างหน้าได้อีกก้าวหนึ่งมากกว่าที่จะมัวนั่งเถียงกันอยู่แต่เพียงว่าเป็น ส.ส. หรือไม่ เป็น ส.ส. อยู่แค่นี้แล้วก็ไม่ได้ไปไหนสักที เถียงกันไปจนตายก็ไม่มีใครชนะใครได้หรอก เพียงแต่อนุกรรมการอาจจะต้องไปคิดในรายละเอียดปลีกย่อยอีกนิดหน่อยว่าถ้าอย่างนั้นจะเป็นอย่างไร ถ้าอย่างนี้จะเป็นอย่างไร เชิญท่านภักดิ์ครับ

นายภักดิ์ คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ครับถามเพื่อท่านจะอธิบายต่อณะครับ ถ้าเกิดมีพรรคเล็กไปเอาชื่อใครก็ไม่รู้มาเตรียมไว้ แล้วพรรคใหญ่ก็เอาโฆษณาของคนตัวเองไปแล้วจะมีการชูเอียงกันภายหลังอันนี้จะมีการแก้ไขปัญหาที่จะลักไก่กันได้ไหมครับ

ประธาน : ถ้าพรรคเล็กไม่มี ส.ส. เลยแล้วพรรคใหญ่ยอมชูเอียงด้วยก็ขอปกอยู่เหมือนกันมันไม่น่าจะเกิดได้ แต่เอาเถอะสมมุติว่าเกิดได้เราอาจจะกำหนดอย่างนี้ได้ไหมว่าเวลาที่รัฐบาลเกิดมีรัฐบาลผสมขึ้นรายชื่อที่จัดแจ้งกันไว้ของทุกพรรคสามารถเอามาใช้ได้ แต่พรรคนั้นต้องมีที่นั่งในสภาไม่น้อยกว่าเท่าที่นั่นเท่านี้เปอร์เซ็นต์อาจจะ ๕ เปอร์เซ็นต์หรืออะไรพวกนี้ ๕ เปอร์เซ็นต์ ๒๕ คนพรรคชกจะไม่ใช้เล็กแล้วทำทำจะเป็นขนาดกลาง เราอาจจะกำหนดตรงนั้นได้เพื่อไม่ให้ใครเที่ยวไปจัดตั้งพรรคทิ้งเอาไว้เพื่อที่จะใส่รายชื่อตัวเองลงไปแล้วก็ถึงเวลาจะมาบังคับ แปลว่าพรรคนั้นก็ต้องจริง ๆ จัง ๆ เพราะฉะนั้นพรรคใครก็ตามที่มีพรรคการเมืองแล้วลงไปทำงานจริง ๆ จัง ๆ จนได้รับเลือกตั้งมาถึงจุด ๆ หนึ่งเขาก็มีสิทธิที่จะได้รับคัดเลือกเป็นนายกรัฐมนตรีได้ ถ้าชื่อนั้นมีอยู่ในรายชื่อที่ไปจัดแจ้งไว้ผมว่าน่าจะแก้ไขปัญหาไปได้ เชิญครับ

นายภักดิ์ คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับผมคิดว่าประเด็นเรื่องที่มาของนายกรัฐมนตรีที่เราคุยกันโดยเฉพาะการร่างรัฐธรรมนูญคราวนี้น่าจะเป็นประเด็นที่สังคมภายนอกสนใจมาก เพราะว่าเป็นช่วงวิกฤตการณ์ทางการเมืองที่มีการเปลี่ยนผ่านโดยคณะรัฐประหาร และผมคิดว่าคนคงสงสัยว่าจะมีการสืบทอดอำนาจโดยการกำหนดให้มีที่มาของนายกรัฐมนตรีคนนอกหรือเปล่า ซึ่งผมคิดว่าอันนี้เป็นผลพวงมาจากที่หลาย ๆ ท่านได้กล่าวนำไปแล้วคือหลักการเรื่องนายกรัฐมนตรีมาจากที่ไหน ประเทศอื่น ๆ หลายประเทศเขาค่อนข้างที่จะเปิดกว้าง แล้วก็ไม่ได้เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญอย่างเฉพาะเจาะจง แต่ประเทศของเราจะมีปัญหาในช่วงของเปลี่ยนผ่านจากรัฐบาล พลเอก เปรมมาเป็นรัฐบาลชาติชายใช้ไหมครับ จากรัฐบาลชาติชายมา

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ปีทมา ๒/๖

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ก็มีปัญหาต่อนั้นทางการเมือง ซึ่งมันจะเปลี่ยนกันอย่างไรอีกรอบหนึ่งก็เป็นเกิดวิกฤติทางการเมือง เมื่อปี ๒๕๓๔ ปี ๒๕๓๕ เลยมีการตรากันไว้ว่านายกรัฐมนตรีต้องมาจากการเลือกตั้งแล้วจะต้องคัดเลือกกันในสภา ซึ่งผมคิดว่าอันนี้ก็เป็มาตรฐานหรือว่าทำให้คนคิดไปว่านายกรัฐมนตรีจะต้องมาจากการเลือกตั้งเท่านั้นถึงจะเป็นประชาธิปไตย เท่าที่ท่านอาจารย์ศุภชัยใครต่อใครได้ไล่ให้ดูแล้วว่าหลายประเทศที่เป็นแม้กระทั่งต้นแบบประชาธิปไตยก็ไม่ได้เขียนไว้แบบนี้ ปัญหาคือสภาพปัจจุบันมันเป็นอย่างไร ผมว่ามันเลยตรงนั้นไปพอสมควรแล้ว ปัญหาการเมืองไทยในปัจจุบันผมคิดว่า การกำหนดวิธีการแบบนี้ที่อนุกรรมการเสนอมาก็เป็นทางเลือกหนึ่งที่น่าสนใจ เพราะแม้แต่ว่าเมื่อเราอภิปรายไม่ไว้วางใจเรายังกำหนดให้ฝ่ายค้านเสนอชื่อคนที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีคนต่อไป แต่น่าแปลกใจว่าตอนขาเข้าไม่มีคนเสนอ แล้วการได้มาซึ่งนายกรัฐมนตรีก็เป็นเรื่องที่ไม่เคยโปร่งใส มาก่อนว่าจะมีการจัดทำกันอย่างไร เอาใครมา แต่ปัญหาก็ลุกลามใหญ่โตผมว่าเกินไปกระทั่งว่า มีนักวิชาการอย่างอาจารย์ไชยันต์ ไชยพร ตั้งข้อสังเกตไว้น่าสนใจท่านบอกว่าการเมืองของเรามันการเมืองผีหัวขาด การเมืองผีหัวขาดหมายความว่าคนเป็นนายกรัฐมนตรีคนหนึ่ง คนเป็นหัวหน้าพรรคคนหนึ่งแล้วคนสั่งการอีกคนหนึ่ง หัวกับตัวอยู่คนละที่นี้พูดไว้เมื่อปีสองปีผมยังจำสิ่งที่ท่านพูดได้ ฉะนั้นคนที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรีเดิมเราคิดว่าเราจะทำอย่างไรให้คนที่มาเป็นนายกรัฐมนตรีมีความเข้มแข็ง ปัญหาคือเราจะมีทางเลือกสรรหาจากในสภาโดยเสียงข้างมาก ซึ่งผมคิดว่าอันนี้เป็นประเด็นหนึ่งที่ทางคณะกรรมการน่าจะยืนยันอยู่บนะครับ คือการเลือก การได้มาซึ่งนายกรัฐมนตรีควรจะมาจากรัฐสภาทำโดยเปิดเผย แต่ประเด็นที่เรากำลังคุยคือเมื่อสังคมสนใจว่าจะเอามาจากคนนอกหรือเปล่า แต่เราพยายามที่จะอธิบายว่าการเปิดไว้โดยทำให้รัฐธรรมนูญเป็นรัฐธรรมนูญจริง ๆ โดยที่ไม่เอาปัญหาเฉพาะหน้าของสังคมมาเขียนซึ่งเรื่องอื่น ๆ เราก็ทำแบบนี้ เราควรจะเขียนแบบเปิดกว้างแล้วให้พรรคการเมืองได้ตัดสินใจ พรรคการเมืองก็ต้องแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมใหม่ พรรคการเมืองต้องรับผิดชอบต่อประชาชนผู้เลือกตั้งหรือเปล่า ผมว่าอันนี้เป็นข้อเสนอของอนุกรรมการที่น่าสนใจ ที่นี้ประเด็นการเมืองเรื่องผีหัวขาด ผมว่าอันนี้น่าสนใจ ผมว่ามาตรการที่เสนอมายกแก้ปัญหาก็ได้ในระดับหนึ่งว่าอย่างน้อยที่สุดให้ประชาชนได้ไตร่ตรองตั้งแต่แรกก่อนว่าพรรคที่คุณเลือกเขาจะได้ผู้บริหารแบบไหน จะนำประเทศไปในทางไหน ไม่ใช่จู่ ๆ ไปเลือกตั้งกันมาแล้วเอาลูกใครมาเป็นนายกรัฐมนตรีอย่างนี้ ซ็อกกันทั้งประเทศก็มีความเป็นไปได้เหมือนกัน เพราะที่ผ่านมาก็มีอะไรแปลก ๆ เกิดขึ้นแล้ว สำหรับคนที่มาเป็นนายกรัฐมนตรี ผมคิดว่านอกจากเรื่องมาตรการที่ทางอนุกรรมการได้เสนอม

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ซึ่งผมคิดว่าอาจจะลองเช็กเสียงดูในทางสังคมก็ได้ว่าเขาจะว่าอย่างไร ผมว่ากรรมการร่างรัฐธรรมนูญอาจจะต้องคิดถึงประเด็นอื่นไปด้วย ผมว่าปัญหาที่มาของนายกรัฐมนตรีหรือการที่จะให้นายกรัฐมนตรีมีความเข้มแข็งพอที่จะสามารถนำพารัฐบาลหรือตัดสินใจได้โดยที่ไม่ผูกพันต่อพรรคของตัวเองอย่างเดียว แต่ถือประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสำคัญหรือถือประโยชน์ของพรรคร่วมรัฐบาลเป็นสำคัญสามารถนำประเทศไปได้ ผมว่าอันนี้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่งยวดเลย ผมพยายามเช็กดูเรื่องเก่า ๆ พบว่ามีปัญหาหรือประเด็นของทางจริยธรรมที่เขากำหนดเป็นข้อบังคับเอาไว้เหมือนกันว่านายกรัฐมนตรีจะต้องทำอะไรบ้าง เช่นคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศมากกว่าพรรคอันโน้นอันนี้มันมีเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีมีอะไรพวกนี้อยู่ ซึ่งเรื่องการบริหารโดยให้มีจริยธรรมหรือมีธรรมาภิบาลก็เป็นประเด็นหนึ่งที่ผมคิดว่าเกิดขึ้นกับผู้นำทั่วโลก ถ้าเรากำหนดไว้แล้วสามารถที่จะยึดโยงสิ่งนี้เพื่อที่จะทำให้คนที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรีนอกจากผ่านกระบวนการที่ว่าแล้ว และยังมีมาตรฐานระดับหนึ่งซึ่งเราหวังว่าจะพึงได้เพราะท่านเป็นผู้นำประเทศ ไม่ใช่พรรคการเมืองเอาใครก็ไม่รู้มาเป็นผู้นำของเรา ผมว่าอันนี้เคยมีถ้าจำไม่ผิดดูเหมือนจะ ส.ว. ชุดก่อนเคยยื่นเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญได้ตีความเรื่องประเด็นของนายกรัฐมนตรีการบริหารของนายกรัฐมนตรีจนมีผลมาพอสมควร ผมว่าอันนี้เป็นมาตรการอื่น ๆ ที่เราต้องคิดควบคู่กันไป โดยเฉพาะประเด็นของที่มาเบื้องต้นผมว่าน่าสนใจการให้มีชื่อมาล่วงหน้าหรือจะได้เรียกว่าบัญชีนายกรัฐมนตรี ผมเห็นมีผู้สื่อข่าวเสนอมาเยอะครับ ผู้สื่อข่าวที่รัฐสภาผมไปตรวจดูความคิดเห็นเก่า ๆ คุณมงคลก็เสนอว่าสนับสนุนในทางนี้คุณธีรวัฒน์และท่านอาจารย์ผมเองตอนที่คุณธีรวัฒน์นักข่าวช่อง ๓ ยื่นความเห็นมาที่ท่านอาจารย์ก็บอกว่าประชาชนไม่มีสิทธิรู้ล่วงหน้าว่าใครจะเป็นผู้บริหารประเทศจนกว่าผลการเลือกตั้งจะปรากฏ ผมคิดว่าอันนี้ถ้าเป็นประเด็นที่อยู่ในใจของผู้สื่อข่าวที่นี้หลายคนรวมทั้งคุณมงคลก็น่าจะเป็นประเด็นที่อยู่ในใจของประชาชนทั่วไป เช่นกันว่าเราเลือกตั้งมาแล้วเราจะได้ใครเป็นนายกรัฐมนตรี ผมว่าอันนี้ถ้าประชาชนได้รู้เสียตั้งแต่ต้นแล้วปัญหาจุกจิกว่าจะเอามาจากบัญชีไหน จะอึดอัดหรือไม่ผมว่าพัฒนาการทางการเมืองมากี่ไกลพอสมควร พอที่พรรคการเมืองจะต้องมากล้ารับผิดชอบต่อสังคม และรับผิดชอบต่อผู้เลือกตั้งคือไม่ใช่ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญรับผิดชอบแต่ฝ่ายเดียว ผมว่าน่าจะรับเขาต้องรับผิดชอบต่อประชาชนด้วย ถ้าใครมีปิ่นไปจี้เขาเขาก็ต้องตะโกนเสียงดัง ๆ ว่ามีปิ่นไปจี้เขา ผมคิดว่าน่าจะเป็นแบบนี้เพียงแต่ผมสงสัยประเด็นของนายกรัฐมนตรีจะไปไกลกว่าที่เราคิดแล้วครับ ถ้าดูจาก

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ปัญหาทางการเมืองหลัง ๆ เพราะฉะนั้นแค่มีรายชื่อให้ประชาชนได้พอเห็นเลา ๆ เบื้องต้นผมคิดว่าอาจจะไม่พอ อาจจะคิดถึงเรื่องมาตรฐาน เรื่องคุณสมบัติอะไรต่าง ๆ เพิ่มเติมครับ

ประธาน : ทำความตกลงกับผู้สื่อข่าวชนิดหนึ่งครับ คราวที่แล้วเราตกลงกันว่าเวลามาฟังกรุณาอย่าไต่ถามใครพูด เอารายงานเป็นภาพรวม ๆ แล้วกันเพราะจะเกิดเป็นปัญหาได้ในวันข้างหน้านะครับ สำหรับท่านที่เคยมาแล้วก็คงรับทราบแล้ว ส่วนท่านเพิ่งมาวันนี้กรุณารับทราบข้อตกลงอันนี้ไว้ด้วยนะครับ เชิญคุณเจริญครับ

นายเจริญ โทณะวณิก : ขอบพระคุณครับท่านประธาน คือผมลองเช็คดูตามที่หลากหลาย ๆ ท่านได้อธิบายยกตัวอย่างประเทศ ๒ ประเทศซึ่งมีลักษณะการเมืองการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขอย่างประเทศเราครับ คือประเทศสเปนกับประเทศอังกฤษอันนี้เขาเขียนไว้ ในสเปนเขาเขียนไว้ชัดเจนว่าเป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ในการที่จะตั้งนายกรัฐมนตรี คือเป็นพระราชอำนาจเลยนะครับจะตั้งใครก็ตั้งไปแล้วแต่ แต่ว่าเวลาที่พระองค์ทรงใช้พระราชอำนาจพระองค์ไม่ได้ใช้โดยสิทธิขาดของพระองค์เอง แต่จะได้มีการเชิญให้บรรดาผู้นำพรรคทั้งหลายเข้ามาพูดคุยกันว่าจะเสนอใครดี ซึ่งโดยทั่วไปพรรคทั้งหลายจะได้มีการบอกกับประชาชนไว้คร่าว ๆ ว่ามีใครที่มีโอกาสที่จะเป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งส่วนใหญ่ที่ผ่านมามักจะเป็นหัวหน้าพรรคหนึ่งหัวหน้าพรรคใด แต่ในการปรึกษาหารือสิ่งที่จะพูดคุยกันคือใครที่จะมีโอกาสสูงที่สุดในการที่จะ อันที่ ๑ นำฝ่ายบริหารในการบริหารประเทศได้ อันที่ ๒ คือใครที่จะเป็นที่ยอมรับของประชาชนและเป็นที่ยอมรับของสภามากที่สุด อันที่ ๓ คือใครที่จะเป็นคนที่ทำหน้าที่ต่างพระเนตรพระกรรณได้มากที่สุดคือเขาจะคิดกันแบบนี้ครับ -----

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ส่วนในประเทศอังกฤษลักษณะคล้าย ๆ กัน คือไม่ได้เขียนเอาไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่ว่าราชินีหรือว่า พระมหากษัตริย์ก็จะเชิญพรรคการเมืองเข้ามาพูดคุยกันในลักษณะแบบนี้ อันที่ ๒ ท่านประธาน ประเทศส่วนใหญ่ที่มีระบบการเลือกตั้งแบบบัญชีลั้วกันก็จะมีคนที่อยู่ในบัญชี ซึ่งโดยทั่วไปแล้วคนที่ อยู่ในบัญชีเหล่านั้นเป็นคนที่มีโอกาสสูงที่สุดในการที่จะได้รับการเสนอชื่อให้เป็นนายกรัฐมนตรี ไม่ได้จำกัดว่าจะเป็นคนไหนอย่างไร แต่ว่าอันนั้นเขาใช้ระบบบัญชีลั้ว อันสุดท้ายประเทศส่วนใหญ่ เขาถือหลักการว่าต้องให้ประชาชนได้ทราบว่าใครจะมาเป็นผู้นำ ไม่เพียงแต่แค่ฝ่ายบริหาร หลาย ๆ ประเทศให้ทราบด้วยว่าใครจะมาเป็น speaker of the house ก็คือใครจะมาเป็น ประธานรัฐสภา เพราะว่าตำแหน่งเหล่านี้เป็นตำแหน่งที่เป็นผู้นำของฝ่ายที่ประชาชนเป็นคนเลือก คือฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ก็ต้องได้รับรู้ แต่ว่าไม่ได้มีข้อจำกัดว่าจะต้องเขียนอะไรอย่างใด แบบไหน แล้วก็สุดท้ายพอเข้าไปในสภาจริง ๆ ก็จะมีลักษณะคล้าย ๆ กับที่รัฐธรรมนูญไทย ก็กำหนดเอาไว้ว่าการที่จะเสนอชื่อใครให้มีการโหวตกันเป็นนายกรัฐมนตรีในสภานั้นมันจะต้องมี คะแนนสนับสนุนจำนวนหนึ่งซึ่งของไทยเท่าที่เรายกมาตลอดก็คือมีคะแนนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๕ ๑ ใน ๕ นี้ถึงจะเป็นผู้เสนอได้ นั่นก็แปลว่าไม่ว่าจะมีกันกี่คนที่ได้เคยเสนอเอาไว้ ที่สุดท้ายพอมาถึง ตรงจุดที่เข้าสภาจริง ๆ แม้กระทั่งในประเทศที่ได้มีการไปหาหรือพระมหากษัตริย์ พระราชินี ได้เชิญ พรรคการเมืองต่าง ๆ ไปหาหรือแล้วนี้ สุดท้ายเข้ามาในสภาก็ต้องมีการรับรองด้วยเสียงจำนวนหนึ่ง จากนั้นก็โหวต ด้วยเสียงเกินกึ่ง ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ทั้งหมดไม่ได้มีกำหนดว่าจะต้องเป็น ส.ส. ไม่เป็น ส.ส. จะเป็นใครหรือไม่เป็นใคร เพียงแต่จะต้องให้ประชาชนได้รับรู้ตั้งแต่แรก แล้วก็ ผ่านกระบวนการที่แต่ละประเทศนี้เห็นว่าเหมาะสมสำหรับประเทศตน เพราะฉะนั้นผมคิดว่า เราจะทำวิธีไหนอย่างไรก็แล้วแต่ให้ประชาชนได้รับรู้ว่าบุคคลเหล่านี้แหละเป็นคนที่มีโอกาสจะได้ เป็นนายกรัฐมนตรีครับ ขอบพระคุณครับ

ประธาน : เชิญอาจารย์วุฒิสาร

นายวุฒิสาร ตันไชย : ท่านประธาน ผมขออนุญาตกราบเรียนความเห็นที่ ประการแรกนี้ผมเห็นด้วยกับข้อเสนอเรื่องหลักการก่อนว่านายกรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดย สภา นั่นก็หมายความว่าความชอบธรรมของคนเป็นนายกรัฐมนตรีคือ ส.ส. ๕๐๐ คนนี้ ต้องรับผิดชอบ อันที่ ๒ ที่ผมคิดว่าเป็นหลักที่เราอาจจะต้องคิดก็คือพรรคการเมืองก็ต้องมีความรับผิดชอบต่อทางการเมืองของพรรคเอง นั่นหมายความว่าเมื่อเสนอชื่อใครแล้วแล้วก็จะเสนอชื่อ

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

แล้วถูกหยิบไปยืมไป แต่ว่าพรรคของตัวเองไม่เอานี้เป็นความรับผิดชอบทางการเมืองของพรรคการเมือง คือถ้าเราคิด ๒ หลักนี้ก่อนผมคิดว่าทางเลือกแบบทางเลือกที่ ๓ นี้ก็อาจจะแก้ปัญหาเรื่องบุรุษลึกลับที่ไม่เคยอยู่ดี ๆ มา แต่หมายความว่ามีความ candidate ให้เห็นอยู่เลา ๆ ว่ามีใครบ้าง ซึ่งผมคิดว่าอันนี้อาจจะทำให้การเมืองมีความรับผิดชอบมากขึ้น แต่ผมคิดว่าประเด็นที่เป็นรายละเอียดในทางเลือกที่ ๓ ก็คือการขยายขอบเขตของทางเลือกที่ ๓ ผมคิดว่าทางเลือกที่ ๓ จริง ๆ ในหลายประเทศอาจจะเป็นรัฐบาลเสียงข้างน้อยเลย คือกำหนดเลยว่าพรรคที่ได้คะแนนสูงสุดเป็นนายกรัฐมนตรีเลย อันนี้ก็ทำได้ในระบบในสแกนดิเนเวียหลายประเทศ แต่เมื่อของเรานี้ต้องการเสียงที่เกินกึ่งนี้ผมคิดว่าการขยายถ้าขยายไกลเช่นขยายไปถึง ๕ หรือ ๑๐ ชื่อ มันจะไม่ต่างจากทางเลือกที่ ๒ เท่าไร เพราะว่ามันก็คือคนที่มี candidate เต็มไปหมด เพราะฉะนั้นการคิดเรื่องทางเลือกที่ ๓ ถ้าจะใช้ผมคิดว่าอาจจะต้องไปคิดรายละเอียดเพิ่มว่าการกำหนดเรื่องคุณสมบัติ แล้วก็การกำหนดเรื่องของการจะเสนอชื่อเข้าได้หรือไม่ รวมไปถึงเรื่องของพรรคที่เข้ามาแล้วไม่มี ส.ส. เลย หรือมี ส.ส. เท่าไรที่ท่านประธานพูด มีสิทธิที่จะ candidate คนนั้นจะมีสิทธิเป็นหรือไม่เป็นนี้ผมคิดว่าอันนี้อาจจะต้องกลับไปทบทวนดูให้ชัดเจนเพื่อตอบโจทย์ว่าทางเลือกที่ ๓ มีความแตกต่างจริงกับทางเลือกที่ ๒ ในแง่ที่ว่าไม่มีบุรุษลึกลับที่อยู่ในมานานมาได้เลย แต่ว่าอย่างน้อยที่สุดทุกคนจะเห็นบนเวทีแล้วว่าใครบ้างที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรี ผมคิดว่าทางเลือกที่ ๓ ก็อาจจะไปได้ แล้วก็ตอบโจทย์หลายเรื่องของข้อสงสัยของคนในสังคมวันนี้ เพียงแต่ว่าความชัดเจนในแง่ของรายละเอียดอาจจะต้องไปขยายเพิ่มเติมครับท่านประธาน

ประธาน : มีอะไรจะพูดหรือเปล่า ถ้าไม่มีจะเปิดโอกาสให้ผู้สื่อข่าวเสนอแนะได้ด้วย เพื่อมีใครอยากจะเสนอแนะอะไร ไหน ๆ ก็มานั่งแล้ว คุณสมจิตต์มีอะไรจะเสนอไหมเชิญครับ

ผู้สื่อข่าว : ขออนุญาตเป็นคำถามมากกว่าคำแนะนำครับ ก็คือว่าในกรณีที่หากเปิดให้มีการเสนอชื่อเข้าได้โดยพรรคใหญ่และพรรคเล็กนี้ มันควรจะมีเงื่อนไขกำหนดว่าตัวบุคคลที่ถูกเสนอ ๑. นอกจากจะต้องยอมรับด้วยนี้ การยอมรับก็ควรจะต้องปรึกษาหารือกับพรรคที่เสนอชื่อเขาก่อนหรือไม่ เพราะไม่อย่างนั้นมันก็จะเกิดการที่พยายามแอบอ้างว่าเสนอชื่อรายชื่อเดียวกับพรรคใหญ่เพื่อพรรคเล็กเอาไปหาเสียงแข่งกันในเขตหรือเปล่านั้นครับ

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : คือในเบื้องต้นการที่จะกำหนดชื่อใคร ยกตัวอย่าง ๕ ชื่อก่อนก็แล้วกัน จะได้พูดกันง่าย ๆ ดี จะต้องเป็นมติของพรรคนั้น ๆ ที่จะทำให้ ไม่ใช่ใครคนใดคนหนึ่ง หรือผู้บริหารพรรคเป็นคนกำหนด ๒. คนที่จะมีชื่อในนั้นจะต้องให้ความยินยอม สมมุติว่ามี พรรค ๓ พรรคมาเสนอ มาขอคน ๆ เดียวกัน แล้วคนนั้นเขาให้ความยินยอม มันจะฟ้องกับ ประชาชนให้รู้ว่าพรรคเหล่านั้นเป็นพรรค nominee ของคนนั้นหรือเปล่า หรือถ้าไม่ใช่ พรรคตัวหลักนี้จะยอมให้ทำอย่างนั้นหรือในเมื่อเขาจะเอาชื่อคนนี้ไปหาเสียง แล้วก็แย่งคะแนน ไปจากพรรคใหญ่ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าตรงนั้นเราอาจจะไม่ต้องไปประวังให้พรรค พรรคก็ต้อง ระวังตัวกันเอาเอง พรรคต้องคิดอ่านกันเอาเอง เราคงไม่สามารถจะไปคิดแทนเขาได้ เขาต้อง คำนวณเอาเองว่า ๑. ถ้าเขายอมให้ไป เขาไม่มีกติกายกกว่าต้องมาขออนุญาตพรรคนะยอมให้ไป ก็แปลว่าเขาจะปล่อยให้มีคู่ต่อสู้ซึ่งมาแย่งคะแนนเขาได้ หรือ ๒. ถ้าเขาระมัดระวังเขาก็กำหนดไว้ ในข้อบังคับของเขาว่าใครจะไปยอมให้ใครเสนอชื่อเป็นนายกรัฐมนตรีนี้จะต้องมาขอมติจากพรรค ก็เป็นเรื่องของเขา อันนี้เราก็คงไม่ไปยุ่งกับเขา ไม่น่าจะไปยุ่งนะ

ผู้สื่อข่าว : ท่านคะ ดิฉันมีคำถาม คือกรณีที่จะบอกว่าสามารถที่จะเสนอชื่อซ้ำกัน ได้นี้ แต่แต่ละพรรคการเมืองนี้มีนโยบายที่แตกต่างกัน แล้วคนที่ถูกเสนอชื่อซ้ำกันจะทำตาม นโยบายของใครละคะ

ประธาน : เขาก็ต้องไปตอบคำถามประชาชน ในกรณีที่เราไม่ได้ห้ามนะ นี่เรายัง ไม่รู้ว่าจะห้ามหรือไม่ห้าม แต่ในกรณีที่ไม่ได้ห้ามนี้แปลว่ามันก็จะบอกให้ประชาชนรู้ว่าแล้วคนนี้ คุณควรจะไปลงคะแนนให้เขาเพื่อที่จะเอาขึ้นมาเป็นนายกรัฐมนตรีหรือไม่

ผู้สื่อข่าว : ข้อเสนอแบบนี้มันจะทำให้เกิดสภาพฮั้วกันจัดตั้งรัฐบาล ก่อนการเลือกตั้งได้ไหมคะ เหมือนกับกำหนดตัวบุคคลที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีแล้ว แล้วก็ บุกตัวพรรคที่คิดว่าจะมีคะแนนเสียงข้างมากมารวมกัน อย่างน้อยพรรคใหญ่พรรคหนึ่ง แล้วก็ พรรคขนาดกลางอะไรแบบนี้คะ

ประธาน : ถ้าไม่ใช่ระบบนี้แล้วเขาทำกันอย่างนั้นได้ไหม

ผู้สื่อข่าว : แต่ถ้าใช้ระบบนี้ทำได้ด้วยใช่ไหมคะ

ประธาน : ไม่นั่นนะ ไม่นั่นว่าจะทำได้ เพราะว่าการชิงไหวชิงพริบก่อนการ เลือกตั้งนี้มันไม่มีพรรคไหนที่จะยอมกันง่าย ๆ หรือ อาจจะมันเป็นพันธมิตรต่าง ๆ แต่ว่าการต่อสู้

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

มันก็ต้องเต็มเหยียดด้วยกันทั้งคู่ แต่ว่าสถานะของประเทศไทยที่ผ่านมาผมคิดว่าทุกคนคงรับรู้อีก่อนการเลือกตั้งมีการคุยกันอยู่บ้างแล้ว ไม่มากก็น้อย ซึ่งก็เป็นปกติธรรมดา เพียงแต่ว่าเวลาเขาคุยกันนี้เราไม่มีทางรู้เลยว่าแล้วเขาจะไปตกลงเอาใครมาเป็นนายกรัฐมนตรี แต่ต่อไปนี้เราจะรู้เพราะชื่อมันจะออกมาบอก

ผู้สื่อข่าว : คือการเสนอชื่อในลักษณะแบบนี้มันอาจจะเปิดทางให้คนที่มีความอยู่ในขณะนี้ได้เปรียบแล้วก็ทำให้พรรคการเมืองอื่น ๆ นี่เสนอชื่อคนที่มีความอยู่ในขณะนี้หรือเปล่า

ประธาน : ก็แล้วเจ้าตัวเขาไม่เอาแล้วคุณจะไปเสนอเขาได้อย่างไร

ผู้สื่อข่าว : ถ้าเจ้าตัวเอาด้วยล่ะคะ มันจะกลายเป็นการสืบทอดอำนาจโดยอัตโนมัติไหมคะ

ประธาน : ถ้าเจ้าตัวเอาด้วยมันก็จะเปิดเผยออกมาตั้งแต่แรก แล้วถ้าประชาชนยังเลือกเขา นี่เลือกพรรคนี้อย่างถล่มทลายนี่เราก็คงไม่รู้จะไปทำอะไรระมัง

ผู้สื่อข่าว : ถ้ามันถูกฮั้วกันไว้ตั้งแต่ต้น อย่างสมมุติว่าอาจจะมีการพรรคการเมืองพรรคเดียวที่เสนอหัวหน้าพรรคตัวเองเป็นนายกรัฐมนตรี นอกนั้นก็ทุกพรรคเสนอบุคคลคนหนึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีคนเดียวกันหมดเลย อย่างนั้นจะเกิดขึ้นได้ไหมคะ

ประธาน : มันก็จะเท่ากับพ้องกับประชาชน ข้อคิดนี้ก็ที่น่าสนใจ เราก็คงจะไปห้ามไม่ให้เสนอซ้ำกันก็ได้

ผู้สื่อข่าว : คือที่ผ่านมาจากประวัติศาสตร์การเมืองไทยนี้ในเรื่องการตั้งนายกรัฐมนตรีที่ผ่านมาเวลาทหารมีอำนาจ สุดท้ายพรรคการเมืองก็ไปเลือกทหาร อย่างเช่นกรณีสมัย พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นต้น และขณะนี้บริบทของการเมืองมันก็เป็นไปในลักษณะนั้นเหมือนต้องการเปิดช่องให้ทหารได้เข้ามามีอำนาจอีกครั้งหรือเปล่านั้น

ประธาน : เปล่าเลย เราเพียงแต่ต้องการให้ประชาชนได้รู้ล่วงหน้าว่าใครจะเข้ามาเป็นนายกรัฐมนตรีเวลาเขาลงคะแนนเขาจะได้ดูได้ ผมว่าตรงนั้นเราอาจจะคิดไปไกลเกินไป

ผู้สื่อข่าว : และในแง่ความสำคัญในการบริหารนี้ คนที่เป็นคนนอกไม่มีปฏิสัมพันธ์ใด ๆ กับพรรคการเมืองเลย แต่ได้รับการเสนอชื่อ จะบริหารเสียง จะบริหารคะแนนได้อย่างไรคะ

ประธาน : นั่นสิ แล้วประชาชนก็คงไม่ไปเลือกพรรคนี้ คุณสมจิตต์ก็คงไม่เลือกพรรคนี้ ผมก็คงไม่เลือกพรรคนี้

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ผู้สื่อข่าว : ไม่ใช่ค่ะ คือท่านบอกว่าเป็นคนนอกได้ใช่ไหมคะ ไม่จำเป็นที่จะต้องระบุว่า เป็น ส.ส. เพราะฉะนั้นมันก็สามารถที่จะมีชื่อที่ซ้ำกันได้ เมื่อมีชื่อที่ซ้ำกันได้

ประธาน : ก็ตรงที่ซ้ำหรือไม่ซ้ำนี้เรายังไม่ได้ตกลงใจว่าจะให้ซ้ำ แต่ถ้ามันมีข้อน่ากลัวอย่างที่คณสมจิตต์ว่านี่เราก็จะต้องกลับมาคิดหนักว่าจะควรให้ซ้ำ หรือไม่ควรให้ซ้ำ อาจจะไม่ให้ซ้ำเลยก็ได้ เพราะจริง ๆ ก็ไม่มีประโยชน์อะไรที่จะไปซ้ำ เพราะเราไม่ได้นับความถี่อยู่แล้ว

ผู้สื่อข่าว : คนที่ได้รับการเสนอชื่อเป็นนายกรัฐมนตรีนี้ควรจะต้องมีความผูกพันอยู่กับพรรคการเมืองนั้น ๆ ด้วยหรือเปล่า

ประธาน : ก็ต้องเป็นเรื่องมติของพรรค

ผู้สื่อข่าว : อาจารย์ครับในแง่มุมมองที่ว่าแม้ว่าจะไม่ซ้ำชื่อก็ตาม แต่ถ้าหากว่าในสถานการณ์การเมืองบางสถานการณ์ที่อาจจะมีกำลังหรือมีอำนาจเบื้องหลังที่จะทำให้ได้มาซึ่งนายกรัฐมนตรี บุคคลบางคนก็อาจจะฝากพรรคที่โน่นเนมหรือแม้แต่ตั้งขึ้นมาเองเพียงวัตถุประสงค์เพียงเพื่อเสนอชื่อทิ้งเอาไว้เพื่อเป็นตัวเลือกลูกนี้ ตรงจุดนี้คิดว่าจะต้องหาวิธีไปสกัดหรือป้องกันอย่างไรหรือไม่

ประธาน : ก็ที่เมื่อก็คุณภักดิ์พูดแล้วเราก็บอกว่าเราอาจจะต้องกำหนดว่าพรรคที่จะเอาชื่อมาได้นั้นต้องเป็นพรรคที่มี ส.ส. อยู่ในสภาไม่น้อยกว่าเท่านั้นเท่านี้ แปลว่ามีฐานพอสมควร ไม่ใช่เป็นโนเนมแล้วก็ไม่มีเสียงเลยหรือมีเสียงเดียวอะไรอย่างนี้ เขาป้องกันไว้เพื่อไม่ให้มีการตั้งพรรคอย่างที่ว่านั้นได้ ไม่เสนอชื่อคิดเห็นหรือ ถ้ามองอย่างเดียวหรือ ช่วยกันคิดหน่อยสิ

ผู้สื่อข่าว : อาจารย์จะรบกวนถามสัก ๒ คำถามว่าในส่วนของการกำหนดให้มีบัญชีรายชื่อว่าที่นายกรัฐมนตรี จะมีผลผูกมัดมากน้อยแค่ไหน แล้วในกรณีที่ประชาชนยอมรับนี้ แต่สภาไม่โหวตเลือกนี้ ตรงนี้มันจะเกิดอะไรขึ้นไหมคะ

ประธาน : ก็คนที่ได้รับเลือกก็ไม่ได้เป็นนายกรัฐมนตรี เพราะฉะนั้นถ้าเราใช้ระบบนี้ในรัฐธรรมนูญก็ต้องเขียนว่าเวลาเลือกจะต้องเลือกจากคนในบัญชีเท่านั้นเอง

ผู้สื่อข่าว : อาจารย์ครับ อย่างบัญชีรายชื่อนายกรัฐมนตรีอย่างนี้ แต่ละพรรคจะไม่เกิน ๕ คนอย่างนี้ เวลาเราเลือกตั้งเสร็จแล้วเข้าไปนี้จะเลือกนายกรัฐมนตรีมันควรจะเป็นตามสัดส่วนของคะแนนเสียงที่ได้หรือเปล่า อย่างพรรคที่ได้เยอะที่สุดอาจจะได้เลือกเลย ๕ คน พรรคที่ได้คะแนนรองลงมาอาจจะได้ ๔ คน ๓ คน ๑ คนตามลำดับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

อุทัยวรรณ ๓/๖

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : ไม่ ก็เลือกได้คนเดียว คือถ้าพรรคที่มีคะแนนเสียงสูงสุดเขาก็จะต้องทำอย่างไรเลือกคน ๑ ใน ๕ ของเขาขึ้นมาเป็นนายกรัฐมนตรี พรรคอื่น ๆ ถ้าจะไปร่วมจับมือกับเขาก็ต้องยอมรับอันนั้น เพราะจะต่างคนต่างไปเสนอมันก็คง นี้พูดถึงในกรณีที่ไม่ใช่เป็นรัฐบาลพรรคเดียวนะ ถ้าเป็นรัฐบาลพรรคเดียวก็ไม่มีปัญหา แต่ถ้าเป็นรัฐบาลผสมนี้เขาก็ต้องตกลงกันว่าเอาใครเป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งส่วนใหญ่มันก็ต้องมาจากพรรคที่มีคะแนนนำที่สุด

ผู้สื่อข่าว : ท่านอาจารย์ครับ ผมห่วงอย่างหนึ่ง แม้ว่าผมจะเห็นด้วยกับแนวทางนี้แล้วก็เสนอให้ใช้แนวทางนี้กับตัวรัฐมนตรี แต่ว่าห่วงว่าจุดสนใจในการเลือกตั้งนี้คนจะไปเลือกที่ตัวนายกรัฐมนตรีทั้งหมด เหมือนอย่างทีภาคใต้ ส.ส. คนไหน อย่างเสาไฟฟ้าคนไหนมาขึ้นรูปข้างท่านนายกรัฐมนตรีชวนอย่างนี้เขาก็ได้เป็น ส.ส. ทั้งหมดอย่างนี้

ประธาน : ก็นั่นก็เป็นความนิยมของเขาซึ่งเราไม่มีเหตุอะไรจะไปห้ามเขาไม่ใช่หรือ เพราะว่าเราต้องการให้เขาดูทั้งพรรค ทั้งคน คราวนี้เราก็มีทั้งคน ทั้งพรรคไปให้เขาดูแล้ว เขาก็ต้องเลือกเอา

ผู้สื่อข่าว : ท่านครับ ถ้าเกิดบัญชีรายชื่อตัวนายกรัฐมนตรีถ้าเกิดมีได้มากกว่า ๑ คน ก็คือ ๑ ถึง ๕ คน แล้วประชาชนจะมั่นใจได้อย่างไรว่าสมมุติว่าถ้าได้ทั้ง ๕ คนนี้ก็คือประชาชนก็ไม่รู้ที่อยู่ตัวพรรคนั้น ๑ ใน ๕ จะเลือกใครกันแน่ที่มาเป็นนายกรัฐมนตรี

ประธาน : อย่างน้อยความเสี่ยงคุณก็คือ ๑ ใน ๕ แต่ถ้าไม่กำหนดอย่างนี้ ความเสี่ยงของคุณคือ ๑ ใน ๕๐๐ แต่ว่าผมเชื่อว่าประชาชนเขาเข้าใจว่าถ้าสมมุติคุณไปเอาใครต่อใครที่ไม่เข้าท่าเลยใส่ไปในบัญชีผนวกเอาไว้ด้วยนี้ ประชาชนเขาก็อาจจะต้องเลือกว่าเลือกนี้ แถมนี้ด้วยไม่เอาหรอก เขาก็ต้องคิด เขาฉลาดนะ

ผู้สื่อข่าว : ท่านคะ แล้วอย่างระบบที่ผ่านมานี้มันเป็นกลาย ๆ อยู่แล้วว่าประชาชนจะทราบว่าคนที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีนี่คือคนที่ถูกจัดอยู่ในบัญชีลำดับที่ ๑

ประธาน : นั่นเป็นความเข้าใจ ที่ผ่านมาระบบที่เราจะเห็นว่าไม่ได้อยู่ในบัญชีลำดับที่ ๑ ก็หลายหน

ผู้สื่อข่าว : หมายถึงว่าหลังการเลือกตั้งเลย ไม่ใช่ว่าในช่วงเวลาที่มีปัญหาวิกฤติระหว่างเป็นรัฐบาลแล้วมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลนี้

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : นั่นก็แปลว่าพรรคนั้นเขาตั้งใจที่จะเอาคนที่ ๑ ขึ้นมา แต่ว่ามันไม่ได้มีอะไรห้ามเขานะ เขาอาจจะเลือกคนที่ ๑๕๐ ถ้าบังเอิญคนที่ ๑๕๐ ได้รับเลือกด้วยนี่เขาอาจจะเอาคนที่ ๑๕๐ ขึ้นมาก็ได้

ผู้สื่อข่าว : ถ้ากำหนดให้มันชัดเจนไปเลยจะไม่ดีกว่าสำหรับประชาชนหรือคะ

ประธาน : กำหนดอย่างไร

ผู้สื่อข่าว : ถ้ามีรายชื่อที่ชัดเจนไปเลยพรรคละรายชื่อคะ

ประธาน : แล้วถ้าเจ้านั้นตายแล้วพรรคนั้นมีเจิ้งแห่งแก่เลยหรือ ถ้าง่อยเปลี่ยเสียขาไปมีเจิ้งไปเลยหรือ

ผู้สื่อข่าว : แต่ละพรรคเขาก็มีรองหัวหน้าพรรค ซึ่งเขาก็จะมีกลไกที่น่าจะต้องเลือกคนของเขาได้อยู่แล้ว

ประธาน : ไม่ ก็คนที่ขึ้นมาใหม่จะไม่ได้อยู่ในบัญชีรายชื่อ

ผู้สื่อข่าว : เขาก็มีบัญชีรายชื่อ ๑ ๒ ๓ อยู่อย่างไรคะ

ประธาน : ก็ตกลงก็จะให้มีบัญชีรายชื่อ ๑ ๒ ๓ ไขใหม่

ผู้สื่อข่าว : หมายถึงว่าตามระบบเดิมมันก็เป็นระบบบัญชีรายชื่อเดียว

ประธาน : แต่นั่นเป็นบัญชีรายชื่อของ ส.ส.

ผู้สื่อข่าว : ไขคะ ซึ่งประชาชนนี่ก็คิดว่ารู้อยู่แล้วว่าตรงนี่คือส่วนหนึ่งที่เลือกนายกรัฐมนตรีด้วย ไม่ใช่แยกบัญชีชื่อนายกรัฐมนตรีออกมาอีก ๑ บัญชี

ประธาน : ก็ไม่ได้มีเหตุขัดข้องที่พรรคนั้นจะเอาคนในบัญชีรายชื่อ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ มาใส่เป็นบัญชีชื่อนายกรัฐมนตรี ไม่ได้ห้าม เขาก็ทำได้

ผู้สื่อข่าว : อาจารย์ครับ ถ้าอย่างนั้นให้บัญชีรายชื่อลำดับ ๑ กำหนดไปเลยในรัฐธรรมนูญว่าบัญชีรายชื่อลำดับ ๑ คือบุคคลที่จะเป็นนายกรัฐมนตรี

ประธาน : นั่นคุณเลือก ส.ส.

ผู้สื่อข่าว : ไม่สิคะ เหมือนที่อาจารย์บอกว่าบัตรใบเดียวจะเลือกได้ ๓ อย่างเลยก็คือเลือกได้ทั้ง ส.ส. เลือกได้ทั้งระบบบัญชีรายชื่อ แล้วก็เลือกได้ทั้งนายกรัฐมนตรีด้วย

ประธาน : ก็มีบัญชีคนละบัญชีอย่างไรให้รู้เลย แล้วพรรคก็ไปเลือกเอา จะเอาบัญชี ๕ คนนั้นจะเอาจาก ส.ส. เขต จะเอาจาก ส.ส. บัญชีรายชื่อมาใส่

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ผู้สื่อข่าว : อาจารย์ครับ เข้าใจว่าเมื่อสักครู่ น่าจะเป็นคนถามว่าระหว่างการที่เป็นการกำหนดรายชื่อได้ไม่เกิน ๕ ชื่อ โดยไม่มีการลำดับคิวที่จะเป็น กับ การเสนอ ๕ ชื่อ โดยมีการลำดับคิวที่จะเป็นก่อน หลัง นี่ทางกรรมการร่างรัฐธรรมนูญคิดว่าจะมีความแตกต่าง หรือมีผลดี ผลเสียต่างกันหรือไม่ เพราะว่าถ้าเป็นแบบที่ ๒ นี้ประชาชนจะรู้ว่าใครคือคนที่แน่นอน แล้วก็ใครเป็นตัวสำรอง หมายเลข ๒ ๓ ๔ ๕ ครับ

ประธาน : อันนั้นก็อยู่ในวิสัยที่จะไปคิดอ่านกันในรายละเอียดได้ ไม่มีข้อเสนอบ้างหรือ มีแต่คำถาม

ผู้สื่อข่าว : คำถามอาจจะทำให้ท่านได้ความคิดเพิ่มขึ้น และมีข้อเสนอเพิ่มขึ้นก็ได้ นะคะ ท่านคะ ดิฉันรบกวนถามอีกนิดหนึ่งว่าถ้าเป็นไปตามทางเลือกที่ ๓ นี้ แล้วมีการแยกตัวบัญชีรายชื่อ นายกรัฐมนตรีออกมา กับที่ท่านอาจารย์บอกว่าบัญชีรายชื่อ นายกรัฐมนตรีนี้อาจจะเป็นบัญชีเดียวกันกับบัญชีของ ส.ส. ก็ได้ใช่ไหม ถ้าอย่างนั้นทำไมจำเป็นต้องมีบัญชีรายชื่อ นายกรัฐมนตรี แยกออกมา

ประธาน : เพื่อให้เห็นเด่นชัดว่าคนที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรี ส่วนที่ คุณจะเลือก ส.ส. ก็เลือกกันไป แล้วเราจะได้ไม่มาบอกว่านายกรัฐมนตรีคนนั้นได้คะแนนเท่าไร มันก็จะทำให้เกิดเป็นปัญหา คือยังบอกให้รู้ว่าพรรคนี้ได้มีข้อผูกพันว่าจะให้คนเหล่านี้เป็นนายกรัฐมนตรี

ผู้สื่อข่าว : แสดงว่าบัญชีรายชื่อแยกนี้ให้แยกเพื่อที่ว่า จะแยกบัญชีรายชื่อ นายกรัฐมนตรีออกจาก ส.ส. เพื่อให้ นายกรัฐมนตรีไม่จำเป็นต้องมาจาก ส.ส. หรืออย่างไรก็ได้ใช่ไหมครับ

ประธาน : ก็ตามหลักคือก็สภาเป็นคนเลือก แล้วสภาก็เลือกอย่างไรในกรอบที่เราวางไว้ ก็บอกให้ประชาชนรู้ล่วงหน้าว่าจะมีบัญชีอยู่แค่นี้ แล้วก็เวลาเลือกเขาก็จะเลือกจากบัญชีนี้ ที่นี้ข้อห่วงใยที่กลัวว่าแล้วจะมีคนโน้นคนนี้มาแทรก ถ้าใช้แบบบัญชีรายชื่อมันก็ไม่ได้มีอะไรจะแก้ปัญหานี้ไม่ได้ เพราะคนที่มีความสามารถเขาเอาชื่อเขาใส่ไปในบัญชีรายชื่อ มันก็ได้เหมือนกันนี่

ผู้สื่อข่าว : อาจารย์คะ มีทางเลือกอื่นไหมว่าถ้าเกิดว่าบังเอิญว่าเราเลือก ส.ส. เขต จากพรรคนี้ เราชอบคนนี้ เราก็ชอบ party list เบอร์ ๑ คนนี้ แต่เราไม่อยากจะอีกคนหนึ่ง ที่พรรคเสนอเป็นนายกรัฐมนตรีเราจะทำอย่างไรคะ

ประธาน : ก็ต้องคิดให้หนัก ต้องชั่งน้ำหนักให้ดี เหมือนกับไปเจอคนหล่อถูกใจ แต่ไม่รวย เจอคนรวยดีแล้วแต่ว่าไม่หล่อ ก็ต้องเลือกเอาว่าจะเอาอะไร

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ผู้สื่อข่าว : คือก็เท่ากับว่าเป็นการบังคับว่าเลือกได้อย่างเดียวอย่างนี้หรืออาจารย์

ประธาน : ก็เวลาเลือกจะได้พิจารณาหมดทุกเรื่อง

ผู้สื่อข่าว : คือมันจะไม่่งหรือคะ คือทางผู้ที่ออกแบบตรงส่วนนี้มาว่ามี ๓ บัญชี รายชื่อนายกรัฐมนตรีตรงนี้อาจจะไม่ต้องเป็น ส.ส. ก็ได้ แล้วมันจะสะท้อนความต้องการของประชาชนอย่างไร เพราะว่าเวลาคนไปเลือกนี้เขาก็ต้องเลือกคนที่เขาอยากได้ มันก็คือเท่ากับเลือก ส.ส. นั้นแหละ เพียงแต่ว่ามาแบ่งบัญชีแยก ๆ อย่างนี้ คือดิฉันงงว่าประชาชนจะเข้าใจระบบอย่างนี้หรือคะ

ประธาน : เพราะเขาไม่ได้เป็นคนต้องไปลงคะแนนให้กับนายกรัฐมนตรี แต่เขาก็จะเหลือบดูว่าพรรคนี้จะเอาใครมาเป็นนายกรัฐมนตรี ทำให้เขาสามารถวางใจได้ไหมว่าพรรคนี้ จะสามารถบริหารบ้านเมืองไปในทิศทางตามที่ว่าได้ ชัดความสามารถจะไปถึง คือเขาไม่ได้ต้องไปลงคะแนนอะไร ก็เพียงแต่มองดูให้รู้ว่าใครบ้างที่จะถูกเลือกมาเป็นนายกรัฐมนตรี ให้รู้กันล่วงหน้าเท่านั้นเอง

ผู้สื่อข่าว : เท่ากับเป็นบัญชีลอยที่ไม่ได้เป็นชื่อให้ประชาชนเลือกถูกไหมคะ

ประธาน : ใช่

ผู้สื่อข่าว : ถ้าอย่างนั้นมันก็คือการเปิดช่องเพื่อให้มีคนนอกเข้ามาผ่านบัญชีนี้  
ใช่ไหมคะ

ประธาน : ก็แล้วแต่พรรค แล้วเวลาไปสภาที่สภาเป็นคนเลือกอีก

ผู้สื่อข่าว : อาจารย์ครับ เพื่อไม่ให้เพื่อน ๆ นักข่าวเกิดความสับสน เท่าที่ผมได้ยิน จากที่อาจารย์ชี้แจงเมื่อสักครู่ผมขออนุญาตถามย้ำเพื่อความชัดเจน จริง ๆ แล้วระบบนี้มันสามารถ แก้ปัญหา ๑. ก็คือว่าไอ้โม่งที่ประชาชนไม่รู้ว่าเป็นใคร ก่อนเลือกตั้งที่จะมาได้เป็นนายกรัฐมนตรี ที่หลัง เพราะฉะนั้นใครก็ตามที่จะเข้ามาสู่โอกาสที่จะเข้าเป็นนายกรัฐมนตรีนี้ประชาชนจะได้รู้ก่อน ตัดสินใจ ณ วันลงคะแนนเลือกตั้ง ตรงนี้คือจุดย้าสำคัญใช่ไหมครับ

ประธาน : ใช่ นอกจากนั้นถ้าใครเอาปืนไปจี้พรรคหนึ่งพรรคใดให้เอาชื่อเขา ไปใส่นี้ มีเวลาจะร้องอีกตั้งนาน อีกหลายเดือน เพราะฉะนั้นก็ต้องร้อง ไม่ใช่ทนให้เขาข่มขืนไปจนท้อง

ผู้สื่อข่าว : ท่านครับ ทำไมทางคณะ กรธ. ถึงไม่สนใจวิธีการเสนอให้ประชาชน เลือกตั้งนายกรัฐมนตรีโดยตรงเลยล่ะครับ

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : ก็อย่างที่บอกแล้วเราใช้ระบอบการปกครองที่มีพระมหากษัตริย์  
ทรงประมุข เราไม่ได้ใช้ระบบ president พระมหากษัตริย์จะต้องเป็นผู้ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี

ผู้สื่อข่าว : เรียนถามนิดหนึ่งว่ามันแตกต่างกันอย่างไรระหว่างการที่จะเปิดบัญชี  
อีกบัญชีหนึ่งเพื่อให้มีคนนอกเข้ามาได้ แทนที่จะเป็น ส.ส. นี้ มันมีปัจจัยอะไรที่จะต้องเปิดช่องนี้คะ

ประธาน : ก็เพื่อให้โอกาสเลือกของพรรคนี้มีโอกาสมากยิ่งขึ้นในการที่จะเลือกใคร  
ก็ได้ที่มา แล้วบอกให้ประชาชนรู้เลย ไม่ใช่ขังไว้ เพราะลำพังอย่างที่คนสมมติว่าว่าจะต้องเป็น  
ส.ส. เท่านั้นนี้ ผมคิดว่ามันคลุมถุงชนมากไป เพราะมี ส.ส. ตั้ง ๕๐๐ คน ไม่รู้ว่าใคร อย่าไปนึกว่า  
ถ้าเรากำหนดอย่างนั้นแล้วเขาจะต้องเลือกเบอร์ ๑ เสมอไป

ผู้สื่อข่าว : คือจากระบบที่ออกแบบมานี้เหมือนยังคงเป้าหมายเดิมของ  
กรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญชุดที่แล้วคือให้มาจากคนนอก เพียงแต่แค่เปลี่ยนวิธีการ  
เท่านั้นเอง

ประธาน : ไม่ใช่ เราไม่ได้ตั้งใจให้มาจากคนนอก เราตั้งใจให้พรรคการเมือง  
มีโอกาสดูว่าเขาจะเสนอตัวคนให้ประชาชนได้เห็นก่อนที่จะไปสู่การเลือกตั้ง แล้วก็ไม่มีใครเป็น  
ม้ามีด ไม่มีใครเป็นไอ้โง่อย่างที่ว่านั้นมา ทุกอย่างก็เปิดกันแฟร์ ๆ

ผู้สื่อข่าว : แต่มันมีความได้เปรียบระหว่างผู้ที่มีอำนาจอยู่ในขณะนี้ใช่ไหมคะ

ประธาน : มันจะได้เปรียบอย่างไร ก็ถ้าสมมุติว่าผู้ที่มีอำนาจในขณะนี้เขาเกิดตั้ง  
พรรคการเมืองแล้วคุณจะไปห้ามเขาได้ไหมนี้ สมมุติว่าผู้ที่มีอำนาจเขาเกิดบอกทำทางสนุกดี  
ตั้งพรรคการเมืองระดมคนขึ้น ประกาศชื่อเลย ทำได้ไหมนี้ ได้ไหมคุณสมมติ

ผู้สื่อข่าว : กฎหมายไม่ห้ามก็ทำได้คะ แต่มีความชอบธรรมหรือเปล่าอีกเรื่อง  
นะคะ

ประธาน : ทำไมละ ทำไม่ถึงจะจำกัดแต่เฉพาะบางคนเท่านั้นที่จะตั้งพรรคได้

ผู้สื่อข่าว : ดิฉันบอกว่ากฎหมายไม่บังคับก็ทำได้ แต่ถ้าเกิดมีความชอบธรรม  
หรือเปล่านี้เป็นอีกเรื่องหนึ่ง

ประธาน : ไม่ใช่ ในความชอบธรรมนี้แหละทำไมคุณสมมติตั้งพรรคได้ ทำไมผม  
ถึงตั้งพรรคไม่ได้

ผู้สื่อข่าว : ท่านมีอำนาจอยู่ท่านตั้งพรรคเพื่อที่จะสืบทอดอำนาจตัวเองหรือเปล่า  
ละคะ

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : ผมตั้งใจในอำนาจ ผมก็ตั้งพรรคขึ้นมาแล้วก็ไปหาประชาชน หาเสียงประชาชนเขาเลือกผมมาถล่มทลายนี้

ผู้สื่อข่าว : แล้วจะเกิดปัญหาแบบปี ๒๕๓๕ ไหมคะ

ประธาน : ประชาชนเขาเลือกผมมานี้แล้วจะเกิดปัญหาหรือ มันจะต่างอะไรกับเลือกคุณสมบัติมา ถ้าเลือกคุณสมบัติมาแล้วจะเกิดปัญหาไหม

ผู้สื่อข่าว : ตอนปี ๒๕๓๕ นี้มันก็มีพรรคการเมืองซึ่งก็รู้ว่าเป็นพรรคของทหาร แล้วก็มีการตกลงล่วงหน้าแบบนี้ สุดท้ายแล้วก็ไปเลือกคนที่ทำรัฐประหารมาเป็นนายกรัฐมนตรี แล้วก็ทำให้เกิดวิกฤติการเมืองพฤษภาทมิฬ มีการคิดบ้างไหมว่าระบบแบบนี้มันอาจจะทำให้เกิดวิกฤติซ้ำอีกเหมือนในประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา

ประธาน : ไม่หรอก เพราะว่ามันเป็นการบอกให้ประชาชนรู้ล่วงหน้า อันนั้นมันไม่ได้บอกให้ประชาชนรู้ล่วงหน้า แล้วอย่าไปนึกว่าใน ๕ คนพรรคการเมืองเขาจะเสนอคนนอกจากพรรคเขา ลองไปถามพรรคใหญ่ ๆ ดูเถอะว่าแล้วเขาจะเสนอคนนอกไปอยู่ในบัญชีของเขาบ้างไหม ผมก็เชื่อว่าเขาคงไม่เสนอ หรือเขาอาจจะเสนอก็ได้ถ้าคนในพรรคของเขาไม่ลงสมัครเลย แล้วก็คิดว่าถ้าเมื่อจำเป็นก็ไปเอาอดีตคนของพรรคนั้นมาเป็นนายกรัฐมนตรี เขาก็อาจจะใส่ชื่อไปก็ได้

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ผู้สื่อข่าว : ขออนุญาตแชร์ประสบการณ์ปี ๒๕๓๕ เขาทำข่าวอยู่ผมคิดว่าโดยระบบนี้ถ้าเกิดขึ้นในปี ๒๕๓๕ สิ่งที่จะเกิดขึ้นคือคนที่จะได้เป็นนายกรัฐมนตรีแทนที่จะมาร้องไห้เพื่อขอเป็นนายกรัฐมนตรีที่หลังอาจจะได้ร้องไห้ก่อน เพราะว่าประกาศตัวแล้วประชาชนไม่เลือก

ประธาน : ก็ใช่เพราะอันนี้จะเปิดเผยกันหมดตั้งแต่แรกรู้กันหมด ถ้าใครจะเอาชื่อไปใส่ในพรรคก็จะรู้ล่วงหน้า บ้านเมืองเดินมาไกลเกินกว่าที่จะกลับไปอย่างนั้น

ผู้สื่อข่าว : อาจารย์คะในส่วนของข้อเสนอที่อยากจะให้มีบัญชีรายชื่อนายกรัฐมนตรี ในกรณีที่พรรคการเมืองมีการเสนอชื่อแล้วจะมีการเช็คคุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อนั้นก่อนไหมคะ

ประธาน : ต้องครบต้องมีคุณสมบัติครบถ้วน เพราะคุณสมบัติของคนที่เป็นผู้บริหารอาจจะสูงกว่าคุณสมบัติของ ส.ส. ธรรมดา เพราะฉะนั้นบัญชีรายชื่อนั้นคนที่เข้าไปอยู่ในบัญชีรายชื่อนั้นก็ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วน ถ้าขาดคุณสมบัติไปถึงเวลาก็เลือกคนนั้นไม่ได้

ผู้สื่อข่าว : ในตรงนี้จะมีการหรือหน่วยงานไหนที่เป็นการเช็คเพื่อให้เป็นมาตรฐานก่อนไหมคะอาจารย์

ประธาน : กกต. ครับ พอไปถึงสภาเวลาสภาเลือกเขาก็ต้องเช็คอีกทีหนึ่ง

ผู้สื่อข่าว : ดิฉันสรุปอย่างนี้ถูกไหมคะว่าวันนี้ที่ประชุมเลือกทางเลือกที่ ๓ ที่ทางอนุกรรมการเสนอมา

ประธาน : กำลังสนใจทางเลือกที่ ๓ กำลังจะ workout ต่อไปดูว่าจะมีข้อติดขัดข้อสังเกตของคุณสมจิตต์ก็อาจจะหยิบเอาไปประกอบการพิจารณาว่าจะเกิดเหตุอย่างที่สมจิตต์ว่าไหม ถ้าเราคิดว่ามันไม่เกิดเราก็อาจจะเดินหน้าต่อไป

ผู้สื่อข่าว : มีปัจจัยอะไรที่จะไปใช้ในการพิจารณาเพิ่มและจะได้ข้อสรุปเมื่อไรคะ

ประธาน : สติปัญญาของเราครับปัจจัย ไปเสี่ยงทายเขาก็ไม่ได้ เสี่ยงเซียมซีก็ไม่ได้ ต้องใช้สติปัญญาของคน ๒๑ คนบวกกับของพวกคุณอีกนิดหน่อยที่แพลม ๆ ออกมาให้

ผู้สื่อข่าว : อาจารย์ครับอย่างตัวบัญชีนายกรัฐมนตรีควรไหมที่ว่าเป็นอย่างไรที่พูดไปก่อนหน้านี้ให้เรียง ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ให้เรียงชัดไปเลยว่าคนที่หนึ่งจะเป็นก่อน แล้วถ้าเกิดเหตุ accident อะไรค่อย ๒ ๓ ๔ ๕

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : อันนั้นคณะอนุกรรมการคงจะนำไปคิดดูว่าอย่างไรจึงจะดี

ผู้สื่อข่าว : อาจารย์เรื่องนี้จะได้บทสรุปเมื่อไรคะ

ประธาน : จะเอาเมื่อไรก็ค่อย ๆ คิดไป คิดทบทวนเมื่อไรก็คงได้ข้อสรุปเมื่อนั้น

ผู้สื่อข่าว : อาจารย์คะตอนนี้ที่กรรมการร่างรัฐธรรมนูญออกมาแม้แต่ระบบจัดสรรปันส่วนให้ แต่หลักกว้าง ๆ ก็ยังไม่ทราบว่าการคำนวณจะเป็นอย่างไร กรณีนี้เหมือนกับให้หลักกว้างๆ เหมือนกันแต่ก็ยังไม่ทราบว่ารายละเอียดจะเป็นอย่างไร

ประธาน : คุณคิดว่าอย่างนี้ดีหรือว่ารอให้พวกผมคิดเสร็จแล้วพวกคุณค่อยรู้ดีละ

ผู้สื่อข่าว : ใช่ค่ะทำไมไม่คิดไปในคราวเดียวกันในแต่ละเรื่อง ๆ ละคะ

ประธาน : จะรับทราบไว้ต่อไปเราจะไม่เปิดเผยอะไรเลยจนกว่าเราจะคิดเสร็จ อันนี้ดีกว่าจะได้มาช่วยกันคิดตกลงเอาอย่างนั้นนะครับคุณสมจิตต์

ผู้สื่อข่าว : ไม่ใช่ค่ะท่านดิฉันไม่ได้หมายความว่าอย่างนั้น ดิฉันหมายความว่าพอเวลา มันจบไปเรื่องหนึ่งแล้วก็บอกให้สาธารณชนรับทราบแล้วว่าหลักคิดคืออะไร เรื่องเหล่านั้นทำไมไม่ต่อไปให้จบในที่ละเรื่อง ๆ

ประธาน : เราจบแล้วเรื่องนั้นเราจบเราถึงมาคิดเรื่องนี้

ผู้สื่อข่าว : แต่ยังไม่มีการบอกกับสาธารณชนว่าจบอย่างไรคะ

ประธาน : จบอย่างที่เขาส่งไปนั้นแหละคือใช่คะแนนทุกคะแนนมาคำนวณสัดส่วน แต่วิธีคำนวณบอกไปคนก็สับสนเปล่า ๆ เป็นเรื่องของ กกต. เพราะประชาชนเขาไม่จำเป็นต้องไปนั่งช่วยเขาเครื่องคิดเลขมาคิดให้หรอก อันนั้นเป็นเรื่องที่เราก็ไม่อยากจะไปพูดอะไรให้เกิดความสับสนวุ่นวาย

ผู้สื่อข่าว : ถ้าประชาชนไม่ทราบวิธีลงคะแนนประชาชนจะทราบได้อย่างไรว่าเสียง

ประธาน : รู้ก็เราบอกแล้วคนไปลงคะแนนบัตรใบเดียวแล้วบัตรใบนั้นจะไปคำนวณทั้งสมาชิกเขตแล้วก็ไปคำนวณหาสมาชิกบัญชีรายชื่อ

ผู้สื่อข่าว : ขอโทษค่ะดิฉันพูดผิดว่าไม่ใช่ไปลงคะแนนหมายถึงว่าเขาไปแล้วเขาไม่รู้ว่าคะแนนของเขาจะถูกใช้คำนวณอย่างไรคะ

ประธาน : ถึงเวลาเขาก็จะรู้ว่า ส.ส. บัญชีรายชื่อใครจะได้เท่าไร เหมือนกับของเดิมนั้นแหละของเดิมเขาก็ไม่รู้ว่าคำนวณกันอย่างไร แต่เวลาเสร็จเรียบร้อยแล้วทาง กกต.

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เขาประกาศว่าคะแนนของเขาทำให้บัญชีรายชื่อได้เท่าไร ของพรรคไหนเท่าไร คือไม่เคยมีประชาชนคนไหนถือเครื่องคิดเลขไปคอยคำนวณเวลาจะลงบัตร

ผู้สื่อข่าว : อาจารย์ครับอย่างนี้มันก็ยากกว่าบัญชีไตรยางค์อย่างที่อาจารย์ว่า

ประธาน : ไม่ยาก บัญชีไตรยางค์ก็ยังไม่ใช้บัญชีไตรยางค์อยู่

ผู้สื่อข่าว : อาจารย์คะในส่วนของการโหวตเลือกนายกรัฐมนตรีในสภาตอนนี้ มีเกณฑ์หรือยังว่าจะใช้เสียงเท่าไร อย่างไร

ประธาน : ยังไม่ได้คิด ปกติก็ใช้เสียงข้างมากธรรมดา

ผู้สื่อข่าว : อาจารย์คะถามนิดหนึ่งถ้าเป็นไปตามจัดสรรปันส่วนผสมตกลงคะแนน overhang เรายังเอาหรือเปล่านั้นคะ

ประธาน : ไม่มี เราต้องไม่ทำให้มี

ผู้สื่อข่าว : อาจารย์คะระบบบัตรเลือกตั้งโดยกาคะแนนเพียงครั้งเดียวหรือว่ารอบเดียวถ้าจาก model ที่ทางอนุกรรมการเสนอรู้สึกว่าจะมีการเติมพื้นที่สูงมากคือทั้งตัว ส.ส. และตัวของนายกรัฐมนตรี ประเด็นตรงนี้เราจะมีมาตรการอย่างไรเพื่อที่จะไม่ให้เกิดการทุจริต การซื้อเสียงขายเสียงมันรุนแรงหรือเลวร้ายกว่าการเลือกตั้งรอบที่ผ่านมาคะ

ประธาน : นั่นเรากำลังค่อย ๆ เติมมาตรการต่าง ๆ ลงไปเพื่อที่จะขจัดตัวนั้นให้ได้

ผู้สื่อข่าว : อาจารย์ครับที่ผ่านมาทางกรรมาธิการยกร่างชุดที่แล้วทาง สปช. ชุดที่แล้วมีการเสนอคำถาม คำถามหนึ่งเกี่ยวกับการจัดตั้งรัฐบาลใช้เสียง ๔ ใน ๕ อะไรอย่างนี้ ทางกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพอจะบอกได้ไหมว่ายังมีแนวคิดนี้อยู่ไหมเกี่ยวกับการจัดตั้งรัฐบาล ในลักษณะนี้ครับ

ประธาน : ยังไม่มีใครพูดถึงเลย ถ้าใช้เสียง ๔ ใน ๕ ก็จะไม่เหลือฝ่ายค้านนะสิ ตอนนั้นเขามีเหตุผลอะไรละ ถ้าไม่มีข้อเสนอแนะคงตอบคำถามพอแล้วครับ

ผู้สื่อข่าว : อาจารย์ครับก่อนที่จะจบการถามตอบจะขออนุญาตเรื่องกติกานิดหนึ่งว่าการนำเสนอข่าวของผู้สื่อข่าวกติกาดิมที่ว่าเป็นคือเรายังจะสามารถอ้างชื่อได้เฉพาะตัวประธานอนุกรรมการหรือรองประธานที่เสนอแนวคิด แล้วอยากจะขออนุญาตว่าถ้าเป็นส่วนการสรุปโดยประธานจะขออนุญาตอ้างชื่อประธานด้วยในกระบวนการการรับฟัง การเข้ามาร่วมรับรู้ตรงนี้ด้วยจะอนุญาตหรือไม่ครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ปีทมา ๔/๔

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : ได้ เพราะอย่างไรคุณก็ต้องเอ่ยชื่อผมอยู่แล้ว ไม่เป็นไรครับ

ผู้สื่อข่าว : ขอบคุณมากครับแล้วขอสนับสนุนแนวทางที่เปิดให้ผู้สื่อข่าวและสังคม  
เรียนรู้กระบวนการดำเนินการการคิดร่างรัฐธรรมนูญร่วมกัน ขอบคุณครับ

ประธาน : ช่วยคิดมีอะไรดี ๆ ช่วยเอามาเสนอด้วยอย่าตั้งคำถามอย่างเดียว  
ขอบคุณนะครับ

ผู้สื่อข่าว : อาจารย์รบกวนถามนิดหนึ่งครับเรื่องที่มา นายกรัฐมนตรีที่ว่าให้มีบัญชี  
รายชื่อ ๕ รายชื่อ ตรงนี้ถ้าเกิดกรณีทางตันขึ้นมาแล้วไม่มีพรรคไหนจะเอาเลยในบัญชีรายชื่อ  
๕ รายชื่อ ตรงนี้จะเป็นวิกฤติทางการเมืองไหมว่าจะต้องกลับไปใช้นายกรัฐมนตรีมาตรา ๗  
หรืออะไรนี่ครับ เกิดกรณีมีเสียงคัดค้านจากทุกพรรคว่าไม่เห็นด้วยกับ ๕ รายชื่อนี้ในทุกพรรค  
ที่เสนอมา ตรงนี้ได้คิดทางออกไว้ไหมครับ

ประธาน : ขึ้นอยู่กับว่าแล้วเขาไปรวมตัวไปจัดตั้งรัฐบาลได้ไหม ถ้าเขารวมตัว  
จัดตั้งรัฐบาลได้เขาก็ต้องตกลงกันเรื่องคนได้อยู่ดี เพราะแต่ละพรรคก็จะมีบัญชีของตัวเอง ๕ ชื่อ  
๕ ชื่อกันอยู่

ผู้สื่อข่าว : คือถ้ารวมกันไม่ได้แสดงว่าศาลรัฐธรรมนูญสามารถวินิจฉัยกรณีนี้ได้  
ใช่ไหมครับท่านประธาน

ประธาน : อันนั้นคงยากที่จะไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเสียกรรมัง  
เพราะการรวมตัวของพรรคเป็นเรื่องการเจรจาต่อรองในทางการเมืองซึ่งไม่ใช่เรื่องศาลรัฐธรรมนูญ  
เราพักการประชุมแล้วเดี๋ยวมาถกกันต่อ นะครับ

พักการประชุมเวลา ๑๕.๒๐ นาฬิกา

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๔๐ นาฬิกา

ประธาน : เราจะคุยเรื่องเมื่อกี้ต่อใหม่ มีประเด็นอะไรที่ต้องฝากให้ไปคิดต่อ มี ๒-๓ ประเด็น ๑. คือรัฐมนตรีเป็น ส.ส. ควบคู่กันไปในขณะที่เดียวกันได้ใหม่ ของเดิมเรามีทั้งเป็น ไม่เป็น เป็นแล้วให้ออก เป็นแล้วให้ออกมันขอบกลคือไปเอาเขามาทำไมแล้วให้เขาออก เป็นการแยกอำนาจจะว่าเด็ดขาดก็ไม่เด็ดขาด บังคับว่าต้องมาเป็น ส.ส. แล้วก็ไปเป็นนายกรัฐมนตรี พอเป็นนายกรัฐมนตรีแล้วให้ออกจาก ส.ส. มันอย่างไรกัน ถ้าเราจะยอมรับรู้ถึงความเชื่อมโยงระหว่างกันในเมื่อมันเป็นระบบรัฐสภาฝ่ายบริหารก็มาจากสภา เพราะฉะนั้นไม่ให้เขาขาดถ้าเขาจะตั้งก็ตั้งไป เพราะถ้าเดิมทำให้ขาดเลยทำให้ ส.ส. เขตเกิดความน้อยเนื้อต่ำใจว่าเขาเป็นคนไปแบกหามพวกนี้มา พอมาถึงคนที่จะเป็นรัฐมนตรีคือบัญชีรายชื่อเท่านั้น เพราะบัญชีรายชื่อพอออกแล้วไม่ต้องไปเลือกตั้งใหม่ เขาส่งคนอื่นแทนขึ้นมาได้ก็เลยเป็นไปโดยปริยายว่าพรรคจะไม่เอา ส.ส. จากเขต ถ้าเราไม่บังคับให้ออกปัญหาเรื่องนั้นมันก็หมด ขึ้นอยู่กับว่าพรรคจะเลือกใครเป็นรัฐมนตรี เชิญครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตท่านประธานนะครับ ในประเด็นนี้ทางคณะกรรมการฝ่ายนิติบัญญัติได้พิจารณาไปเมื่อตอนเช้า ตอนแรกคิดว่าจะเสนอพุ่มนี้ร่วมกับเรื่องสูตรในการคำนวณกรณี overhang ว่าจะคำนวณอย่างไร พอดีท่านยกขึ้นมาก็เลยเรียนให้ที่ประชุมไปเลยนะครับ ประเด็นนี้ คือประเด็นที่ว่า ส.ส. จะเป็นรัฐมนตรีได้หรือไม่ ในที่ประชุมของอนุกรรมการฝ่ายนิติบัญญัติได้พิจารณาว่ามี ๒ รัฐธรรมนูญด้วยกันที่ใช้มาคือรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ อันนั้นห้าม ส.ส. เป็นรัฐมนตรี ฉะนั้น ส.ส. จะไปเป็นรัฐมนตรีต้องพ้นจากการเป็น ส.ส. ซึ่งในทางปฏิบัติเขาก็จะเลือกคนที่อยู่ในบัญชีรายชื่อ ดังนั้นเขาก็เลื่อน ส.ส. ที่อยู่ในบัญชีรายชื่อขึ้นมาในทางปฏิบัติที่เขาทำในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ คือ ส.ส. พอไปเป็นรัฐมนตรีต้องพ้น ส่วนในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ยอมให้ ส.ส. เป็นรัฐมนตรีได้ เพียงแต่ถ้าเกิดมีการโหวตเสียงในสภากรณีมีประเด็นที่ ส.ส. คนเป็นรัฐมนตรีมีส่วนได้เสียด้วยจะโหวตเสียงในสภา ในฐานะ ส.ส. ไม่ได้ อย่างเช่นเกิดมีโครงการของกระทรวงตัวเองเข้าในการพิจารณาของสภา ส.ส. ที่เป็นรัฐมนตรีก็โหวตในประเด็นนั้นไม่ได้ มีข้อดีข้อด้อยทั้ง ๒ แบบคือรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ให้ ส.ส. เป็นรัฐมนตรีได้ด้วย เขามองในแง่ว่าตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ พอ ส.ส. ไปเป็นรัฐมนตรีพ้นจาก ส.ส. เหมือนกับขาลอยสำนวนใครไม่ทราบครับพูดในที่ประชุมว่าขาลอย พอเข้าไปเป็นรัฐมนตรีปุ๊บนายกรัฐมนตรีพูดอะไร

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ไม่กล้าที่จะคัดค้านเพราะกลัวว่าเที่ยวพรรคตัวเองโดนขับพ้นรัฐบาล หรือตัวเองถูกให้พ้นจากรัฐมนตรีก็ไม่ได้เป็น ส.ส. ด้วยเรียกว่าขาลอย ฉะนั้นในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ เลยบอกว่าให้เป็นได้ก็มีข้อดีข้อด้อยอย่างนี้ที่ประชุมในคณะอนุกรรมการเลยบอกว่าเดี๋ยวมาเสนอให้ที่ประชุมได้พิจารณา มีทั้ง ๒ ฝ่ายบางท่านเห็นด้วยตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ บางท่านก็เห็นด้วยกับรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ สุดแต่ที่ประชุมพิจารณาครับ

ประธาน : ยังคิดว่าควรจะเป็นควบคู่กันได้ใช่ไหมครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ๒ ฝ่ายครับ บางท่านเห็นด้วยว่าน่าจะใช้ปี ๒๕๕๐ คือเป็นไม่ได้ บางท่านยังบอกว่าปี ๒๕๕๐ ให้เป็นได้ คล้าย ๆ ว่าไม่อย่างนั้นก็ไปอยู่ใต้อำนาจนายกรัฐมนตรีอะไรอย่างนี้ครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายอัชพร จารุจินดา : เรียนท่านประธานครับ คือถ้ายังให้เป็นไม่ได้มันเท่ากับยืนยันตามระบบเก่าของปี ๒๕๕๐ คือแยกระหว่าง ส.ส. เขตว่าเป็น ส.ส. ที่ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ ส่วน ส.ส. บัญชีรายชื่อทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร แนวความคิดนี้ยังอยู่ติดมาจนถึงที่เราเสนอแนวความคิดใหม่ก็ยังยึดติดกับความคิดแบบเดิมว่าในบัญชีรายชื่อคือรัฐมนตรี ซึ่งความจริงที่เราพยายามอธิบายคือไม่ว่าบัญชีรายชื่อหรือเขตนั่นคือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสิ้น เราพยายามที่จะล้างอันนี้ว่าเป็น ส.ส. ด้วยกันทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นถ้ายังห้ามไม่ให้เป็นที่รัฐมนตรีอีกแนวความคิดเก่าก็กลับมา แล้วแนวความคิดเรื่องบัตร ๒ ใบก็จะกลับมาอีก เพราะฉะนั้นน่าจะอธิบายในแง่ของทฤษฎีว่าในระบบรัฐสภานั้นไม่ได้แยกกันระหว่างนิติบัญญัติกับบริหาร ส.ส. ก็อาจจะเลือกไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหารได้ แล้วโดยระบบที่เรากำลังพิจารณาถึงเรื่องฝ่ายบริหารที่เสนอชื่อนายกรัฐมนตรี แนวโน้มจะพัฒนาต่อไปในอนาคตว่าต่อไปข้างหน้าระบบการเมืองนั้นพรรคการเมืองจะต้องเลือกทางด้านซ้ายด้านบริหารซึ่งไม่ลงสมัคร แต่เสนอรายชื่อมาคือกลุ่มทีมบริหารที่แท้จริง ส่วนที่สมัคร ส.ส. นั้นจะไปทำหน้าที่นิติบัญญัติการพัฒนาการเมืองก็ค่อนข้างชัดเจนยิ่งขึ้นในอนาคต และในประสบการณ์ที่อยู่ในสภามาเวลารัฐมนตรีไม่ได้เป็น ส.ส. ค่อนข้างมีปัญหาในการประชุมสภาค่อนข้างมาก เพราะรัฐมนตรีไม่สามารถที่จะเดินมาคุยกับคนข้างล่างได้ว่านโยบายเป็นอย่างไร แม้กระทั่งคุยกับฝ่ายค้านก็คุยไม่ได้ แต่ถ้ารัฐมนตรีเป็น ส.ส. ความผูกพันระหว่างสมาชิกสภา กับความเป็นบริหารยังมีอยู่ และสามารถอธิบายหรือพูดจาเข้าใจกันได้ง่ายขึ้น

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : เชิญครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ผมอยากสนับสนุนท่านอัครพรว่าในระบบของเราเป็นระบบรัฐสภา ซึ่งในแนวคิดที่พยายามจะไปแบ่งแยกฝ่ายนิติบัญญัติออกจากฝ่ายบริหารกลายเป็นระบบที่จะมาถ่วงดุลกัน คือความคิดแบบนี้ท่านอาจารย์บรรศักดิ์อาจจะไปเอาฝรั่งเศสมาว่าฝรั่งเศส ส.ส. พอไปเป็นรัฐมนตรีแล้วต้องพ้นจาก ส.ส. อันนี้ก็เป็นที่พยายามจะให้เกิดการถ่วงดุลเพราะเหตุที่ว่าระบบพรรคการเมืองของฝรั่งเศสเขาจะคุม ส.ส. เพื่อที่จะไปทำให้การทำงานของรัฐบาลคือคนที่อยู่ในพรรคก็ยังมีบทบาทที่สำคัญ เขาจะไม่เป็นฝ่ายบริหารแต่เขาจะทำหน้าที่คล้าย ๆ กับ ออแกนซ์ ส.ส. ในการที่จะมาดูแลให้ฝ่ายบริหารทำงานให้เป็นไปตามแนวคิดของพรรค ซึ่งผมคิดว่าเมืองไทยไม่น่าจะไปถึงขั้นที่ประเทศฝรั่งเศสเป็น ผมยังคิดว่าอย่างท่านอัครพรพูดว่าการทำงานของระบบรัฐสภาเราการเป็นรัฐมนตรีกับการเป็น ส.ส. ต้องทำงานด้วยกัน ความคิดว่าแม้แต่พรรคเดียวกันก็ยังคงมาถ่วงกันผมว่าเป็นเรื่องที่ประหลาดเราต้องทำงานด้วยกัน แนวความคิดพอไม่ได้เป็น ส.ส. บุกกลายเป็น ส.ส. ไปข่มหรือไปทำอะไรตัวรัฐมนตรี รัฐมนตรีทำอะไรไม่ได้เลย ผมคิดว่าเป็นปัญหาที่ทำให้การทำงานของบ้านเมืองเรามีปัญหา ผมยังคิดว่าอย่างท่านประธานเสนอหรือที่ท่านอัครพรเสนอน่าจะเป็นแนวความคิดที่รับได้ว่าเขาทำงานแบบผสมผสานกัน แล้วเป็นข้อที่น่าจะเป็นวิธีการที่ให้งานของรัฐบาลเดินไปได้ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ผมมองในเชิงโครงสร้างของคะแนนถ้าให้ต้องมาลาออกแล้วเลือกตั้งใหม่โครงสร้างคะแนนมันจะเปลี่ยนไป แล้วโครงสร้างคะแนนที่เปลี่ยนจะทำให้หลักการที่เราวางไว้เปลี่ยนไป เพราะฉะนั้นผมเห็นว่าให้เป็นได้น่าจะทำให้หลักการที่เราวางไว้ตอนแรกมันดำรงอยู่ครับ

ประธาน : เชิญครับ

นางกิริธนา สุมาวงศ์ : ขอขอบคุณท่านประธานจริง ๆ แล้วดิฉันเห็นด้วยกับท่านอัครพรและท่านอุดม จริง ๆ แล้วของอังกฤษคำว่า Separation of Powers ที่เรียกว่าแบ่งแยกอำนาจ ๓ อำนาจ อำนาจบริหาร อำนาจตุลาการ อำนาจนิติบัญญัติมันไม่ได้แยกกัน โดยอย่างที่เราเห็นเป็นวงกลมอย่างนี้ไม่ใช่ แต่มองเดสกีเออร์ที่เป็นนักกฎหมายมีชื่อของฝรั่งเศสมาอยู่ที่อังกฤษแล้วมาเรียนกฎหมายด้วย แล้วมาเรียนรัฐธรรมนูญ แต่เธอไปมีความคิดอย่างไร ไม่ทราบพอกลับไปเมืองฝรั่งเศสเธอไปบอกว่าที่อังกฤษเขาใช้ระบบนี้ทั้ง ๓ อำนาจแบ่งแยกกัน

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

โดยเด็ดขาด แล้วเธอก็ไปเขียนกฎหมายทำแบ่งแยกเลย แต่อังกฤษจริง ๆ ไม่ใช่เขาก็ยังเป็นวงกลม ๓ อันอยู่เหมือนกัน ท่านอัครพรีก็เล่าแล้วว่าอย่างไรฝ่ายบริหารฝ่ายนิติบัญญัติก็ต้องอยู่ร่วมกัน แล้วฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการก็เหมือนกันวงกลม ๆ อย่างนี้เหมือนกันไปหมด เพราะฉะนั้นไอเดียนักกฎหมายฝรั่งเศสที่เอาไปเล่าให้คนฝรั่งเศสฟัง นักกฎหมายฝรั่งเศสทั้งหลาย แล้วตอนหลังก็มีไอเดียขึ้นมาอย่างนี้แล้วกลายเป็นวิธีการทำปกครองอย่างนั้นไม่ใช่ไม่ถูกนะคะ มองเตสกีเอร์เข้าใจผิดนะคะ ขอขอบคุณคะ

ประธาน : ความจริงอังกฤษมันปนเปกันขนาดตุลาการอำนาจตัดสิน House of Lords หมายความว่าเขาเป็นคนตัดสิน เดียวนี้ก็ยังตัดสินในคดีนั้น ๆ ปนหมดเลย รวมความว่าทั้งหมดไปอยู่ที่สภา แล้วสภานั้นเองแตกลูกไปเป็นฝ่ายบริหาร เชิญครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ผมเห็นว่าถ้าหากเราให้มีบัญชีรายชื่อ นายกรัฐมนตรี ซึ่งก็ไม่ได้จำกัดว่าจะต้องเป็น ส.ส. ด้วยเป็นคนนอกด้วย นั่นก็จะหมายถึงว่าคนที่มาเป็น คณะรัฐมนตรีเป็นคนนอกได้ด้วยเหมือนกันไม่ต้องเป็น ส.ส. ดังนั้นไม่มีเหตุอะไรที่จะไปห้ามไม่ให้ ส.ส. ไปเป็นรัฐมนตรี ระบบการแยกแบบรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ ก็จะหมดไปโดยปริยาย รวมทั้งระบบเลือกตั้งใหม่ที่เรากำลังคิดกันอยู่ก็จะไปมีผลอีกที่จะทำให้ไม่ได้แน่ครับ และถ้าหากเราไปวิตกในเรื่องการถ่วงดุลกันเองจะไม่ดีขึ้นจะแย่ผมคิดว่าเวลานี้เราพยายามทำเรื่องขององค์กรอิสระให้มีประสิทธิภาพให้สามารถอิสระ ให้สามารถควบคุมได้มากขึ้นแล้วไม่น่าจะเป็นอะไร และผมคิดว่าน่าจะทำให้สังคมไทยกลับมาอยู่ในรูปในรอยเดิมเสียบ้าง เพราะว่าตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ วิกฤติปี ๒๕๓๕ ผมสังเกตว่าเรามีความวิตกกังวลและมีความกลัวระแวงมากเกินเหตุในทางการเมือง จนกระทั่งความไว้นั้นเชื่อใจไม่มี เดียวนี้ก็ถามปามไม่เชื่อใครสักคนสถาบันไหนก็ไม่น่ามีความเชื่อถืออีก เพราะวันนี้มันไปหลอกหลอนความคิดตลอด ผมคิดว่าน่าจะดึงมันกลับให้อยู่ในกรอบในพื้นที่ Fusion of Power อย่างที่อังกฤษเขาใช้ที่เราไปเอาแบบอย่างมา ขอขอบคุณครับ

ประธาน : ผมว่าที่อาจารย์ศุภชัยพูดทำให้เราไม่มีทางเลือกอื่น เพราะว่าถ้าไปให้หลุดต้องไปเลือกตั้งใหม่คะแนนมันเปลี่ยนหมดเลย พอดีพอโล่รัฐบาลที่ตั้งจะล้มครืนจะยิ่งทำให้ความมั่นคงกลายเป็นว่าเราไปสร้างอะไรให้รัฐบาลไม่มั่นคง แล้วผมว่าก็ไม่มีเหตุอะไรที่จะต้องไปห้ามเขา ที่จะเกิดดุลแห่งอำนาจเราดูแล้วรู้แล้วว่าเราจะใช้วิธีไหน จะหวังดุลแห่งอำนาจระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติมันเป็นไปได้ เพราะฝ่ายบริหารต้องมีเสียงข้างมากในฝ่ายนิติบัญญัติถึงจะเป็นฝ่ายบริหารได้ ฉะนั้นการอภิปรายไม่ไว้วางใจก็ดี การจะถอดถอนอะไร

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ทั้งหลายมันฟังอันนี้ไม่ได้ แล้วเราก็เดินมาอีกทีหนึ่งแล้วเราเดินมาในทางที่จะไปฟังองค์กระอิสรระ ซึ่งตรงนั้นที่เราจะต้องพยายามทำเชื่อมโยงให้เห็นว่าองค์กระอิสรระไม่ได้เป็นคนที่จะไปล้มล้างเขา แต่จะต้องเป็นตุลาการเป็นคนล้มล้างอันนั้นมันก็จะช่วยประคับประคองแนวทางของเราให้ไปตลอดรอดฝั่งได้ เชิญครับ

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : เผอิญเมื่อสักครู่ท่านอาจารย์ศุภชัยพูดถึงเรื่องถ้าสมมุติให้พ้นจากตำแหน่ง ส.ส. ต้องมีการเลือกตั้งใหม่แล้วก็นับจำนวนใหม่ ทีนี้ประเด็นคำถามถ้าสมมุติเป็นเรื่องของ ส.ส. คนนั้นตาย ลาออกหรืออะไรจะต้องมีการเลือกตั้งใหม่จำเป็นต้องมาคำนวณตัวเลขอะไรใหม่ไหมครับ หรือพอคำนวณตัวเลขรวมแล้วครั้งแรกครั้งเดียว แล้วหลังจากนั้นก็ไม่ต้องคำนวณใหม่อีกครับ

ประธาน : ที่เราคูยกันไปวันก่อนเราคูถึงเรื่องว่าระหว่างทาง กกต. เกิดสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ซึ่งไม่ได้แปลว่าคนเดียวอาจจะหลายคนก็ได้ ฉะนั้นแนวทางที่เราพูดกันไว้คือการคำนวณคะแนนจะต้องมาคำนวณใหม่ เพราะว่า ส.ส. เขตอาจจะเปลี่ยนแล้วจำนวนคะแนนที่จะได้มาอาจจะทำให้เปลี่ยน ซึ่งตรงนี้เขาจะต้องไปเขียนไว้ว่าในกรณีที่มันเปลี่ยนจนทำให้จำนวน ส.ส. บัญชีรายชื่อลดของพรรคใดพรรคหนึ่งลดลงคนสุดท้ายต้องออก แล้วคนของอีกพรรคหนึ่งก็ขึ้นไป เราเคยพูดกันถึงว่าถ้าตาย ลาออก หรืออย่างอื่นที่ไม่ใช่เกี่ยวกับการทุจริตจะนับหรือไม่นับจริง ๆ ถ้าไม่นับได้ก็ตียกประโยชน์ให้ แต่จะตอบคำถามได้ไหมว่าแล้วเราใช้หลักอะไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตครับกรณีที่ตายหรือลาออกก็เป็นกรณีตำแหน่ง ถ้าเป็น ส.ส. บัญชีรายชื่อเขาก็เลื่อนคนที่อยู่ในบัญชีรายชื่อขึ้น

ประธาน : อันนั้นไม่มีปัญหาอยู่แล้วพวกเขต

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ไม่มีปัญหาครับ ถ้าเป็น ส.ส. เขตก็เลือกตั้ง ส.ส. เขตใหม่ก็เป็นเฉพาะตัวเขากรณีเขาตาย ลาออกนะครับ ส่วนกรณีซึ่งถ้าเลือกตั้งใหม่แล้วจะต้องเอาคะแนนของบัญชีรายชื่อมาคำนวณใหม่เป็นกรณีซึ่งทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตเที่ยงธรรมเท่านั้น ซึ่งจะเป็นตอนแรก

ประธาน : สมมุติเราให้เวลาปีหนึ่งในปีหนึ่งมันก็เปลี่ยนได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : แต่ถ้าว่างอย่างนี้ไม่ต้องครับ ที่ประเทศอื่นอย่างที่มีเม็กซิโกก็เหมือนกันถ้าว่างแบบนี้เขาเลือกเฉพาะ ส.ส. เขตไปครับ

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : พอจะชี้แจงได้กระมังว่าเพราะที่เราในกรณีสั่งให้เลือกตั้งใหม่ เพราะคะแนนเก่ามันใช้ไม่ได้เนื่องจากผิดเราถึงให้เลือกตั้งใหม่ ฉะนั้นจึงต้องนับคะแนนใหม่ แต่ส่วนกรณีตาย ลาออก หรือขาดคุณสมบัติอะไรคะแนนเก่ามันใช้ได้ แล้วเฉพาะตัวคนนี้ เพราะฉะนั้นก็ไม่ต้องไปคำนวณใหม่ เวลาเขียนต้องเขียนแยกแยะให้ดี

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตเพิ่มนะครับ คือในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ที่เขาขอมให้ ส.ส. เป็นรัฐมนตรีได้ด้วยตอนนั้นเขาได้ศึกษาในต่างประเทศเหมือนกัน เขาดูว่า ในต่างประเทศไม่ได้ห้าม อย่างที่เยอรมันก็ไม่ได้ห้าม แล้วเขาก็มองในแง่ความสัมพันธ์ระหว่าง ส.ส. คนที่เป็นรัฐมนตรีกับ ส.ส. ในสภาก็จะมีความรู้สึกว่ายังเป็นพวกเดียวกันอยู่ เขาก็เดินเข้าสภา ทักทายคนโน้นคนนี้ก็สามารถที่จะหารือเดินเข้าไปในสภาหารือกันได้อะไรอย่างนี้ ในปี ๒๕๕๐ ก็เลยบอกว่าให้เป็นทั้ง ส.ส. ทั้งเป็นรัฐมนตรีได้ และไม่ต้องเกรงใจนายกรัฐมนตรีมากถ้าเกิด นายกรัฐมนตรีทำนโยบายที่เขาไม่เห็นด้วยเขาก็ลาออกจากรัฐมนตรีเขาก็มาเป็น ส.ส. ก็จะไม่เสี่ยงตั้ง ขึ้นไม่ต้องขาลอยอะไรอย่างนี้ครับ

ประธาน : แบบนั้นหวังยากในทฤษฎีแต่ก็พอเอาไว้อธิบาย ประเด็นต่อไปคือ เราตกลงเอาที่ ๕ คนใหม่บัญชีนายกรัฐมนตรี

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายอชพร จารุจินดา : คือถ้าทุกพรรคมา ๕ คน ทุกพรรคนี้คนจะงง ๆ อยู่เหมือนกัน คือมันจะเกิดเหตุที่ทั้ง ๕ คน ถ้าสัก ๓ คนจะพอไหม ไม่เกิน

ประธาน : คือเรานึกถึงยอดรวมมันเยอะ แต่นึกถึงพรรคที่เป็นรัฐบาล อย่างคราวที่แล้ว พรรคการเมืองพรรคหนึ่งเกิดเหตุ ๓ คนนะ ถ้าสมมุติเราบอกว่าไม่เกิน ๓ คน อันนั้นหมดตัวแล้วนะ ผมนึกว่า ๕ คนกำลังเหมาะ ก็สุดแต่พรรคเขาอาจจะบอกว่าไม่เอา ผมแน่ใจของผมอยู่คงกระพันเอา ๒ คนก็แล้วแต่ แต่เอาเข้าจริง ๆ ผมก็เชื่อว่าพรรคทุกพรรคจะต้องใส่เต็มเหยียด ๕ คนเพื่อไว้

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ผมเห็นด้วยครับ ว่าน่าจะมีไม่เกิน ๕ คน เพราะธรรมชาติมันจะมี ๒ ทางใหญ่ คือพรรคบางพรรคเขามั่นใจจริง ๆ เขาก็อาจจะใส่ไม่ถึง ๕ คน แต่บางพรรคเขาอาจจะมองไปในระยะยาว ก็คือว่าเป็นการประกาศชื่อตัวคนที่เขาอยากจะโปรโมตให้เป็นผู้นำวันหน้าได้ ก็อาจจะเรียงลำดับตั้งแต่ตัวจริงก็เป็นเบอร์ ๑ ที่ยังพรรษาไม่มากแต่มีอนาคตไกล ผูกมัดไว้ก็ใส่ชื่อเป็นเบอร์ ๕ เบอร์ ๔ อย่างนี้เป็นต้น ซึ่งก็คงจะไม่ได้เป็นในช่วงนั้น แต่ก็เหมือนกับประกาศต่อสาธารณชนไว้ว่าผู้เป็นแคนดิเดทของพรรคนะ ก็เป็นในลักษณะของการให้กำลังใจ แล้วก็ทำให้ประชาชนได้เห็นด้วย ก็ ๕ คนกำลังดี แล้วผมคิดว่าพรรคเล็กพรรคน้อยคุณจะขวนขวายมาใส่ก็ตามสบาย แต่เรามีเงื่อนไข มีคุณสมบัติต่าง ๆ ไว้ก็จะเป็นการกรองไว้เหมือนกัน ก็จะดีกว่าไม่ไปปิดกันเกินไปครับ

ประธาน : อย่างน้อยพรรคเล็กเธอไปหาใครมาเธอยังมีโอกาสได้โฆษณาชื่อ ๕ คนนั้นไปทั่วประเทศ เชิญครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : แต่ผมเห็นว่า ๕ คนนั้นไม่น่าจะให้แต่ละพรรคเสนอซ้ำกัน ผมยังมีความเห็นว่ามันควรจะมียกเว้นพอสมควรว่าใครมาทาบทามแล้ว พรรคอื่นมาทาบทามก็รับอีก ผมมีความรู้สึกที่ว่าเงื่อนไขที่เขาตั้งไว้แล้วแต่พรรคอาจจะยอม ผมมีความรู้สึกถ้าเกณฑ์มันชัดเจนว่าเราก็คำนึงถึงเกียรติของคนที่จะตอบรับว่าฉันจะมาเป็นนายกให้พรรคของเธอ ปรากฏว่าคนอื่นก็มาทาบทามก็รับอีก ผมก็ดูว่ามันอย่างไร ๆ อยู่ ถ้ามองในแง่ดี ถ้าเกิดเราจะกันไว้บอกว่าไม่ให้ซ้ำกันก็น่าจะเป็นเงื่อนไขที่ทำให้พรรคการเมืองดำรงเกียรติหรือว่าสิ่งที่นั่นให้คนยอมรับได้ครับ

ประธาน : เราก็เพียงแต่เขียนว่าให้ทำหนังสือยินยอมได้เพียงพรรคเดียว พรรคที่สองมันก็ไปไม่ได้ เหมือนกับบัญชีรายชื่อ เขาก็บังคับว่าต้องมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อเพียงพรรคเดียว โอเค ถ้าไม่ให้ซ้ำไม่เสนอเลยก็ได้ใช่ไหมครับ พอเราบอกไม่เกิน ๕ ชื่อ พรรคบางพรรคอาจจะไม่เสนอ

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ก็ไม่เสนอ ทีนี้จะให้เขาเรียงลำดับแล้วต้องใช้ตามลำดับ หรือว่าให้เรียงตามตัวอักษร เลือกเอาได้ตามใจชอบ เชิญครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาส : ท่านประธานครับ คือถ้าเรียงลำดับ กรณีที่เป็นพรรคใหญ่พรรคเดียวได้คะแนนเสียงข้างมากจะไม่ใช่ปัญหาเท่าไร แต่ว่าถ้าเป็นผสมมันจะเริ่มยุ่งแล้วครับ เพราะว่าทั้ง ๒ พรรคต้องมาคุยกัน ว่าในบัญชีรายชื่อที่ตัวเองมาอยู่นี้จะเอาคนไหน ซึ่งคนนั้นอาจจะไม่ใช่เบอร์ ๑ ของตัวเองก็ได้ คือทั้ง ๒ พรรคอาจจะบอกว่าตกลงกันได้ที่เบอร์ ๓ ของพรรค ก เพราะฉะนั้นการเรียงลำดับก็จะเป็นปัญหาแบบหนึ่งในทางปฏิบัติ เพราะว่าเท่าที่ดูตัวเลข ผมคิดว่าทางเลือกตั้งที่เราออกแบบไว้ พรรคที่จะได้คะแนนเสียงข้างมากน่าจะได้อย่างเก่งก็ ๗๐ เปอร์เซ็นต์ ก็คือ ๓๕๐ maximum น่าจะไม่ค่อยเกินตรงนี้แล้วละครับ แล้วก็ในทางปฏิบัติอาจจะได้ประมาณสัก ๖๐ เปอร์เซ็นต์ ถ้าเป็นอย่างนั้นโอกาสที่จะมีรัฐบาลผสม คือมีพรรคอีกพรรคหนึ่งมาร่วมด้วยจะมีอยู่ ถ้าเป็นอย่างนั้นการเรียงลำดับจะทำให้เกิดความวุ่นวายเวลาที่สรรหานายกรัฐมนตรีละครับ

ประธาน : จริง ๆ เราก็ไม่อยากจะให้เรียงลำดับ หมายความว่าเปิดโอกาสให้พรรคเขาเลือกเอาเอง แล้วเขาจะหยิบคนไหนมาก็แล้วแต่เขา เพราะมันต้องไปผ่านสภา ผ่านการเจรจาทางการเมือง ก็อยากจะเลือกใครก็เลือก แต่เขาก็กลับไปตั้งข้อสงสัยว่านี่จะเอาผู้มีอำนาจสอดใส่เข้าไป แล้วก็ทำให้พรรคตกลงกัน แต่ผมว่าสมมุติว่ามีกรณีอย่างนั้นเกิดขึ้น ประชาชนรู้ล่วงหน้าตั้งหลายเดือนว่าคนนั้นอยู่ในบัญชีรายชื่อ แล้วถ้าไม่ว่าอะไรก็แปลว่าเขาที่ยอมรับ แล้วยังดันไปเลือกพรรคนั้นให้มาเยอะอีก ฉะนั้นก็ไม่มีเหตุผลอะไร มีไหม มองในสายตาสื่อสี ลองเอาความระแวงมาใส่เข้าหน่อยสิ

นายภัทร คำพิทักษ์ : มองในสายตาสื่อผมก็ว่า คือเรียงมันก็ดีครับท่านประธาน เรียงมันก็มีความรับผิดชอบขึ้นมาว่า ถ้าสมมุติว่าคนที่อยู่ในคิวเขาจะต้องปฏิเสธใช้ไหม เขาจะไปเอาคนนอกเข้ามาเขาต้องมีเหตุผล แล้วก็เป็นการของเขาที่ว่าสมมุติว่ามันจะทำให้เกิดปัญหาขึ้นมาจริง ๆ เขาต้องอธิบายสังคมให้ได้ว่าเขาสละคิวเพราะอะไร ผมว่าอันนี้คือจะลดความหวาดระแวงได้ในเรื่องของเรียงคิว

ประธาน : หวาดระแวงนั้นจะลดได้อย่างไรถ้าพรรคนั้นมันใส่ผู้มีอำนาจไว้เบอร์ ๑ เลย พอบอกให้เรียงคิวมันก็ใส่เบอร์ ๑ สมมุติว่าผมเป็นผู้มีอำนาจแล้วผมตั้งพรรค

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายภัทร คำพิทักษ์ : มันจะต่างกันตรงนี้ครับ คือตอนนี้ผมว่าถ้าเราปล่อยให้เข้า ๑ แล้วปล่อยให้ไม่มีการเรียงคิว ๑ เขาสงสัยกรรมการว่าพวกเรานี้กำลังจะเปิดทางให้กับไอ้โม่งเข้ามา คือที่นี้ถ้าเกิดว่ามันออกไป มีเรียงคิว แล้วก็ไม่ได้มีการซ้ำกัน เขาไม่สงสัยเราแต่เขาจะไปสงสัยคนอื่น แค่นั้นครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : คือถ้าเราเลือกแบบที่ให้เรียงลำดับคงจะต้องมี บางอย่างมากำกับอีกครับ ว่าถ้าพรรค ก กับ พรรค ข จับมือกันมาเป็นรัฐบาล มันก็คงต้องมีเงื่อนไข กำกับว่าคนที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรีต้องเป็นเบอร์ ๑ ของพรรคที่ใหญ่กว่าหรือเปล่า คือถ้าให้เขา ตกลงกันเองการเรียงลำดับไม่มีความหมายแล้ว ถ้าเราให้เรียงลำดับ แล้วเวลาที่พรรคเขามาจับมือกัน เพื่อเป็นรัฐบาล เขาก็คงต้องตกลงกันว่าจะเสนอใครเป็นนายกรัฐมนตรี แต่ถ้าเราเขียนกำกับไว้ว่า ถ้าพรรค ๒ พรรคมาจับมือกัน พรรคที่ได้คะแนนเสียงมากกว่าต้องใช้เบอร์ ๑ ของพรรคที่มี คะแนนเสียงมากกว่า แต่เงื่อนไขแบบนี้จะทำให้พรรคจับมือกันยากขึ้น แล้วก็ทำให้ การเมือง มันจะมี deadlock ย่างขึ้น เพราะว่าเขาจะตกลงกันยากขึ้นมาก สมมติถ้าเรียงลำดับ เบอร์ ๑ เขาอาจจะไม่ทำอะไร แต่ว่าถ้าเลือกเบอร์ ๑ ของพรรคใหญ่ แล้วเบอร์ ๑ ของพรรคใหญ่เกิดปฏิเสธ แล้วคนต่อไปจะเป็นเบอร์ ๑ ของพรรครองหรือเปล่า เพราะเขาแพ้กันเพียงแค่ ๔-๕ ที่นั่ง หรือ จะต้องเป็นเบอร์ ๒ คือเรียงลำดับมันจะใช้ได้ดีถ้ามีพรรคใหญ่พรรคเดียวได้คะแนนเสียงข้างมาก อันนั้นไม่มีปัญหา แต่ถ้าเมื่อไรก็ตามมี ๒ พรรคมาจับมือกัน มันจะเริ่มมีปัญหาว่าตกลงแล้วจะเอา ลำดับอย่างไรดี แล้วก็ทำให้การเจรจาทางการเมืองมันมีเงื่อนไขมากขึ้น ผมลองพยายามนั่งนึก scenario ดูนะครับว่ามันจะเป็นอย่างไร แต่ถ้าไม่เรียงลำดับก็แปลว่าเขาต้องไปตกลงกันเอง แล้วเขาก็อาจจะหาใครสักคนที่ทั้ง ๒ พรรคตกลงกันได้ว่าคนนี้ขึ้นมาได้ ก็จะมีข้อดีอีกแบบหนึ่งนะครับ อันนี้คงต้องชั่งน้ำหนักดูดี ๆ ครับ

นายอัชพร จารุจินดา : เรียนท่านประธานครับ คือการจัดคนลง ๕ คนพรรคเป็นคนจัด แล้วถ้าบังคับว่าพรรคต้องเรียงลำดับแล้วต้องเป็นไปตามนั้น เวลาที่เขาเสนอชื่อต่อ ประชาชนจริง ๆ แล้วมันมีเสียงประชาชนสะท้อนเข้ามา ถ้าเกิดประชาชนเองนั้นก็ชอบทั้ง ๕ คน แต่ชอบเบอร์ ๒ มากกว่า พรรคจะไม่มีโอกาสที่จะปรับตัว มันก็จะมีปัญหาเหมือนกันเวลาที่คะแนน หรือว่าเวลาที่เขาจะเลือกคนเป็นนายกรัฐมนตรี เพราะฉะนั้นถ้าไม่ได้บังคับมันจะได้มีโอกาส ปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ได้ เพียงแต่ว่าล็อกก็อยู่ใน ๕ คนนี้ แต่พอถึงเวลาจริง ๆ ฟังเสียงจาก ประชาชนว่าเขาเอาคนไหนเป็นหลักพรรคจะได้ดำเนินการได้ครับ

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ผมเห็นด้วยกับคุณอัชพร ผมคิดว่าถ้าเราใช้ระบบอย่างนี้แล้วเราไม่ได้บังคับ พรรคจะเรียงลำดับเองหรือไม่ก็ได้แล้วแต่ ผมว่าจะเป็นธรรมชาติเองสำหรับพรรคที่มีระบบดี เขาจะต้องไปทำคล้าย ๆ กับ primary ว่าใน ๕ คนนี้ฐานเสียงของพวกเขาที่ชอบคนไหน ก็ถือโอกาสได้หาเสียงไปด้วย แล้วอีกอย่างสังคมไทยสังเกตดูถ้าไปเรียงลำดับว่าอันนี้จะเป็นเบอร์ ๑ ได้เป็นนายกรัฐมนตรี มันมักจะมีอันเป็นไปก่อน ประวัติแปลก ๆ ก็จะมา ดีไม่ดีก็จะเป็นพวกโลหิตเป็นพิษอะไรพวกนี้ก็อันตรายครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ คือว่าการที่จะให้เรียงลำดับแบบตายตัวเรียง ๑ ถึง ๕ มันจะเวิร์กได้ดีภายใต้กรณีที่พรรคได้เสียง majority แต่ถ้าสูสีกันแล้วต้องผสมหลายพรรคมันไม่เวิร์ก เพราะว่าจริง ๆ แล้วแต่ละพรรคเขาต้องเจรจากันว่าจะเอาใคร เพราะฉะนั้นอาจจะเบอร์ ๑ ไม่ใช่คนที่คนอื่นเขาถูกใจ เพราะฉะนั้นอย่างที่ท่านอาจารย์ศุภชัยว่าดิฉันเห็นด้วย มันเปิดโอกาสให้มีความยืดหยุ่นและไม่ได้มีการเจรจาต่อรอง การเมืองไม่เคยนิ่งนะ การเมืองเป็น vary dynamic มันปรับไปตลอดเวลา แล้วแต่เงื่อนไขที่จะเสนอเจรจากัน เพราะฉะนั้นเปิดไว้มันให้ประโยชน์กับพรรคมากกว่าในการที่จะผสมผสานกับคนอื่น ไม่อย่างนั้นมันเหมือนไปกำหนดตัวเองมัดมือเลยดิฉันคิดว่ามันไม่เวิร์ก แล้วก็มันขัดกับหลักของการเมืองทางรัฐศาสตร์ด้วย ที่ว่ามันพริตตี้เทอมินมากเกินไปในระบบที่เราเสนอนี้ เพราะฉะนั้นเขาควรจะต้อง เราก็พยายามไม่คิดว่ามันจะมี majority แบบเกินครึ่งหนึ่งที่พรรคใดพรรคหนึ่งจะ nominate ได้ ถ้าไปในทิศทางนั้นต้องไม่จำกัดค่ะ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ขออนุญาตครับท่านประธาน ก็คงไม่เห็นต่างกับทุกท่าน แต่ว่าในความเห็นของผมการที่ไม่ไปจัดอันดับคนที่ได้รับการพิจารณามาเป็นบัญชีรายชื่อ นายกรัฐมนตรีในแต่ละพรรคนี้ผมคิดว่าโดยความรู้สึกเขาก็จะไม่รู้สึกด้อย คือไม่ได้คิดว่าตัวเองนั้นเป็นเบอร์รอง ๆ ลงมา ทุกคนจะมีศักดิ์ศรีพอ ๆ กัน เพราะฉะนั้นมันก็จะเป็นการกระตุ้นให้คนที่มาอยู่ในบัญชี่นั้นมีความรู้สึก อาจจะไม่ได้ประทัดประเด็ตแล้วก็คงจะมีความยินดีที่จะมาเป็นบัญชีรายชื่อได้มากขึ้น ก็สนับสนุนตรงนั้นครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ผมว่าระบบที่จะเอาบัญชีที่คนที่นายกรัฐมนตรียันอาจจะเป็นตาบสองคม คือในกรณีที่ถ้าพรรคใดพรรคหนึ่งไปเอาคนที่โนเนมมาใส่ผมว่าก็ไม่ได้ผิดได้เกิดเลย อันนั้นประการหนึ่ง แล้วอีกอันหนึ่งก็คือว่ามันจะเกิดการสาดโคลนกันในการที่ว่าเอาชื่อมานี้ ก็มีการสาดโคลนกัน มีการฟ้องร้องกัน และในกรณีที่มีการ

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ฟ้องร้องกันแล้วมีการตัดสินให้มีการจำคุกอะไรต่าง ๆ ถ้าเราไม่จัดลำดับเรียงตามลำดับของ ๑ ๒ ๓ มันก็จะเกิดปัญหาที่ว่าก็คงจะตัดสินกันยาก ถ้าเรานั้นไว้ก่อน ๑ ๒ ๓ ตามลำดับ ถ้าเบอร์ ๑ มีอันเป็นไป เบอร์ ๒ ขึ้นอัตโนมัติเลย ก็เหมือนบัญชีรายชื่อ มันก็มีในแง่หนึ่งมันก็อาจจะคล้าย ๆ ว่า การเมืองมันก็เดินไปได้โดยไม่ติดขัด ไม่ต้องมีการที่จะมาทะเลาะเบาะแว้งกันถ้าเราสามารถจัดอันดับนั้นได้ อันนี้ก็เป็นอย่างหนึ่งที่ยากจะเสนอไว้ครับ

ประธาน : ฟังดูแล้วผมคิดว่าส่วนใหญ่เห็นว่าไม่ควรจัดลำดับ จริง ๆ มันก็ดี เพราะว่าเรา ๒๑ คนไม่ควรจะไปคิดให้พรรคการเมืองเขามากถึงขนาดนั้น เขาก็ไปคิดของเขาเองบ้าง ยากมากที่เราจะบอกคือเพื่อรักษาความเสมอภาคก็บอกว่าให้เรียงลำดับตามตัวอักษร จบ ทุกคนก็ไม่มีใครเป็นเบอร์ ๑ เบอร์ ๒ อะไร ส่วนเวลาจะตั้งคุณจะตั้งใครก็เรื่องของคุณ พรรคคุณก็ไปกำหนดเอา ก็ต้องมาจากหัวหน้าพรรคก่อน ถึงจะรองหัวหน้าพรรคอะไรก็แล้วแต่ เพราะว่าถ้าเราไปกำหนดบังคับไว้ว่าต้องเรียงลำดับแล้วต้องมาตามลำดับ มันเหมือนกับเราวางกฎเกณฑ์ล่วงหน้า ถึงแม้จะฟังดูเหมือนกับว่าเราแก้ปัญหาความระแวงสงสัย แต่ความระแวงสงสัยนั้นผมก็ว่ามันไม่มีที่สิ้นสุดหรอก ถึงเรียงลำดับมันก็ไม่ทำอะไรห้ามว่าจะไม่เอาคนที่ไ้โหม่งมาใส่ลำดับ ๑ อยู่ดี ถึงตอนนั้น จะทำอย่างไร เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ผมว่าเรื่องที่ว่านายรัฐมนตรี ถ้า sense ผมไม่ผิด ผมว่าไม่ง่ายเหมือนกับเรื่องระบบเลือกตั้ง เพราะว่ามันจะมีเริ่มตั้งแต่วันพรุ่งนี้ ว่าเราพยายามที่จะเปิดทางให้กับคนนอก โดยเฉพาะฝ่ายผู้มีอำนาจเข้ามา ผมรู้สึกอย่างนั้น โดยจากการถามของนักข่าววันนี้ชัดเจนมาก คือเขาไม่ได้สนใจว่าปัญหาของนายมันไปไกลถึงขนาดว่าพรรคการเมืองเลือกใครก็ไม่รู้ที่มาเป็นนายรัฐมนตรีให้เรา แล้วก็ปัญหาเรื่องผู้นำประเทศมาก เรื่องคุณภาพมาก แต่ว่าเนื่องจากมันมีบทเรียนในปี ๒๕๓๔ แล้วก็บาดแผลนั้นมันยังอยู่ แล้วคนมันก็เข้าใจ แล้วก็ก็เป็นคนที่มันชนชั้นกลางหรือว่าคนที่มันบทบาทอยู่ตอนนี้อยู่ในทางสังคม มันก็เคยร่วมในเหตุการณ์นั้นมาทั้งสิ้น ฉะนั้นผมคิดว่าอันนี้จะเป็นความระแวงใหญ่ที่อยู่ภายใน เพราะฉะนั้นผมว่าเรื่องนี้มันไม่หยาบ แล้วก็ถ้าจะตอบได้กลาง ๆ ก็คือว่าพรุ่งนี้ถ้ามีการถามเพิ่มโดยใครทั้งหลาย แล้วพวกเราไปให้สัมภาษณ์ ผมคิดว่าอันหนึ่งที่น่าจะตอบได้ชัดเจนยิ่งขึ้นคือว่าหลังจากนี้ คือเราคิดสด ๆ วันนี้เราคิดสด แล้วเราก็เปิดให้ผู้สื่อข่าวฟังเหมือนกับเรื่องระบบเลือกตั้ง แล้วแน่นอนว่าเราใช้วิธีการที่เราจะต้องช่วยกันอธิบายคือว่าเราก็อยากให้มีส่วนร่วม สังคมก็ได้มีส่วนร่วม หลังจากนี้เราก็มีการทำโพลทำอะไรก็เป็นปกติของเรา แล้วเราก็พัฒนาประเด็นของเราไป

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เหมือนที่สมจิตต์ถามว่าทำไมคิดไม่เสร็จเสียก่อนแล้วมาถาม ผมว่าถ้าเราตอบโดยกระบวนการที่ท่านอาจารย์ตอบสมจิตต์น่าจะทำให้สังคมได้ชัดเจนขึ้นแล้วเราก็ลดความหวาดระแวงลงไปได้อันที่ ๒ คือว่าถ้าเราตอบเหมือนที่ท่านอาจารย์อุดมบอกคือว่าเราไม่นับซ้ำ อันนี้เราเห็นตรงกันหมดแล้วนะครับ ผมว่าอันนี้ลดได้ อันที่ ๒ ว่าเราไม่นับซ้ำ แต่ที่เหลือคือว่ามันควรจะเรียง ไม่เรียงหรือว่ามันมีข้ออ่อนข้อด้อยอะไรเชิญคุณถกเถียงกันเลย แล้วก็เดี๋ยวเรารับฟัง แล้วเราก็จะเอามาปรับความรู้สึกอย่างนั้นนะครับ แล้วผมว่าอย่าเพิ่งไป ๑๐๐ เปอร์เซนต์กับมันเรื่องนี้ เพราะผมยังระแวงอยู่เนี่ย ๆ ว่ามันอาจจะ tricky มากกว่าที่เราคิด เช่นว่าพอเราไปเปิด ๕ คนปุ๊บ ถ้าผมเป็นบางพรรคนะครับอาจารย์ ผมจะเอาลูกชายผมมาใส่คนที่ ๕ เลย จากที่ไม่เคยคิดว่าจะเอามาใส่เนะ ผมจะเอามาใส่ไว้ก่อนเลยคนที่ ๕ แล้วทำให้คนรู้ว่าคุณสมบัติมันถึง แล้วก็ไม่เลือกก็ได้ในรอบแรก แต่ผมเอามาใส่ แล้วทำทนายด้วยว่าผมเอามาใส่ แล้วจะบอกว่าคนไม่เลือกพรรคผมหรือ ก็คุณเลือกพรรคผมนะ แต่ผมเอาลูกผมมาใส่ ก็จะเป็นอย่างนี้เนะทางการเมือง คือมันจะมีมุกกลับอีกมุกหนึ่งที่เราจะนึกไม่ถึง มันจะเกิดอย่างนี้เลยทางการเมือง ซึ่งเราหวังดีว่าเราอยากจะให้มันมีการเปิดเผย แล้วก็เลือกคุณสมบัตินายกรัฐมนตริตี ๆ แต่เขาจะทำอีกแบบหนึ่ง เชื่อมผมเลยว่าเขาจะทำอีกแบบหนึ่ง อันนี้ผมคิดแบบที่เคยเห็นนักการเมืองมา ทีนี้สิ่งที่เราอยากจะได้ในทางตรงกันข้ามก็คือว่าเราอยากใส่คุณสมบัติอะไรบางอย่างลงไปเพื่อที่จะให้มันมีนายกรัฐมนตรีนะ list คือเวลาที่อื่นเขาจะมี Job description ที่ชัดเจนใช่ไหมครับ คนจะมาเป็นนายกรัฐมนตรีนั่นก็ต้องมีอะไรบางอย่างที่มัน มันไม่ใช่ว่าคุณมาปู้ปู้ยาเราแบบเมื่อหลายปีที่ผ่านมาได้ ผมว่าอันนั้นเราก็ไม่ยอมมันก็เป็นปัญหาใหญ่ของเรา แต่ผมว่าพรรคการเมืองจะทำอีกแบบหนึ่งเรื่อง ๕ บัญชี เพราะฉะนั้นผมว่าเราอย่าผูกมัดตัวเองเป๊ะ ๆ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ แต่ว่าเราลดความหวาดระแวงลงไปได้โดย ๒ ข้อที่ผมว่า แล้วก็ฟัง feedback จากสังคมที ๆ ก่อน แล้วเราก็อพยยัยอีกทีหนึ่งก็ได้ครับ

ประธาน : จะทิ้งไว้ก่อนก็ได้ว่าเรื่องเรียงลำดับหรือไม่เรียงลำดับเรากำลังรอฟังความคิดเห็นจากประชาชน แล้วก็ค่อยมาคิดอีกทีหนึ่ง เชิญครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ ประเด็นคือการสื่อสารกับสังคม ดิฉันคิดว่าต้องเน้นว่าการที่เราให้ใส่ชื่อมานี้มันเป็นการแสดงถึงความโปร่งใสของพรรคการเมืองและเป็นการบังคับให้เขาต้องคิดล่วงหน้าด้วยว่าใครจะมาเป็นนายกรัฐมนตรีกายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ สมมุติว่าเขาได้เสียงข้างมากทั้งหมด เขาคาดคะเนว่าเขาจะได้ เขาก็อาจจะมีการ strategy อย่างหนึ่ง แต่ถ้าเขาคาดคะเนว่าไม่ได้ คนบางคนที่จะต้อง acceptable ที่เป็นที่ยอมรับ

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ของพรรคอื่นได้ มันจะต้องมีเบอร์ ๒ เบอร์ ๓ เบอร์อื่นที่คนอื่นเขาจับได้ เพราะฉะนั้นในที่สุดแล้ว ความโปร่งใสตรงนี้ทำให้เขาไม่สามารถจะเอาเบอร์ ๖ เบอร์ ๗ ใครก็ไม่รู้ออกมา ถ้าเขาหน้าด้านพอที่จะเอาลูกเอาหลานเอาใครมาใส่ก็ให้มันรู้กันไป มันเป็นความโปร่งใสอีกอย่างหนึ่งสังคมรู้เลย ตอนไปเลือกทุกคนเห็น ว่าไหวไหมถ้าพรรคนี้เอาคนนี้มาถ้าไม่มีประสบการณ์ทางการเมืองเลย แล้วถ้าเขาได้เสียงข้างมากเขาได้ไป เราก็ต้อง desert เรา desert ที่จะได้รัฐบาลแบบนี้ แต่มันเป็นการเรียนรู้ของสังคม ดิฉันว่าเป็นการเรียนรู้ของสังคม ถ้าเรากลัวมากเกินไปมันจะนั้นไหม คือว่าเราทำโพลได้ใหม่ คือว่านักข่าวคน ๒ คน ไม่ใช่สังคมทั้งสังคมนะ ดิฉันคิดว่าไม่ใช่คุณภัทระ ดิฉันคิดว่าสังคมทั้งสังคมดูโพลได้ใหม่ ถ้าเราเน้นว่าเพื่อให้เปิดใจจริง ๆ แล้วเขาเองเขาต้องไตร่ตรองอย่างดี ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบว่าต้องการคนแบบไหนแล้วเขาค่อยเอามาใส่ มันก็โอเค ถ้ากล้าใส่ลูกใส่ไปเลยดิฉันว่าไม่เป็นไร เห็นเลย แสดงถึงเจตนาธรรมอันชั่วร้ายให้รู้กันเลย เป็นที่ประจักษ์ของสังคม ก็ไม่เป็นไร

นายภัทระ คำพิทักษ์ : อาจารย์ครับ คือผมพยายามนึก นึกอย่างที่เขาถามนะครับ แล้วทำไมต้องมี ๕ รายชื่อ เพราะว่าปัจจุบันนี้มันก็รู้อยู่แล้วว่าแต่ละพรรคเขาจะส่งใครมาแข่งใช้ไหมครับ แต่พอเราใส่พลั่วไป ๕ ชื่อ เขาส่ง ๑ ใน ๕ มา debate เขาไม่ debate แล้วเขาส่งลูกเข้ามาสัก ๒ คน แล้วเขาก็ทำทนายด้วยว่าพรรคเขาจะได้รับการเลือกตั้ง แล้วมันก็จะออกมาแบบนั้น แล้วก็ถามว่าน่าเป็นอย่างไรที่ท่านอาจารย์ว่าใหม่ ก็น่าจะเป็นอย่างนั้น แต่ที่นี้ความศักดิ์สิทธิ์ของรัฐธรรมนูญก็ดี หรือว่าตัวสถาบันของทางการเมืองก็ดี พรรคการเมืองก็ตีมันถูกทำลายลง แล้วคุณค่ามันลดลง ซึ่งผมคิดว่าถ้าเราสื่อสารออกไปไม่ได้ แล้วก็ทำให้คนคิดว่าทั้งหมดนี้เรามาด้วยดีเลย แต่ถ้ามันมีเป็นจุดที่ทำให้สังคมเข้าใจหรือคิดไปว่าเราจะเปิดทางให้กับผู้มีอำนาจเข้ามาโดยวิธีการที่ไม่ถูกต้อง ตัวคุณค่าของรัฐธรรมนูญหรือสิ่งที่เราจะทำดี ๆ ทั้งหมดมันจะถูกประเมินไปอีกแบบหนึ่ง แล้วตัวงานของเรานั้นจะถูกประเมินไปอีกแบบหนึ่ง ซึ่งตรงนั้นมันไม่ใช่เรื่องของว่าทำทนายเรื่องเลือกตั้งหรือไม่เลือกตั้งละ แต่ผมว่าเป็นประเด็นของรัฐธรรมนูญและส่วนอื่น ๆ ที่เราควรจะได้ใช้ไหมครับ เพราะฉะนั้นผมคิดว่า คือมันมีค่าที่เมื่อก็ผมใช้ไปแล้วผมก็รู้สึกว่ามีผิด คือบัญญัตินายกรัฐมนตรีเราไม่ควรใช้คำนี้เลย มันทำให้คนงง ต่อไปมันจะมี ๒ บัญชี ๓ บัญชี มันไม่ควรจะมีคำนี้ เมื่อก็พูดออกมาแล้วรู้สึกผิด ผมรู้สึกว่าเราไม่ควรพูดคำนี้ เพราะว่าอันนี้มันจะทำให้คนงงว่ามันเป็นของใหม่ จริง ๆ เจตนาธรรมคือว่าเราอยากจะทำให้มีการเปิดเผยแค่นั้นแหละ แล้วมันก็มีการตรวจสอบได้ แต่ที่นี้มันถูกตีความไปได้ว่าเรากำลังมีเจตนาอื่น

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

อีกหรือไม่ ซึ่งผมคิดว่าถ้าเราใช้การสื่อสารดี ๆ หน่อย เราจะได้บวกแบบที่เราอยากจะได้ แต่ถ้าเราผลีผลามแล้วเราไม่ระมัดระวัง แล้วเราพูดไม่ถูกจุด อันนี้จะกลายเป็นของเสีย จะกลายเป็นของแบบคนอื่นคิดว่าจะเป็นแบบนั้น ซึ่งผมคิดว่าเรามีโอกาสจะได้อยู่ แต่ว่าเราทำแบบเดิม คือทำแบบให้เราโปร่งใส เราเปิดให้คุณมาร่วมคิด ให้สังคมได้ debate กัน ซึ่งบางทีผมว่าเงื่อนไขตรงที่ว่าถ้าวิธีการแบบนี้เราอาจจะไม่ห้าม ส.ส. เราคุยกันเบื้องต้นนะว่าเราอาจจะให้ ส.ส. จากเขตมาเป็นรัฐมนตรีได้ ผมว่าดีไม่ดี พวกนักการเมืองเขาก็สนับสนุนว่าอย่างนี้โอเค ผมว่าต้องรอฟัง รอฟัง feedback มาแล้วก็ค่อยบริหารให้ความรู้สึกของสังคมไป ผมว่านะครับ คือที่ผมยกเรื่องผีหัวขาด เขาไม่สนใจเลยอาจารย์ เพราะเขาระวังว่าภาวะปัจจุบันคือมันอยู่ในเรื่องของการรัฐประหาร คนสนใจว่ามันจะมี ๒ จุด คือ คปป. กับเรื่องนายกรัฐมนตรีจะมาเป็นการสืบทอดหรือเปล่า คือท่านนายกรัฐมนตรีจะพูดอย่างไรก็ตาม แล้วท่านไม่นั้นเรื่องการเมือง หลังสุดผมอุตส่าห์ ที่ผมไปเจองานเขียนของท่านนายกรัฐมนตรี ๔ หน้า ที่ผมลง line ให้ดู ในบทความคำแนะนำของคุณวาสนา นาน่วม ผมคิดว่าท่านเขียนนี้ชัดมากกว่าที่เคยพูดทั้งหมดเลย แล้วเป็นการเขียนหรือ commitment ของตัวเอง ด้วยว่าท่านจะไม่สืบทอดอำนาจ จะไม่เป็นนายกรัฐมนตรีอีกอะไรอย่างนี้ ท่านเขียนชัดมาก ที่นี้เมื่อเป็นแบบนี้แล้ว แต่ผมคิดว่าสังคมยังระวังอยู่ นอกจากสังคมระวังแล้วนี่ผมคิดว่ามีคนน่าจะใช้ประโยชน์จากความระแวงนี้มาหาผลประโยชน์ทางการเมือง โดยสร้างภาวะแบบนี้ ว่าจะมีการสืบทอด ผมว่าอันนี้ก็มีความหวาดระแวงที่จะทำให้เขาได้คะแนนทางการเมือง ตีกินทางการเมือง เพราะฉะนั้นเขาจะพูดเรื่องนี้ เขาจะข่มเรื่องนี้ sense ผมนะ ว่าพวกขบวนการนั้นเขาจะพูดตรงนี้ให้เราเสียหาย แล้วเขาก็จะขยายตรงนี้ว่ามันเป็นการเปิดประตูรองรับใครก็ไม่รู้ ซึ่งจริง ๆ เราไม่ได้คิดเรื่องนั้น เราคิดเรื่องระบบที่มันโปร่งใส คิดเรื่องอะไรต่ออะไร ผมว่าลองคิดหลาย ๆ ชั้น คิดแบบว่าถ้าสมมุติว่าอันนี้มันไปไม่ได้เราจะเขียนอย่างไรหรืออะไร หรือจะเอา ๓ คน จะเอา ๕ คน จะเอาเรียงหรือไม่เอาเรียงอะไรอย่างนี้ ผมว่ามันมีเวลาอยู่ แต่ว่าค่อย ๆ คิดไป

นายอัชพร จารุจินดา : เรียนท่านประธานครับ เห็นด้วยกับคุณภัทระว่าตอนนี้เราคงสื่อออกไปเพียงแต่ว่าที่มานายกรัฐมนตรีเราจะให้ประชาชนได้ทราบล่วงหน้า พรรคการเมืองต้องคัดตัวบุคคลที่ดีที่สุดลงไปให้ประชาชน แล้วประชาชนก็มีโอกาสเลือกตั้งแต่ตอนนั้นนั่นแหละ แต่ส่วนจะเป็นบัญชีหรือไม่นั้นก็คงยังไม่จำเป็นที่จะต้องสื่อออกไปตอนนี้ เพราะถ้าเขาคิดออกคือความจริงแล้วถ้าให้เขาเสนอชื่อเพียงชื่อเดียว แต่เราคิดออกถึงกระบวนการต่อไปว่าถ้าชื่อคนนั้นแล้วมีอันเป็นไป จะหาวิธีการอะไรมาแทน บัญชีก็อาจจะไม่จำเป็น อันนี้มันจะชัดแล้วก็ปิดประตู

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สุพิชชาย์ ๕/๙

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เรื่องที่เขาขอกู้จุดอ่อนทั้งหลายได้ แต่ตอนนี้มันยังคิดไม่ออก มันก็คงต้องค่อย ๆ คิดกันไปว่าจะมีวิธีอื่นแทนที่จะทำเป็นบัญชีใหม่ ตอนนี้สื่อแบบคุณภัทระว่าจะดีที่สุด

- ๖/๑

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : ที่ท่านให้ดูนี้ของสนุกตอทคอมเขาเขียนกลาง ๆ ดี ท่านลองอ่านให้ฟัง  
สิครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : กรธ. ชูที่มานายกฯ เปิดชื่อก่อนเลือกตั้งรอเคาะ  
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญชูที่มานายกรัฐมนตรีใหม่ ประชาชนเห็นชื่อก่อนเลือกตั้ง  
เชื่อประชาธิปไตยก็ก้าวหน้าอีกขั้นหนึ่ง รอสรุปอีกครึ่งหนึ่ง การประชุมของ กรธ.พิจารณาโครงสร้าง  
ฝ่ายบริหารโดยที่ประชุมสนใจที่มาของนายกรัฐมนตรีในแนวทางที่ ๓ ผู้ที่มีชื่อปรากฏในบัญชี  
รายชื่อที่พรรคการเมืองเสนอให้เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งโดยช่วงที่มีการเลือกตั้งก็ให้พรรคเสนอชื่อคน  
ที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรีอย่างน้อย ๑ รายชื่อ และพรรคการเมืองจะต้องจัดแจ้งกับ กกต. ดังนั้น  
ประชาชนจะรู้ชื่อล่วงหน้าก่อนตัดสินใจจากบาทลงคะแนน ทั้งนี้ยังมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธาน กรธ.  
เห็นว่าแนวทางนี้มีการผสมผสานออมชอมทำให้พรรคแต่ละพรรคกลับไปคิดว่าหากคณะเลือกตั้งจะ  
ให้บุคคลเป็นนายกรัฐมนตรี พร้อมเชื่อว่าจะนำประชาธิปไตยก้าวหน้าไปอีกขั้นหนึ่งและจะไม่ซ้ำรอย  
กรณีนายกฯ คนนอกในปี ๒๕๓๕ ส่วนการเลือกนายกรัฐมนตรีโดยตรงเป็นไปได้ยากเพราะมีปัญหา  
ยุ่งยาก อยากรู้ก็ตามข้อเสนอทั้งหมดต้องรอการสรุปอีกครึ่งหนึ่ง ผมว่าดีนะ

นายสุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ คืออันนี้วิธีที่เราจะได้คะแนน  
เหมือนกับเรื่องการเลือกตั้งที่ท่านประธานเสนอตอนรอบแรก คือเราบอกว่า คือระวาง  
ทางสังคมตอนนี้คิดว่าเราจะเลือกวิธีการนายกฯ คนนอกถูกไหมครับ แล้วเขาคิดว่าเราจะเสนอ  
นายกฯ คนนอกนะวันนี้ เรากลับไม่เสนอนายกฯ คนนอกนี่คือข้อได้เปรียบนะครับ คือผมว่าการ  
สื่อสารนี้ต้องยึดกุมตรงนี้ที่ท่านอัครพรพูดคือยึดตรงนี้อาไว้ก่อนว่า เราไม่ได้เอานายกฯ คนนอกนะ  
เราต้องพูดเรื่องการได้มาซึ่งนายกรัฐมนตรีโดยยึดโยงกับสภา อันนั้นเป็นประเด็น

ประธาน : ยึดโยงกับประชาชนด้วย

นายสุภชัย ยาวะประภาษ : ยึดโยงกับประชาชนแล้วก็สภา ซึ่งผมว่าอันนี้  
เป็นพื้นฐานที่เราจะต้องตอบนะครับ ประเด็นที่ ๒ ก็คือว่า เราก็อยากให้มันโปร่งใสใช่ไหมครับ เรา  
ก็คิดกันแบบนี้แล้วคุณคิดอย่างไร ผมว่าแค่นี้เราได้มันจะเหมือนที่ท่านอาจารย์กินข้าวน้ำพริก ๒ มือ  
๓ มือ เพราะว่าคนเข้าใจง่าย แต่ว่าคนที่มีความรู้การเมืองเยอะมันคิดแบบซับซ้อนเหมือนสมจิตต์  
คิดเหมือนอะไรอย่างนั้นมันก็จะ เอ๊ะ อันนี้แอบเปิดประตูไว้หรือเปล่า แต่ว่าเวลาเนื้อหาไปถึง  
ประชาชนอันแรกถ้ามันไปถึงก่อนนะครับอันนี้เราชนะแล้ว แต่ว่าถ้าเขาเอาความระวางสงสัย

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

พ่วงไปนำหน้าไปก่อนอันนี้เราจะลำบาก เพราะฉะนั้นเวลาเราสื่อสารเราก็เอาอันนี้ไว้ก่อน ถ้ามันมีอย่างหลังเราก็ค่อย ๆ ไปชี้แจงเขาโดยที่เราบอกว่าเราไม่ให้มันซ้ำ ผมว่าอันนี้ช่วยได้

ประธาน : เพราะฉะนั้นที่เราตกลงไปเมื่อสักครู่นี้แต่ละเรื่อง ๆ ขออย่าเพิ่งเอาไปเผยแพร่ นะครับ ทุกอย่างก็บอกว่าเราอยู่ในระหว่างขั้นตอน เรากำลังรอฟังว่าในหลักการอย่างนี้ประชาชนว่าอย่างไร ถ้าประชาชนเห็นด้วยเราก็จะคิดต่อไป แต่อันนี้เราต้องตกลงกันไว้เพื่อว่าคนเขียนเขาจะได้ไปเขียนได้ เชิญครับ

เลขานุการ : ผมขออนุญาตท่านประธานนิดเดียวครับ เมื่อกี้ที่นั่งฟังผู้สื่อข่าวเขายังคำถามมา เขาใช้คำว่า บัญชี ตลอด แล้วก็สร้างความสับสนอยู่ค่อนข้างมาก เรื่องบัญชี คือผมเข้าใจที่เขาถามดูเหมือนเขาไม่เข้าใจ เขาเอาบัญชีไปปนกับบัญชีรายชื่อบัญชีอะไรต่าง ๆ แต่ผมคิดว่าที่สนุกเขาออกข่าวให้เรามันเป็นแต่เพียงการประกาศให้ประชาชนทราบล่วงหน้าเท่านั้นเองว่าถ้าชนะเลือกตั้งจะเอาใคร ถ้าเราเลิกใช้คำว่า บัญชี นาย ก ๆ ผมว่าในเวลาแม้กระทั่งเวลาเราพูดกันเองจะได้ไม่ติดปากเวลาไปพูดข้างนอกจะบอกเราประกาศให้ประชาชนรู้ก่อนเลย

ประธาน : ให้บอกรายชื่อมา

เลขานุการ : ใช่ คือเดียวไปบัญชี บัญชีตามนักข่าว

ประธาน : ให้บอกชื่อมาจะชื่อเดียวหรือหลายชื่อก็บอกมา

นายภัทร คำพิทักษ์ : เรามีทางเจ้าหน้าที่เขาประสานงานเป็นกรุปไลน์กับพวกนักข่าวอยู่นะครับ เราแจ้งเขาก็ได้นะบอกว่าเราขอว่าเราไม่ใช้บัญชี

ประธาน : กรุณาอย่าใช้ว่า บัญชี

นายภัทร คำพิทักษ์ : เรารีบแจ้งเขาไปก็ได้ นะครับ ใช้คำว่า รายชื่อ พรรคตา

ประธาน : เชิญครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะที่จริงในการสื่อสารนี้เราให้เกียรติพรรคการเมืองมากที่สุดนะคะ เพราะว่ารายชื่อที่เขาจะเสนอมันมาจากเขา เขาอาจจะเอาทุกคนทั้ง ส.ส.เขตคนที่ลงสมัคร ส.ส.เขตทั้ง party list อะไรได้ทั้งนั้น เพราะว่าเราให้เกียรติเขาเขาเป็นคนเลือกเราไม่ได้ว่าอะไรใช้ไหมคะ เพียงแต่ว่าเขาให้สังคมรับรู้รับทราบก่อน ดิฉันคิดว่าเป็นโอเคที่ดีมากจะรู้ว่าพรรคนี้ต้องการใน possibility ของที่คนนี้ใครคนใดคนหนึ่งถ้าเขาชนะเขาจะได้เป็นนายกฯ มันก็เป็นอะไรที่สังคมที่ดิฉันคิดว่ารับได้ และเป็นนวัตกรรมใหม่ที่ดียิ่งด้วยคะ

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : คือในทางการเมืองมันไม่ค่อยมีอะไรตรงไปตรงมา มันคิดชื่อ ๆ แล้วพอมันออกไปแล้วมันกลับตาลปัตรไปอีกเรื่องหนึ่ง เพราะฉะนั้นเชิงการปล่อยออกจึงเป็นเรื่องสำคัญกับวิธีพูดก็เป็นเรื่องสำคัญ อันนั้นจึงต้องคอยถามคุณภักดิ์ด้วยว่า เพราะเขาเชี่ยวชาญด้านนี้จะได้บอกกับเราได้ว่าถ้าเราบอกอย่างนี้สื่อจะคิดอะไร แล้วมันปัญหามีว่าพอเขาคิดอย่างนั้นบีบใส่ข้อความนั้นลงไปแล้วมันถูกลิดไปหมดเลยทั้งกว่าจะไปแก้กลับคืนมานี้ยากมาก ตัวนี้ที่สำคัญแล้วที่เราพูดกันนี้เพื่อที่เราเกิดความเข้าใจตรงกันได้นี้เป็นการดีที่สุด เวลาพอแต่ละคนก็จะต้องถูกสัมภาษณ์แล้วก็จะได้พูดอะไรในทิศทางที่เราหวังหนอย่ว่าอย่าให้มันกลายเป็นนำไปสู่จุดอื่น เพราะว่าเราก็ตั้งใจคืออยากจะทำให้มันดีที่สุด เมื่อกี้เราตกลงเรื่อง ๑. ๕ คนก็ยังไม่ crystallize ไว้ก่อนแล้วกัน แล้วก็ส่วนจะเรียงหรือจะไม่เรียงนี้ยังไม่ตกลงรอฟัง แต่เรามาต่อเป็น ส.ส.ได้นี้เราเกรงว่าจะเป็นส่วนเสริม ไม่เสนอเลยก็ได้

นายภักดิ์ คำพิทักษ์ : ผมว่าไม่เสนอเลยนี้มันถ้าเกิดพรรคใหญ่ไม่เสนอนี้มันเจตนาธรรมณ์เราว่าเลยนะครับ คือที่เราจะทำมาทั้งหมดนี้เกิดสมมุติว่าพรรคใหญ่ ๒ พรรคไม่ยอมเสนอชื่อผมว่ามันแล้วเราจะทำเรื่องนี้มาทำไมมันจะมีคำตอบไหมครับ

ประธาน : ไม่เสนอชื่อก็บอกวาก็ต้องตั้งนายกฯ ที่คนอื่นเขาเสนอ คุณเอาสิ คือเราบอกว่าจะเสนอชื่อเวลาจะตั้งนายกฯ นี้ต้องตั้งจากรายชื่อหนึ่งรายชื่อใดที่มีคนเสนอที่นี้ถ้าคุณไม่เสนอเลยก็แปลว่าคุณจะไปเอาของพรรคเล็กมาเสนอใช้ไหม โอเคเห็นว่าประชาชนเขาก็เห็นแล้วของพรรคเล็กนั้นเขาเห็นแล้ว ถึงเขาจะไม่เลือกก็ตามเถอะ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธาน เมื่อกี้พูดเหมือนกับว่าต้องเสนออย่างน้อย ๑ รายชื่อไม่ใช่หรือครับ

ประธาน : กำลังถามหลักการครับว่าที่ว่าไม่เกิน ๕ ชื่อไม่เสนอเลยได้ไหมเชิญครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ถ้าเป็นอย่างที่ท่านประธานได้กล่าวก็คือว่า เสนอได้ไม่เกิน ๕ ชื่อนั้นมันตีความว่าไม่เสนอเลยก็น่าจะได้แต่ต้องเลือกจากชื่อจากที่มีคนเสนอเวลาอยู่ในสภา ถ้าเป็นวิธีนี้ที่กลัวว่าจะมีผู้มีบารมีนอกอำนาจหรืออะไรต่อมิอะไรนี้มันก็จะเกิดขึ้นไม่ได้

ประธาน : เกิดได้

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : หมายถึงว่าเขาก็ต้องเอาชื่อมาใส่ตั้งแต่ต้น

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : นี่แปลว่าชื่อพรรคใหญ่ตั้งแต่แรกแล้วก็ไปเอาพรรคเล็กมาเสนอชื่อ  
ถ้าจะคิดกันไปนะ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ก็อย่างน้อยก็เปิดหน้าตั้งแต่แรกแล้วพูดง่าย ๆ ใช้ไหม  
ครับ ไม่ใช่มาจากไหนไม่รู้มารู้เข้าวันลงมติ เพราะฉะนั้นสังคมจะต่อต้านก็ต่อต้านตั้งแต่แรกแล้วว่า  
พรรคนี้เอาใครที่ฉันไม่รู้ชอบมาพากลฉันก็ไม่เลือกมันก็เท่ากับเปิดเผยแล้วครับ

ประธาน : ผมว่าอันอื่นผมไม่ค่อยกลัวแต่ผมกลัวที่คุณภักทระพูดซึ่งเราคงย้อนต้น  
กันใหม่เลยละ คือเขาบอก โอเคถ้าอย่างนั้นเขาก็เสนอใครสักคน ๒ คนแล้วก็เสนอลูกเขาที่เรากลัว  
ที่สุดนั่นแหละใส่ไปในชื่อ แล้วก็โอเค swot คนภาคนี้ยังเลือกได้คะแนนมาเยอะด้วย พอตีพอร้าย  
คนที่ ๑ เตะเลยเอาลูกขึ้นใครจะว่าอะไรได้ ซึ่งตรงนี้ในสังคมจะไม่มีคำถามแล้วพรรคเขาก็ไม่  
ยกตัวอย่างนี้ให้เราดู แต่ผมคิดว่าเวลาทำเขาจะทำการที่คุณภักทระว่า ถึงตอนนั้นแปลว่าเรายอม  
หรือว่ากลับไปเริ่มต้นนับ ๑ กันใหม่อีก

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ผมขออนุญาต คือถ้าออกความเห็นนี้ไป  
นะครับ ความคิดนี้ไปผมคิดว่าจะต้องมีพรรคใหญ่พรรคหนึ่งออกมาโดยวายเป็นการกลั่นแกล้ง  
ทางการเมือง เพราะขณะนี้พรรคนี้กำลังถูกสังคมตราหน้าว่าเป็นพรรคที่ทำให้การเมืองมันล้มเหลว  
ไม่ว่าคิดต่าง ๆ ที่ขึ้นสู่ศาลล้วนแต่พรรคนี้ทั้งนั้นเลย พรรคนี้ก็เผาบ้านเผาเมือง พรรคนี้ก็ทำให้มีการ  
แก้ไขรัฐธรรมนูญต่าง ๆ ยอมอะไรต่าง ๆ ก็ต้องพูดมาทำนองที่ว่ากลั่นแกล้งทางการเมืองแน่นอน  
แล้วก็อีกพรรคหนึ่งก็ต้องตีปีกเพราะว่าบริสุทธิ์ผุดผ่องแล้วก็การปฏิวัติรัฐประหารครั้งนี้ก็ทำไปตาม  
ข้อเรียกร้องของบุคคลในพรรคนี้ อันนี้ก็ต้องว่าอาจจะเกิดข้อเรียกร้องแล้วก็กล่าวหาเราในทำนอง  
ที่ว่าไปเอื้อให้พรรคหนึ่งแล้วก็ไปฆ่าอีกพรรคหนึ่งนะครับ อาจจะเป็นไปได้ครับ

ประธาน : มันคงว่าเราอย่างนั้นไม่ได้ เพราะว่าเขาก็มีสิทธิเสนอชื่อเหมือนกับคน  
อื่น ถึงเราไม่เขียนเรื่องนี้เลยคนที่ขาดคุณสมบัติก็เป็นไม่ได้อยู่ดีมันไม่ได้ทำให้เขามีคนเพิ่มขึ้นหรือมี  
คนน้อยลงน้อยลง สิ่งที่เขาจะว่าผมคิดว่าเป็นอย่างที่ผมคิดที่ซัดชักรานั้นแหละเขาจะพูดอันเดียวว่านี่  
เราคือเปิดช่องให้คนนอกเข้ามาไม่เป็นประชาธิปไตย ประเด็นนั้นเป็นประเด็นเดียว แต่เรื่องรายชื่อ  
หาไม่ได้อะไรนี้เพราะมันมันเท่ากับดูถูกพรรคตัวเอง ก็ของใหม่ก็ต้องเผชิญก็ลองดูไม่เป็นไรถ้ามันมี  
ใครเสนออะไรดีกว่าเราก็เอากลับมาคิดได้

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานขอความชัดเจนว่าเวลานี้เราคือหมายความว่าเสนอรายชื่ออย่างน้อย ๑ รายชื่อ แล้วก็คือยังไม่ได้ห้ามว่าไม่ให้เสนอเป็นอย่างนั้นหรือเปล่าครับ

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : ไม่ใช่ที่พูดกันถึงว่าที่เราบอกว่าให้เสนอได้ไม่เกิน ๕ รายชื่อ มันหมายความว่ารวมถึงว่าไม่เสนอเลยก็ได้ใช่ไหม สมมุติว่าพรรคเขาเกิดว่าผมไม่เสนอ พรรคเล็ก ๆ สมมุติว่าเอาพรรคเล็กก่อนไม่เสนอได้ไหม คำตอบเราเดิมทีแรกเราจะตอบเราก็อีกก็ได้เมื่อคุณคิดว่า คุณจะต้องมีนายกฯ คนอื่นไปอาศัยนายกฯ คนอื่นก็แล้วแต่ ทีนี้เกิดมีคนสมมุติว่าแล้วถ้าพรรคใหญ่ทั้ง ๒ พรรคไม่เสนอเลยจะทำอย่างไร

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ผมขออนุญาตครับ ถ้าเราเขียนว่าต้องเสนอชื่อไม่เกิน ๕ รายชื่ออย่างนี้อย่างไรเขาก็ต้องไม่เสนอเลยก็ได้

ประธาน : นั่นคือการบังคับให้ต้องเสนอ กำลังถามว่าถ้าไม่ต้องเสนอนี้ได้หรือไม่ได้ ถ้าบอกว่าได้เราก็บอกว่าให้เสนอรายชื่อได้ไม่เกิน ๕ ชื่อ แต่ถ้าบอกบังคับว่าต้องก็ต้องบอกว่าต้องเสนอรายชื่อไม่เกิน ๕ ชื่อ

นายชาติชาย ญ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ผมมีความเห็นว่าในขั้นนี้น่าจะกำหนดว่าให้เสนอรายชื่อได้ไม่เกิน ๕ ชื่อจะไม่เสนอเลยก็ได้แต่เวลาเลือกนายกฯ นี้จะเลือกได้เฉพาะคนที่ถูกเสนอรายชื่อโดยพรรค ถ้าอย่างนี้พรรคที่ไม่เสนอรายชื่อเลยจะเสียประโยชน์เสียสิทธิใช่ไหมครับ ไปนั่งอยู่กับเขาแต่ไม่มีชื่อของตัวเองเลยมันก็จะบังคับให้เขาต้องไปคิดอยู่ดีแล้วก็เสนอชื่อซ้ำก็ไม่ได้ เพราะฉะนั้นมันก็มีคนที่จะมีสตางค์ที่เกี่ยวเอาชื่อไปแปะหลาย ๆ ที่ก็ไม่ได้อยู่แล้วใช่ไหมครับ ก็เหลือแต่ประเด็นเดียวที่ท่านเป็นห่วงว่ามีบางพรรคอาจจะเอาดาราทหรือเอาตัวดารารุ่งหรือจะเอาลูกหลานอะไรก็ไม่รู้เอามาห้อยไว้ก่อนเหมือนโฆษณาฟรีเผื่ออย่างไรก็ได้เป็น อันนี้ผมคิดว่ามองโลกในแง่ดีเขาทำอย่างนี้ไปถ้าของไม่จริงไม่มีผลงานไม่มีอะไรจริงชาวบ้านเขาไม่ใช่หยุดนี้ทุกวันเขาก็พัฒนาการทางความคิดความอ่านเขา ผมไม่ค่อยห่วงเท่าไรนะครับแล้วผมว่าจะดีด้วย เพราะว่าถ้าอย่างนี้ข้อครหาว่าเราไปทำอะไรเพื่อเปิดทางให้นายกฯ คนนอกผู้มีอำนาจอะไรเข้ามา ถ้าเป็นระบบอย่างนี้คนที่เขารังเกียจคนที่จะเป็นนายกฯ ซึ่งไม่ได้มาจาก ส.ส.เขาก็จะรู้ตั้งแต่ต้นเลย ว่าพรรคนี้มันมีคนชื่อนี้อยู่เขาก็อาจจะไม่เลือกพรรคนี้ใช่ไหมครับ หรือบางพรรคเมื่อจับตลาดการเมืองได้ว่าคนส่วนใหญ่กำลังตลาดของเขาคนสนับสนุนชอบนายกฯ ที่มาจากการเลือกตั้งเขาก็จะชนคนที่ใส่ชื่อนายกฯ เป็นคนที่เขาลงสมัครหมดเลย พร้อมกับไปโฆษณาทั้งแผ่นดินเลยว่าเป็นใหม่พรรคเขาไม่มีคนนอกเลยนะมีแต่คนมาจากการเลือกตั้งหมดเลย เพราะว่าเขายึดมั่นอย่างนี้ ผมคิดว่ามันก็จะทำให้เกิด

ประธาน : ยังโฆษณาไม่ได้ เพราะ ๕ คนนั้นจะได้รับเลือกหรือเปล่ายังไม่รู้

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายชาติชาย ฦ เชียงใหม่ : ไม่เป็นไรแต่อย่างน้อยเขาบอกว่า ๕ คนนี้มีชื่อซึ่งเขาส่งลงสมัครอย่างไรครับจะเป็น stock เขตหรือบัญชีรายชื่อก็ตามก็อีกเรื่องหนึ่งใช่ไหมครับ เขาก็พรรคที่จะมาแวนนี้ก็ไปตีกินได้ ส่วนพรรคซึ่งอาจจะบอกชาวบ้านได้ว่า จริง ๆ แล้วการมีผู้นำประเทศเราต้องการคนมีความรู้ความสามารถอะไรต่าง ๆ นี้นะครับ ส.ส.ก็อาจจะเก่งแต่ไม่ได้เก่งทั่วไปบ้านเมืองยังต้องการอย่างนี้อยู่เขาก็ไปอธิบายได้ให้คนไม่มีทางเลือก ประชาธิปไตยมันเป็นเรื่องไม่มีทางเลือก ผมว่าอย่างนี้เราก็อธิบายได้ครับว่าเรากันไว้อย่างไร ขอขอบคุณครับ

ประธาน : เชิญอาจารย์อุดม

นายอุดม รัฐอมฤต : ผมยังเห็นว่าท่านประธานครับว่าควรจะต้องบังคับให้เขาเสนอรายชื่อ เพราะว่าคนที่ลงสมัครรับเลือกตั้งแล้วโดยที่เราบังคับว่าสังกัดพรรคการเมืองมันสะท้อนว่าการเป็นพรรคการเมืองมันคือต้องการอำนาจรัฐนะครับ อันนี้คือ concept ที่เราบอกว่าทำไมคนต้องสังกัดพรรค เพราะว่าพรรคการเมืองมันคือวิธีการในการที่จะไปถึงการใช้อำนาจรัฐ เพราะฉะนั้นถ้าท่านบอกว่าท่านสมัครแต่ท่านอยากจะเป็นฝ่ายค้านท่านจะไม่เอาตำแหน่งนายก ผมคิดว่ามันไม่เป็นไปตาม concept ของระบอบที่เราต้องการให้เขาเข้ามาสู่กติกา เพราะฉะนั้นเหมือนกับว่าจะขอยื่นสมัครแต่ไม่ต้องการเป็นรัฐบาล ผมคิดว่ามันไม่ใช่เกมที่บ้านเมืองต้องการให้เขามาทำนะครับ เราไม่ได้รับสมัครเพื่อจะมาเป็นฝ่ายค้านอย่างที่เขายพยายามไปโฆษณา ผมว่าอันนี้เป็นเกมที่เขาอย่างที่ผ่านมาเกมนี้มันเป็นการทำให้เขาได้ผู้แทน แต่ว่ามองในเชิงของบ้านเมือง ผมคิดว่ามันเป็นเรื่องของการเล่นเกมที่ไม่ใช่สิ่งที่เราต้องการให้คนที่เข้ามาเป็นผู้แทน เราต้องการให้เขามาใช้อำนาจให้เขามาต่อสู้กันในการที่เป็นผู้ที่มาแสดงเจตนาแทนประชาชน ซึ่งไม่ใช่หมายถึงว่ามาทำหน้าที่เป็นฝ่ายค้าน ผมว่าเป็นเรื่องวิธีคิดที่ประหลาดมาก เพราะฉะนั้นจึงเห็นว่าจะต้องอย่างน้อยต้องมีกติกาว่าบังคับว่าท่านต้องเสนอนายกฯ ว่าท่านจะเสนอใครแต่เราไม่ได้ว่าอยู่แล้วท่านจะเสนอคนเดียวหรือจะเสนอก็คือ ๕ คนอย่างถ้ากติกาของเราผมว่าอันนี้น่าจะเป็นมาตรฐาน

ประธาน : ก็ลองเถียงเพื่อการประเทืองความรู้นะ สมมุติว่าผมเถียงบอกว่าพรรคผมมันเล็กเพิ่งเริ่มเตาะแตะผมไม่ได้คิดจะไปเป็นรัฐบาลหรอกผมก็เข้าไปเพื่อจะทำหน้าที่แทนประชาชน เวลาเขาตั้งรัฐบาลผมก็จะดูว่าใครเหมาะสมผมก็จะสนับสนุนคนนั้น ผมก็เลยยังไม่เสนอชื่อนายกฯ ได้ไหม เชิญ

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : มันมีผลในอีกด้านหนึ่งก็ได้นะครับ คือถ้าผมเป็นพรรคเล็ก พอถ้าไม่บังคับผมอาจจะไม่เสนอ พอบังคับผมก็ใช้เป็นโอกาสในการที่จะสมมุติว่าพูดแบบหยาบ ๆ นะครับ ก็คือชายที่นั่งตัวนี้ว่าใครอยากเป็นนายกฯ ก็เอาสตางค์มาให้ชื่อ list ไว้ก่อน เพราะว่าเวลาพรรคใหญ่เขาอยากจะไปแอบคนของเขาไว้ที่ไหนเขาก็ไปแอบตรงนี้ได้ ก็เลยกลายเป็นโอกาสอีกแบบหนึ่งคือโอกาสที่จะขายที่ตรงนี้ครับ เพราะว่าที่ตรงนี้มีมันก็มีประโยชน์เหมือนกัน เพราะว่าผมเป็นพรรคเล็กแล้วที่ผมเองก็ไม่ได้อยากจะอย่างไรก็คงไม่ได้เป็นรัฐบาลหรอก แต่พอมีชื่อตรงนี้บูบมันก็ทำให้อย่างน้อยที่สุดมีอำนาจต่อรองขึ้นมาแล้วมารับฝากชื่อคนนี้อาไว้ ซึ่งก็แต่ก็อย่างว่านะครับถ้าคิดแบบนี้ถ้าไม่บังคับก็คงทำครับ คือถ้ามีคนคิดอย่างนี้ถ้าเราไม่บังคับเขาเขาก็ทำอยู่แล้ว ถ้าเราบังคับก็ยิ่งดีใหญ่เลยเขาบอกว่าตอนแรกก็ไม่กะจะเสนอหรือก็บังคับให้เสนอก็เลยเสนออย่างนี้แหละมันก็เป็น agreement อีกแบบหนึ่งซึ่งก็อันตรายอีกแบบหนึ่งนะครับ

ประธาน : อาจารย์พูดอย่างนี้ผมนึกได้ว่าไม่ต้องบังคับหรือ พรรคเล็กเสนอแน่ เพราะว่ามันจะมีคนที่อยากดังแล้วมันดังไปได้ทั่วประเทศนะเพราะ กกต.จะเป็นคนไปประกาศให้หมดเลยนะว่าพรรคนี้คน ๕ คนนี้เป็นนายกฯ โอโฮ ชื่อผมไม่เคยปรากฏอยู่ ๆ เสียเงินสัก ๔-๕ แสนบาทให้พรรคไปแล้วชื่อผมไปปรากฏทั่วโลกเหมือนกับใครล่ะที่แกจะเปิดไฟจราจรเขียวหมดแกลงสมัครแกก็บอกแกก็ได้หวังจะได้แต่แกค้อมอกที่วีทุกวันแกค้อมแล้ว ถ้าอาจารย์พูดอย่างนี้ผมนึกขึ้นเลยว่าพรรคเล็กมันจะได้แน่ ๆ เลย

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ ดิฉันขอกลับไปถามว่าทำไม logic ของ ๕ คน มาจากไหนคะ คือว่าถ้าสมมุติว่าไม่ต้องถึง ๕ เป็น ๓ จะดีกว่าไหมคะ เพราะว่ามันก็จะกันประเด็นของพวกคนอยากดังชื่อที่เพื่อจะดังประกาศตัวเองอะไรต่ออะไรต่าง ๆ แล้วไม่ค่อยซีเรียสพวกพรรคเล็กพรรคน้อยมันเปลืองที่ที่จะต้องไปใส่ชื่อใส่อะไรต่ออะไร สมมุติว่า ๓ มันจะกำลังพอดีหรือไม่ทำไมเราถึงได้มาที่ตัวเลข ๕

ประธาน : เชิญท่านอัครครับ

นายอัคร จารุจินดา : เรียนท่านประธานครับ ความจริงมันมีอีกทางหนึ่งที่จะตอบคำถามว่าไม่ใช่คนนอกแน่ ๆ ก็คือ การส่งรายชื่อคนที่จะมาเป็นนายกฯ ไม่จำเป็นต้องเป็น ส.ส.ก็ได้จริง แต่ต้องเป็นสมาชิกพรรคเขาจะเป็นสมาชิกพรรคเมื่อไรก็สุดแล้วแต่ เราจะได้แสดงให้เห็นว่าเขามีความรับผิดชอบต่อพรรคการเมือง ไม่อย่างนั้นแล้วถ้าไม่ยอมเป็นแม้กระทั่งสมาชิกพรรคก็ไม่ยอมเป็นแล้วมาเป็นนายกฯ แล้วจะเอานโยบายพรรคเขาไปทำหรือเปล่าก็ไม่รู้ แล้วมันสื่อ

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ไปในทางคนนอก แต่ถ้าเราบังคับว่าอย่างไรเสียเขาก็ยังเป็นสมาชิกพรรคแต่พรรคนี้ต้องบังคับให้เป็น มันก็อาจจะลดลงไปได้หน่อย

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานครับขออนุญาตก็ขออนุญาตเสริม ท่านอัครพจน์มานิดหนึ่งนะครับ คือส่วนตัวผมได้ยินเมื่อที่ท่านประธานก็พูดกับสื่อเองบอกว่ามันจะต้องมีเรื่องของคุณสมบัติแล้วก็มาตรฐานอย่างสูงของคนที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรี เพราะฉะนั้นผมไม่ค่อยเกรงว่าเขาจะไปอาศัยปรากฏการณ์คุณสมบัติ สมิทธินันท์อะไรขออนุญาตเอ่ยนามที่เคยมีในอดีตอย่างนั้นนะครับ เพราะว่าผมคิดว่าถ้าเรากำหนดคุณสมบัติขั้นสูงของคนเป็นนายกรัฐมนตรี ขนาดที่ว่าเรายอมรับกันได้ผมคิดว่าคงมีจำนวนไม่มากนักหรือครับที่จะไปอยู่ในพรรคเล็กอย่างนั้น แล้วก็อีกอย่างหนึ่งก็คือประชาชนก็มีแต่ขำ ๆ กันมากกว่าถ้าคนที่อยากจะดังแล้วไปแขวนไว้อย่างนั้น แล้วพรรคเล็กเองหรือผมก็คิดว่าศักยภาพพรรคเล็กมันก็ไม่สามารถไปร่วมกับพรรคใหญ่ได้อยู่แล้วโดยธรรมชาติ และอีกอย่างหนึ่งพรรคใดก็ตามที่ทำอุปนิสัยในลักษณะนั้นมันเป็นเรื่องขายหน้าในความคิดผมนะครับ

ประธาน : อาจารย์ยังไม่รู้จักการเมืองไทย คุณอุทัย พิมพ์ใจชนตอนนั้นพรรคแกได้ ๓ คนแกได้เป็นประธานสภา เพราะมันเหมือนกันไปเดือนกันมา มันขาดอยู่นิดเดียวแล้ว ๓ คนนี้ไปที่ไหนคนนั้นได้เป็นรัฐบาล แกต่อรองแกได้เป็นประธานสภา ๓ เสียงเท่านั้น เชิญครับ

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : ในส่วนของการเสนอคนที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรีนั้น น่าจะจำกัดเฉพาะพรรคที่ส่งคนลงเลือกตั้งในระดับที่เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป คือไม่ใช่เป็นแบบส่ง ๓ คน แล้วก็ ส.ส.เขตเท่านั้นเองก็เสนอได้ อันนี้ก็คือเพื่อที่จะตัดประเด็นในเรื่องพรรคเล็กพรรคน้อยนั้นไป ผมไม่ทราบลักษณะมันจะพอไหวไหม

ประธาน : เราไม่ไปจำกัดตรงนั้นแต่เราจำกัดตรงที่ว่าเมื่อเวลาไปจะใช้บัญชีนี้ได้ พรรคนั้นจะต้องมี ส.ส.ไม่น้อยกว่าเท่านั้นเท่านี้เปอร์เซ็นต์ เช่นสมมุติว่า ๕ เปอร์เซ็นต์ ก็แปลว่าพรรคเล็กเขาก็มีเราไปจำกัดบอกว่าคุณต้องส่งเท่านั้นเท่านั้นอะไรนี้มันจะเหมือนกับไปกีดกันเขา แต่พอตอนจะใช้บัญชีเพื่อป้องกันไม่ให้คนทำพรรค nominee หลาย ๆ พรรคมาผสมกันเราก็บอกว่าคุณต้องได้ ๕ เปอร์เซ็นต์สำหรับการเลือกตั้งทั่วไปคราวนั้น ๆ

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : คือถ้าสมมุติ ๕ เปอร์เซ็นต์หรือแม้กระทั่ง ๑๐ เปอร์เซ็นต์นั้นมันเป็นตัวเลขที่ทอนกลับมาได้ นะครับว่าจะต้องส่งลงอย่างน้อยก็เขตหรือได้เท่าไร ผมยกตัวอย่างเช่น ถ้า ๕ เปอร์เซ็นต์จาก ๓๕๐ เอา ส.ส.เขตที่เราแอดซุมว่า

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ตั้งที่ ๓๕๐ นั้น ๕ เปอร์เซนต์ก็เท่ากับ ๑๘ คนแล้วนะครับ คืออย่างน้อยเขาก็ต้องส่ง ๑๘ คน หรืออะไรทำนองนี้หรือถ้าเราจะขยับแทนที่จะเป็น ๑๘ คนต้อง ๑๐ เปอร์เซนต์ของ ๕๐๐ คือ ๕๐ คน อะไรทำนองอย่างนั้นะครับ คือหมายความว่าลักษณะนี้ก็เพื่อที่จะให้ใครที่จะเสนอใครก็ได้ไม่รู้มาให้เหมือนกับเขามีต้นทุนที่จะต้องใช้จ่ายระดับหนึ่งครับ ผมไม่แน่ใจว่าเราจะลองดู

ประธาน : ก็เดี๋ยวลองค่อย ๆ คิดดู ๕ คนนี้ถามว่าเอาฐานมาจากไหน ไม่มีครับ ก็คิดแต่เพียงว่าจำนวนมันพอประมาณพอให้เหลือไว้คิดว่าถ้าใช้เปลืองปีละคนก็ยังเหลืออีกไว้เลื่อนตอนสุดท้ายเหลือให้เหลือ ๒ คน คิดง่าย ๆ อย่างนั้นเท่านั้น คือ ๕

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : ขอรบกวนถามนิดหนึ่งครับ คือตอนนี้ในแง่ของแนวทางของเราเรายังไม่สรุปว่า ๕ ใช่ไหมครับ เพียงแต่ที่เราสรุปลักษณะที่บอกว่าเราเสนอวิธีการมีรายชื่อต้องเสนอรายชื่อคนที่เป็นนายกฯ ส่วนจำนวนก็คนเราไม่ต้องไปพูด

ประธาน : เราอาจจะบอกเขาถามเขาเราก็คงต้องตอบเขาจนได้เราบอกที่เราคิดที่แรก ๕ คนแต่มันอาจจะมากกว่านั้นหรือน้อยกว่านั้นก็ถ้าประชาชนมีเหตุผลอะไรที่ทำให้เห็นว่ามันควรจะมากกว่านั้นหรือควรจะน้อยกว่านั้นเราก็เปลี่ยนได้ เดียวต้องทำที่นี้ต้องรอให้มันไปนิดหนึ่ง อาทิตย์ที่แล้วที่เราทำไปนั้นเขาเริ่มไปทำโพลแล้วใช่ไหม

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : ครับผมเข้าใจว่าพຽนี้เขาน่าจะรายงานไม่เป็นทางการให้เรา

ประธาน : เขาทำไปแล้วใช่ไหมครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เขาทำไปแล้วครับที่เราถามเรื่องบัตรใบเดียว เรื่องระบบสัดส่วนนี้ครับท่านประธาน

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : คือถ้าพูดอย่างนี้ผมขออนุญาตขอพูดเพิ่มเติมนิดหนึ่งครับ คือใน สนช. คือเมื่อกี้คุณกาญจนารัตน์นั้นได้พูดคุยกับผมเรื่อง สนช.เขาจะออกไปลักษณะคล้าย ๆ รับฟังความเห็นเรื่องการร่างรัฐธรรมนูญในจังหวัดต่าง ๆ ประมาณ ๔-๕ จังหวัดด้วยกัน แล้วก็เขาก็จะมีประเด็นในเรื่องของการที่จะให้กรอกแบบสอบถามอยู่เหมือนกัน ลักษณะอย่างนี้ผมไม่แน่ใจว่าเราจะเอาสิ่งที่เราออกไปในแต่ละรุ่น ๆ นั้นมารวมแล้วก็ไปถามอีกรอบหนึ่งอย่างนั้นไหมครับ เพราะว่าในแง่ที่เขาจะไปนั้นคือเขาก็ชวนกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไปด้วย แล้วผมก็คิดว่าผมคงจะไปแต่ของเขาไปนี้ทำทางเหมือนกับใหญ่ ครั้งหนึ่งประมาณ ๑,๐๐๐-๒,๐๐๐ คน ผมก็ยังนึกไม่ออกว่าเขาเอาสถานที่ไหนที่ไปให้คนนั่งได้ ๑,๐๐๐-๒,๐๐๐ คน แต่ว่าเขาบอก

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

รสรินทร์ ๖/๑๐

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : ส่วนใหญ่ก็ไปอาศัยมหาวิทยาลัยแล้วมหาวิทยาลัยก็ควักเนื้อ  
เข่าบ่นกันเป็นแถวเลย คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญคราวที่แล้วไปทุกจังหวัดแล้วก็มีเงิน  
ให้เขา ๒๐,๐๐๐ บาทค่าแอร์เขายังไม่พอเลย แล้วจังหวัดก็จะไปบีบบอกเอาเท่านี้เถอะ  
เขาก็ต้องเอา มหาวิทยาลัยที่ผมเป็นนายกสภาโดนไปแล้ว ๒ คน ผมก็บอกเอายอมเขาเถอะ

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : รอบนี้อาจจะโดนอีกครั้งหนึ่งครับ

ประธาน : เพราะสภาให้สตางค์เขาไปน้อยมาก เหม่าจ่ายไปเท่าไรไม่รู้  
ผมคิดว่าที่เราถามโพลมาแล้วนี่นะครับที่จริงเราก้ยังไม่เคยเอาออกไปอวดอ้างที่ไหนเลย  
เราอย่าไปถามซ้ำเลยก็ได้คำตอบมาแฮปปี้แล้วจะไปทำให้มันเกิดทุกข์ทำไม ก็ไปหาหมอ  
หมอบอกไม่มีโรคอะไรไปหาอีกคนเผื่อจะมีโรคจะเอาให้ได้ หมดหรือยังประเด็นเรื่องบริหาร  
เชิญครับ

- ๗/๑

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายศุภชัย ยาวะประภาช : เรียนถามนัดหนึ่งครับว่าเมื่อสักครู่นี้ท่านอัครพุดถึงเรื่องการเป็นสมาชิกพรรค ไม่ทราบท่านได้คิดเอาไว้ในใจใหม่ว่าจะต้องมีระยะเวลาหรือเปล่า

นายอัคร จารุจินดา : คิดว่าจะไม่ต้องมีระยะเวลาเลยครับ คือเปิดเผยชื่อได้คือพอให้คำยินยอมคุณก็ต้องสมัครเป็นสมาชิกพรรคเพื่อผูกพันกับพรรคไปเลย เป็นเพราะว่าถ้าจะมีเวลาบางที่มันอาจจะทำไม่ได้ เพราะกว่าเขาจะไปค้นหาตัวมาได้ เจอได้คนนั้นละมันอาจจะเป็นสมาชิกระยะเวลายาวไม่ได้ เพียงแต่ว่าอยากให้เขามีส่วนที่จะผูกพันกับพรรคบ้าง ไม่ใช่ว่าแม้กระทั่งสมาชิกยังไม่ยอมเป็น จะเป็นแต่นายกรัฐมนตรีอย่างเดียวนี้รู้สึกมันไม่มีความรับผิดชอบอย่างไรไม่ทราบ

นายศุภชัย ยาวะประภาช : ขออนุญาตเรียนถามต่อนัดหนึ่งครับว่า พอดีมันมีรายละเอียดที่เราไม่ได้คุยกัน แต่ไม่รู้ว่าจำเป็นต้องคุยกันตอนนี้หรือคุยกันเมื่อไร ก็คือถ้าคุณสมบัติของคนทีไปจดแจ้งกับ กกต. ปกติถ้าไปจดแจ้งปุ๊บ กกต. ก็จะต้องตรวจสอบ ถ้า กกต. ตรวจสอบแล้วผิดคุณสมบัติอย่างนี้ ก็แปลว่าเขาต้องแจ้งใหม่อย่างนี้หรือเปล่าครับ

นายอัคร จารุจินดา : คิดไว้ในใจเหมือนกัน ยังไม่ได้ดูในรายละเอียดว่า กกต. สามารถที่จะปฏิเสธว่าไม่ให้เขาเสนอชื่อคนนี้ได้หรือเปล่า หรือว่าเพียงแค่บอกว่าคนนี้คุณสมบัติไม่ครบนะ คุณเสนอชื่อไปก็ตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีไม่ได้ ผมอันนี้ยังไม่ได้คิดกัน

นายศุภชัย ยาวะประภาช : ผมคิดว่าเดี่ยวไปหารือในอนุกรรมการก็ได้ เราจะได้มีการบ้านทำครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตครับ ในส่วนของการสังกัดพรรค เมื่อตอนที่คณะอนุนิติบัญญัติเสนอในที่ประชุมนี้ได้เรียนถามปัญหาแล้วทีหนึ่ง คือในร่างของอาจารย์บวรศักดิ์ร่างที่เสนอ สปช. ปราบกฎเขียนเฉพาะเป็นสมาชิกพรรค แต่ไม่ได้กำหนดระยะเวลาหมายความว่าสมัครวันเดียวก็ได้ แต่ที่นี้ที่อภิปรายกันวันนั้นเห็นบอกว่าเดี่ยวใส่ตามเดิมไปก่อนคือต้องเป็นสมาชิกพรรคเก้าสิบวัน ยกเว้นกรณียุบสภา ซึ่งให้เป็นที่สามสิบวันจนถึงวันเลือกตั้งอันนี้ตกลงอย่างไรครับ

นายอัคร จารุจินดา : อันนั้นคนสมัคร ส.ส. ยังใช้หลักเกณฑ์เดิมอยู่ครับ ยังไม่ได้พูดถึงว่าจะเปลี่ยนแปลง แต่อันนี้หมายถึงว่าคนที่เสนอชื่อเป็นนายกรัฐมนตรี ถ้าจะบังคับเป็นสมาชิกพรรค สิ่งที่ผมทราบเรียนก็คือว่าไม่น่าจะบังคับเรื่องระยะเวลา เพราะว่ามันกำลัง

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ไปหา แล้วก็ไปหาซื้อคนนี่มา ชักชวนกันมาได้แล้ว ถ้าไปเอาเรื่องระยะเวลาอีกก็จะเป็นข้อจำกัดต่อไปอีก

ประธาน : เรื่องสมาชิกพรรคของคนที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีต้องคิดให้ดี ๆ สมมุติว่าพรรคเขาทำเพื่อเลือกไว้ว่าในกรณีเกิดวิกฤติเขาต้องไปเอาคนนอกมา เขาก็จะใส่ชื่อคนนอกนั้นไว้ เช่นสมมุติเขาใส่ชื่อคุณอานันท์ ปันยารชุน วัณนี หัวหน้าทะเลเบียนก็โอเคยอม แต่ถ้าให้สังกัดพรรคเขาอาจจะไม่ยอม หรือจะถือว่าถ้าลองได้ชื่อไปอยู่ในพรรคนั้นแล้วคนมันก็ตราหน้าอยู่แล้ว ซึ่งถ้าบอกว่าต้องสังกัดพรรคนะ ก็เกือบจะบังคับกลายเป็นว่าต้องเป็น ส.ส. หรือมีส่วนได้เสียเป็นนายทุนพรรคเท่านั้นเอง ซึ่งก็จะไม่ได้ประโยชน์จากระบบที่เราคิดขึ้นมา

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ แล้วมันจะลดแรงเสียดทานลงไปได้ เพราะอย่างน้อยที่สุดก็เป็นคนในพรรคนั้น เขาก็จะรู้สึกสบายใจขึ้นว่าไม่ใช่เขาเอาคนนอกพรรคมา แล้วก็คนในพรรคนั้นเขาก็ happy เพราะอย่างน้อยที่สุดก็เป็นสมาชิกพรรคหรือเป็นกรรมการบริหารพรรคหรืออะไรก็แล้วแต่ที่เขาอาจจะไม่ได้ลงรับสมัครเลือกตั้งนั้นครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : แล้วต้องอยู่ใน ส.ส. บัญชีรายชื่อด้วยไหมครับ

ประธาน : อยู่ก็ได้ ไม่อยู่ก็ได้ หรือจะเป็น ส.ส. เขตก็ได้อยู่แล้ว ถ้าพวกนั้นถ้าเป็นพวกที่อยู่มันก็เป็นสมาชิกพรรค

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : คือในวาระเริ่มแรกผมว่ายังไม่ต้องพูดประเด็นนี้ได้ไหมครับ แล้วค่อยไปดูในที่หลังว่าเขาคิดอย่างไร

ประธาน : คือถ้าคนยอมรับได้เราก็คงไม่ต้องพูดถึงสังกัดพรรค

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ อย่างกรณีนี้หมายถึงกรรมการแต่ละท่านถ้าเกิดถูกสัมภาษณ์เราควรจะเป็นคนเปิดประเด็นหรือให้นักข่าวเป็นคนเปิดประเด็นคือข้อดีของการให้นักข่าวเป็นคนเปิดประเด็น ก็คือนักข่าวอาจจะถามเราว่าเขาควรจะเป็นสมาชิกพรรคหรือเปล่า คือถ้าถามผม ผมก็จะขออนุญาตเรียนแบบท่านประธาน คือจะถามเขาว่าแล้วคุณคิดอย่างไร เราก็คงได้ไอเดียมาว่าเป็นอย่างไร มันก็มีข้อดีเหมือนกันว่าช่วยกันคิด คุณมีส่วนร่วมด้วยอะไรอย่างนี้ แต่ถ้าเราเป็นคนเปิดประเด็น บางทีมันก็เหมือนกับว่าเรามีอะไรอยู่ในใจ จริง ๆ เราอยากให้เราเปิดประเด็น ก็ไม่รู้จะใช้ tactic อย่างไร คือถ้าเขาเป็นคนเปิดประเด็น debate ตรงนี้ก็เกิดขึ้น พอมี debate เกิดขึ้นเราก็สามารถที่จะรับฟังความเห็นได้เยอะขึ้นนะครับ

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : ถ้าเวลาเราเป็นคนให้สัมภาษณ์โดยที่เขาไม่ได้ถาม เราก็เล่าเฉพาะหลักใหญ่ ๆ แล้วรายละเอียดเราก็ไม่พูด แล้วก็รอกจนกระทั่งเขาซักเองแหละ เดี่ยวเขาก็ซักโน้นซักนี่จนไปไกลกว่าที่เราเคยตกลงไว้ด้วยซ้ำไป ถึงตอนนั้นเราก็บอกว่าเรื่องนี้ยังไม่ได้เป็นที่ตกลง กำลังรอฟังความคิดเห็น คุณช่วยบอกหน่อยสิ ช่วยกันหน่อย อะไรก็แล้วแต่ ความจริงเวลาติดกับผู้สื่อข่าวไม่จำเป็นต้องรู้ไปทุกเรื่องก็ได้ บางเรื่องเราก็บอกยังไม่รู้ ยังไม่ได้คิด ซึ่งอาจจะดีกว่า มีประเด็นอื่นอีกไหมครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ถามนิดเดียวครับว่า พอตีเผื่อนุจะไปทำงานต่อไม่ทราบว่าจะประเด็นในเรื่องคุณสมบัติที่นักข่าวเขาก็ถามว่าการกำหนดคุณสมบัติมีเจตยอะไรเฉพาะให้ไปติดต่อไหมครับว่าคุณสมบัติของคนที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรี อันที่ ๑ คือเท่ากับหรือเหมือนกับ ส.ส. อันที่ ๒ คือต้องเหนือกว่า อันนี้ถ้าเหนือกว่าเยอะเกินไปบางทีก็เหมือนกับเราไปลือกสเปกอีก ตรงนี้ไม่แน่ใจเหมือนกันว่าถ้ามีโหดจะได้คิดได้ ไม่อย่างนั้นเดี๋ยวจะคิดออกไปเยอะแยะ

ประธาน : ผมคิดว่ามันก็ใช้หลักที่เคยใช้กันมาตลอด คือใช้คุณสมบัติ ส.ส. เป็นเกณฑ์ แล้วก็จะมีข้อห้ามบางอย่าง เช่นไม่ให้ทำโน่น ไม่ให้ทำนี่ ไม่ให้เป็นลูกจ้างอะไรพวกนี้ซึ่งมันก็จะเป็นหลักปกติ แต่ว่าความเข้มเราจะไปใส่อยู่ที่ ส.ส. อยู่แล้ว

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ถ้าอย่างน้อยควรจบปริญญาตรี

ประธาน : ถ้าเราคิดว่า ส.ส. ควรจบปริญญาตรีมันก็ เพราะเรื่องปริญญาก็ต้องระมัดระวังหมดแหละ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ครับ คือผมเสนอแนะอย่างนี้ครับ คือเราพูดเรื่องคุณสมบัติทั่ว ๆ ไป คือเทียบเคียงกับ ส.ส. เสร็จแล้วผมบอกว่า ผมคิดว่าถ้าเราพูดประมาณที่ผ่านมามีการวิจารณ์เรื่องคุณสมบัตินายกรัฐมนตรีเยอะ ว่าความคาดหวังว่าอยากจะเป็นอย่างโน้นอย่างนี้อะไรอย่างนี้ เราเลยคิดกันประเด็นนี้ เพียงแต่เราคิดก็ยังไม่ได้ข้อยุติหรอก แต่เป็นประเด็นที่พูดกันในทางสังคม ทางสังคมคิดว่ามันควรจะเพิ่มเติมเรื่องอะไรขึ้นมาบ้าง เราก็รับมา ผมว่าอันนี้มันจะไปแทนความรู้สึกของเขา แล้วทำให้เห็นว่าที่เรายกประเด็นนี้ขึ้นมาพูดคุยกัน เพราะว่ามันมีปัญหาเรื่องคุณสมบัติของความเป็นนายกรัฐมนตรี ความเหมาะสมของคนที่เป็นผู้นำ เราเลยยกมาเรื่องนี้ ผมว่ามันจะ remind เรื่องนี้ครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สุพิชชาลัย ๗/๔

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : อาจจะมีอีกทางหนึ่งก็ได้นะ คือเราก็คิดว่าถ้าอย่างน้อยก็ต้องเท่ากับ ส.ส. แต่คุณคิดว่านายกรัฐมนตรีควรมีคุณสมบัติอะไรเป็นพิเศษมากกว่านั้นไหม เพราะถ้าเราไปบอกว่าเรากำลังคิดอยู่ เขาจะถามว่าเช่นคุณยิ่งลักษณ์ใช่ไหม เราโดดลงไปเลย ไปต่อยกับเขาเลย แล้วจริง ๆ พอถ้าจะให้เรามาเขียนคุณสมบัติที่เราไม่ชอบ เราเขียนไม่ได้หรอกนะ จะไปเขียนอย่างไร เรื่องปริญญาก็ไม่ได้ เขาก็จบปริญญา จะเรื่องความสวยเขาก็สวย จะมีอะไรที่จะไปเขียนอะไรมากกว่านั้น ต้องอ่านหนังสือคล่องหรือ คนไทยอาจจะเหลือไม่กี่คน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ในรัฐธรรมนูญปกติก็จะต้องกำหนดคุณสมบัติรัฐมนตรีอยู่แล้ว มันก็จะมีอยู่แล้ว ฉะนั้นคนที่จะมีชื่อเป็นนายกรัฐมนตรีก็ต้องมีคุณสมบัติของรัฐมนตรีอยู่แล้ว

ประธาน : เดิมเขากำหนดรัฐมนตรีไว้ที่ปริญญาตรีใช่ไหม ส.ส. ก็เคยกำหนดปริญญาตรีแล้วตอนหลังก็เลิกกำหนด เพราะเดิมเขาเข้าใจกันว่าถ้ากำหนดปริญญาตรีแล้วเราจะได้คนดีมา หลังจากที่กำหนดปริญญาตรีแล้วพบว่าเราได้คนเลวมากกว่าเก่าอีก

เลขานุการ : ผมขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานครับ เรื่องคุณวุฒิของ ส.ส. อันนี้ก็เป็นที่ค่อนข้างอาจจะต้องพิจารณาทบทวนชนิดหนึ่ง เรื่อง ส.ส. จบปริญญาตรีหรือเปล่า

ประธาน : ก็ใส่ไปตามที่มันเคยใส่ แล้วเพิ่มที่เรา กำลังเพิ่มอยู่นี้ลงไป แล้วเวลานั้นเอามาดู คืออะไรที่ไม่แน่ใจใส่ไปก่อน แล้วค่อยมาคุยกัน ยังไม่ต้องไปกังวลกับมันว่าจะใส่ดีหรือไม่ดี ถ้าไม่แน่ใจใส่ไปก่อน เชิญครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ผมคิดว่าเห็นด้วยว่าในเรื่องของคุณสมบัติคนเป็นนายกรัฐมนตรีน่าจะกำหนดในเรื่องคล้าย ๆ กับปริญญาตรีขึ้นไป แต่ว่าคนที่จะสมัครเป็น ส.ส. หรือ ส.ว. ผมคิดว่าไม่น่าจะกำหนดว่าเป็นปริญญาตรี ด้วยเหตุผลว่า ๑. เวลานี้คนในประเทศไทยที่จะไม่เรียนถึงปริญญาตรีมันก็น้อยลงไปทุกที ๆ ประเด็นที่ ๒ ผมคิดว่ามันเป็นเหมือนกับเราใจกว้าง เราเปิดโอกาส เราเคารพสิทธิของประชาชนทุกคนที่คุณอาสาเข้ามาที่จะเป็นตัวแทนของคนอื่น ผมคิดว่าน่าจะไม่ต้องไปกำหนดเงื่อนไขให้เขามาว่าเราไปทำให้ตลาดการเมืองมันบิดเบือนไปอะไรอย่างนี้ครับ

ประธาน : ถ้านายกอังกฤษมาเกิดเมืองไทย ไม่ได้เป็นนายกหรอก เพราะไม่ได้จบปริญญาตรี โทนี่ แบลร์

วันพุธที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ส.ส. เขาไม่ต้องจบปริญญาตรี ยกเว้นของวุฒิสภาต้องจบปริญญาตรี และรัฐมนตรีคุณสมบัติรัฐมนตรีต้องจบปริญญาตรี

ประธาน : ตอนหลังไปกำหนดคุณสมบัติรัฐมนตรีต้องจบปริญญาตรี คุณนิพนธ์ พร้อมพันธุ์ เลยเป็นไม่ได้เลยเพราะไม่จบปริญญาตรี

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ถ้าเราไม่คำนึงถึงวิวัฒนาการของการศึกษา เราก็อายุอยู่กับที่เดิม ปี ๒๕๔๐ ปี ๒๕๕๐ ก็ปรับไปปรับมา แล้วเราก็ดูว่าคนที่เราไม่ส่งเสริมให้คนเรียนต่อจนถึงชั้นปริญญาตรีเลย เราก็อายุอยู่กับที่ แล้วเราเกรงว่าจะมีข้อครหาว่าทำไมจะไปกีดกันคนที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือว่าปราชญ์ชาวบ้านอะไรต่าง ๆ เหมือนว่าเราไม่ส่งเสริมให้มีการพัฒนาทางการศึกษาเลย มันมองอีกแง่หนึ่งได้ เราควรจะมีการส่งเสริมให้คนที่ได้รับการศึกษาเล่าเรียนสูง ๆ เข้ามาในวงการเมือง ดูอีกแง่หนึ่งมันก็น่าคิดเหมือนกันครับ

ประธาน : แต่เขาอาจจะบอกว่าเราส่งเสริมปริญญาบัตร ไม่ได้ส่งเสริมความรู้ เพราะว่าเอาเข้าจริง ๆ คนได้ปริญญา มันอาจจะมีความรู้ น้อยกว่าคนที่ไม่ได้ปริญญาเยอะแยะ มันว่าได้ทุกเรื่อง ก็ดูว่าจะเอาหรือไม่เอาก็ได้ไม่มีปัญหา

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เรียนถามฝ่ายบริหารนิดหนึ่ง ของฝ่ายบริหารจบแล้ว หรือยัง หรือจะมีต่อประเด็นอื่นหรือเปล่า คือถ้าไม่มีนี่ผมยังมีในส่วนของบริหาร อย่างเช่นนายกรักษาการลาออกได้หรือไม่ ครม. พันตำแหน่งทั้งคณะใครจะรักษาการ ทำอะไรได้บ้าง พวกนี้ยังต้องพิจารณาต่อไหมครับฝ่ายบริหาร

ประธาน : อันนั้นเดี๋ยวเขาจะเขียนมาตามปกติ แล้วเราก็มารวมมาตัดเอา ปัญหา มันไม่มีหรอกครับว่านายรัฐมนตรีลาออกได้หรือไม่ การลาออกมันเป็นสิทธิพื้นฐานของคน ไปบอกไม่ลาออก ลาออกไม่ได้ เพราะว่ามันมีนักกฎหมายไปบอกกับเขาบอกว่าลาออกไม่ได้ระหว่างรักษาการ วันนั้นก็เอาเท่านี้ ขอบพระคุณครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๒๐ นาฬิกา

กลุ่มงานชวเลข ๓

สำนักกรายงานการประชุมและชวเลข